

Česká zemědělská univerzita v Praze

Fakulta agrobiologie, potravinových a přírodních zdrojů
Katedra zahradnictví a krajinářské architektury

Sortiment dřevin pro živé ploty v historických objektech

Diplomová práce

Vedoucí práce: Ing. Josef Souček
Autor práce: Kateřina Šimková

2010

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma Sortiment dřevin pro živé ploty v historických objektech vypracovala samostatně a použila jen pramenů, které cituji a uvádím v přiložené bibliografii.

V Praze dne: 6. 4. 2010

Kateřina Šimková

Mé poděkování patří panu Ing. Josefu Součkovi za pomoc při zpracování diplomové práce. Poděkování patří i všem, kteří si našli čas a poskytli cenné informace k tématům diplomové práce.

Souhrn

Každý z nás jistě již někdy v životě navštívil historický objekt a jeho zahradu. Nedílnou součástí především pravidelných zahrad jsou živé ploty, dotvářející charakter zahrady. Mohou být v podobě vysokých stěn, ornamentálních výsadeb nebo bludišť sloužících k pobavení návštěvníků. Živé ploty nejsou tvořeny pouze jedním univerzálním rostlinným druhem. Možností výběru je velice mnoho a ne vždy je volba správná. Je třeba, aby živé ploty splňovaly požadovanou funkci, pro kterou byly vysázeny. Návštěvníka nesmí z jeho rozjímání vyrušovat nevzhledně vypadající živý plot. V jakém stavu a z jakého rostlinného druhu jsou nejčastěji zhotoveny živé ploty v historických objektech, je téma této diplomové práce.

Živé ploty byly hodnoceny v historických objektech Anglie, kde bylo hodnoceno v pěti historických objektech, České republiky s osmnácti zhodnocenými objekty a Rakouska, kde jsou uvedeny tři objekty. V České republice nejsou hodnocená místa soustředěna do jedné lokality, ale právě naopak je snaha o zahrnutí míst z různých částí České republiky. V Anglii jsou hodnocená místa soustředěna v okolí Oxfordu. V Rakousku je lokalita úzce soustředěna pouze do hlavního města Vídně. Anglie a především Rakousko jsou do diplomové práce zahrnuty spíše pro zajímavost a orientační představu.

V České republice byla zhodnocená celá řada živých plotů z různých rostlinných druhů. Nejčastěji se však používají *Buxus sempervirens*, *Carpinus betulus* a *Taxus baccata*. *Buxus sempervirens* je nejčastěji používán na nízké plůtky, které lemují záhony či cesty nebo tvoří ornamentální výsadby. *Carpinus betulus* je nejčastěji používán na nižší a vysoké stěny. *Taxus baccata* se nejčastěji vyskytuje v podobě nižší stěny. Jmenované druhy jsou vhodné k tvorbě živých plotů v našich klimatických podmínkách. Dobře snáší řez a tvoří celistvý povrch plotu. V historických objektech se však vyskytují na tvorbu živých plotů i nevhodné druhy a naopak některé rostlinné druhy zůstávají nedoceny.

Klíčová slova

Živé ploty

Historický objekt

Rostlinný druh

Vysoká stěna

Nižší stěna

Ornamentální výsadba

Summary

Every one of us has surely at least once visited a historic site and its garden. An integral part especially of regular gardens are hedges, which co-create the character of a garden. They can be in a form of high walls, ornamental outplanting or mazes serving as entertainment for visitors. Hedges aren't formed by only one universal plant type. There are many choice possibilities and not every time the choice is right. It is needed that the hedges satisfy the function for which they were planted out. The visitor cannot be disturbed from his or her relaxation by unsightly looking hedge. Which plant types form the hedges at historic sites and what is their state is the subject of this diploma paper.

The Hedges were evaluated at five historic sites of England, at 18 sites in Czech Republic and at 3 sites of Austria. The evaluated locations in Czech Republic aren't situated in one area, but, on the contrary, there was an effort to cover different places in different parts of Czech Republic. The evaluated places in England are concentrated in the surroundings of Oxford. In Austria the evaluated locations are situated only in the capital city Wien. England and Austria are involved in this diploma paper rather for interest and to get the general idea.

In Czech Republic many hedges formed by various plant types were evaluated. Mostly used of them are *Buxus sempervirens*, *Carpinus betulus* and *Taxus baccata*. *Buxus sempervirens* is mostly used for short fences, that boarder flowerbeds and paths or create ornamental outplanting. *Carpinus betulus* is mostly used for lower and high walls. *Taxus baccata* can be mostly seen in a form of a lower wall. The designated types are suitable for creating hedges in our climatic conditions. They take cutting well and create a compact surface of the hedge. But at historic sites inappropriate plant types are also used for hedges and, on the contrary, some plant types remain underrated.

Key words

Hedges

Historic site

Plant type

High wall

Lower wall

Ornamental outplanting

Sortiment dřevin pro živé ploty v historických objektech
The assortment of woody species for hedges in historical parks

Obsah

1 Úvod	4
2 Cíl práce	5
3 Literární rešerše	6
3.1 Vývoj zahrad	6
3.1.1 Období středověku	6
3.1.2 Období renesance	6
3.1.3 Barokní zahrady	7
3.1.4 Anglický krajinářský park	7
3.1.5 Park	7
3.2 Funkce, zakládání a péče o živé ploty	8
3.2.1 Funkce živých plotů	8
3.2.2 Rozdělení živých plotů	8
3.2.3 Zakládání živých plotů	9
3.2.4 Řezy živých plotů	9
3.2.5 Obnova přestárých plotů	10
3.3 Charakteristika použitých dřevin	11
4 Materiál a metody	18
4.1 Vlastní metodika	18
5 Výsledky	20
5.1 Anglie	20
5.1.1 Blenheim palace	21
5.1.2 Hidcote manor	24
5.1.3 Rousham house	28
5.1.4 Sezincote	31
5.1.5 RHS zahrada Wisley	33
5.1.6 Závěrečné hodnocení živých plotů Anglie	36
5.2 Česká republika	37
5.2.1 Zámek Bučovice	38
5.2.2 Zámek Buchlovice	40
5.2.3 Česká Lípa – Klášterní zahrada	43
5.2.4 Český Krumlov	46

5.2.5 Zámek Dobříš	50
5.2.6 Zámek Hluboká nad Vltavou	54
5.2.7 Zámek Chotoviny	57
5.2.8 Zámek Jemniště	59
5.2.9 Zámek Konopiště	62
5.2.10 Kroměříž	64
5.2.10.1 Podzámecká zahrada	64
5.2.10.2 Květná zahrada – Libosad	67
5.2.11 Kunratický zámecký park	70
5.2.12 Zámek Lány	73
5.2.13 Zámek Libochovice	76
5.2.14 Zámek Nové Město nad Metují	79
5.2.15 Zámek Troja	82
5.2.16 Valdštejnská zahrada	85
5.2.17 Zámek Zákupy	87
5.2.18 Závěrečné hodnocení živých plotů České republiky	89
5.3 Rakousko	90
5.3.1 Burggarten (Hradní zahrada)	91
5.3.2 Karlskirche	92
5.3.3 Schönbrunn	94
5.3.4 Závěrečné hodnocení živých plotů Rakouska	98
5.4 Stáří plotů a celkový vzhled	99
5.5 Grafy	101
6 Diskuse	116
7 Závěr	122
8 Seznam literatury	123
8.1 Seznam použité literatury	123
8.2 Seznam internetových zdrojů	124

1 Úvod

Živé ploty neodmyslitelně patří do veřejné zeleně, historických zahrad, parků, ale i do našich soukromých zahrad. Je známo, že člověk podvědomě vnímá zeleň kolem sebe, a ta příznivě působí na jeho psychiku. Bezesporu do této skupiny patří i živé ploty. Není tedy divu, že toužíme po pěkném, zdravém, hustém živém plotu, který by nejlépe měl mít okrasný květ nebo plod, a to ať už ho používáme na zakrytí nevzhledného kompostu nebo podél reprezentativní přístupové cesty. (Kateřina Šimková, 2008)

Každý z nás jistě již alespoň jednou navštívil historický objekt. Často bývá součástí těchto objektů i přílehlá zahrada, ať už v pravidelné úpravě nebo v podobě anglického parku. Jistě i takovouto část historického objektu jste navštívili a to ať se zájmem o tvorbu dávných mistrů zahradní tvorby, hledajíc v této uspěchané době odreagování od stresu, prodloužení chvíle příjemného kulturního zážitku, či z dlouhé chvíle čekání na prohlídku zámku. Nedílnou součástí především pravidelných zahrad jsou živé ploty, dotvářející charakter zahrady. Mohou být v podobě vysokých stěn, ornamentálních výsadeb nebo bludišť sloužících k pobavení návštěvníků. Živé ploty nejsou tvořeny pouze jedním univerzálním rostlinným druhem. Možností výběru je velice mnoho a ne vždy je volba správná. Je třeba, aby živé ploty splňovaly požadovanou funkci, pro kterou byly vysázeny. Návštěvníka nesmí z jeho rozjímání vyrušovat nevzhledně vypadající živý plot. V jakém stavu a z jakého rostlinného druhu jsou nejčastěji zhotoveny živé ploty v historických objektech, je téma této diplomové práce.

Živé ploty byly hodnoceny v historických objektech Anglie, kde bylo hodnoceno v 5 historických objektech, České republiky s 18 zhodnocenými objekty a Rakouska, kde jsou uvedeny pouze 3 objekty. V České republice nejsou hodnocená místa soustředěna do jedné lokality, ale právě naopak je snaha o zahrnutí míst z různých částí České republiky. V Anglii jsou hodnocená místa soustředěna v okolí Oxfordu. V Rakousku je lokalita úzce soustředěna pouze do hlavního města Vídně. Anglie a především Rakousko jsou do diplomové práce zahrnuty spíše pro zajímavost a orientační představu.

2 Cíl práce

Cílem diplomové práce je dokumentace a zhodnocení použitých dřevin na živé ploty v historických objektech. Živé ploty jsou významným prvkem především pravidelných zahrad, kde dotváří charakter zahrady, ať už jako ornamentální výsadby či vysoké stěny. Jejich celkový vzhled do značné míry ovlivňuje výraz celé zahrady. Proto je důležité zvolit správný rostlinný druh na potřebné použití v kompozici. Ale nejen správně zvolený rostlinný druh je zárukou dobře vypadajícího živého plotu. Pro dobrý vzhled je potřeba věnovat plotu dostatečnou péči.

Práce nastiňuje sortiment rostlinných druhů využívaných v historických objektech na živé ploty, způsob jejich použití a vhodnost tohoto použití. Dokumentace se skládá především z hodnocení živých plotů podle jednotlivých kritérií. Mezi tato kritéria patří například výška, šířka, olistění letorostů, způsob použití nebo celkový dojem. Tyto kategorie jsou vyhodnoceny na základě vlastní metodiky, již dříve použité na hodnocení živých plotů v bakalářské práci. Z metodiky bakalářské práce jsou vyjmuty dvě hodnotící kritéria, a to okrasnost květem a okrasnost plodem. Naopak jsou přidány dvě hodnotící kritéria do diplomové práce, a to způsob použití a půdní pokryv. Hodnocení je doplněno o fotografickou dokumentaci.

Práce si klade za cíl průřezově zmapovat stav živých plotů v historických objektech. Výstupem tedy je vyhodnocení četnosti použití jednotlivých druhů, jejich fyzický stav, vhodnost použití v historickém objektu či jejich estetické působení. Zároveň bude provedeno srovnání v historických objektech prakticky použitých rostlinných druhů s pokusnou skupinou v Dendrologické zahradě v Průhonicích, jejíž hodnocení bylo předmětem bakalářské práce.

3 Literární rešerše

3.1 Vývoj zahrad

Zahrady jsou nedílnou součástí lidského života. Každý z nás jistě již některý typ zahrady navštívil, ať už je to barokní zahrada u krásného zámku, soukromá zahrada souseda či veřejný park při cestě na autobus. Každá z jmenovaných zahrad má jistě jiné architektonické pojetí a je do značné míry ovlivněna historickým vývojem zahrad. Uveďme zde alespoň některá historická období.

3.1.1 Období středověku

Mareček a kol. (1975) uvádí: Tehdejší zahrady byly zaměřeny především na detaily, zejména květin, a dále na vytvoření prostředí pro duchovní prožitky. Charakteristickým rysem prostorového řešení těchto zahrad bylo jejich geometrické členění na pravidelné měřické útvary, nejčastěji záhony. Toto členění bylo většinou čistě mechanické, právě tak jako jejich osázení, kdy se chronologicky řadily jednotlivé rostliny vedle sebe. U těchto zahrad tedy postrádáme nějakou hlubší snahu po řešení výtvarných vztahů mezi jednotlivými zahradními prvky, takže zahradní prostředí nepůsobí většinou krásou celku. Otruba (2002) uvádí, že středověk přináší především zahrady klášterní, které měly velký význam pro poznávání vlastností pěstovaných rostlin. Mareček a kol. (1975) ke klášterním zahradám uvádí, že vytvářely prostředí pro náboženské rozjímání a často se v nich pěstovaly i léčivé rostliny.

3.1.2 Období renesance

Otruba (2002) uvádí: Renaissance obnovuje antický tvůrčí princip, charakterizuje ji pravidelnost, vyváženost, zdůraznění os, které končí na význačných bodech. Dům – vila pokračuje zahradou s fontánami, terasami, schodišti, soškami. Součástí zahrady jsou jeskyně (grotty), voliéry, loubí, míčovny, lesíky, intimní místa a štěpnice.

Mareček a kol. (1975) uvádí: Zahrady se stávají nejen přirozenou součástí nově budovaných šlechtických sídel, ale uplatňují se významně i v rámci městské zástavby. Zahrada se stává prostorem pro reprezentaci, místem k přijímání hostů i prostředím k radovánkám. Pro výtvarné řešení renesančních zahrad je charakteristický zejména určitý řád, který je výrazem určité vůle zvládnout zahradu jako jednotlivě esteticky působivý prostor. Základním

výtvarným motivem je přitom její rytmická členitost. V tomto smyslu se využívají např. zahradní cesty, různé stavby i geometrické členění ploch.

3.1.3 Barokní zahrady

Mareček a kol. (1975) uvádí: Zahrady jsou nezbytným doprovodem většiny nově vznikajících šlechtických i církevních staveb. Jedním z nejvýznamnějších přínosů barokních zahrad je jejich přerůstání do okolní krajiny, tedy mimo vlastní ohraničený zahradní prostor, jednak vytvářením vyhlídek ze zahrad do jejich záměrně upraveného krajinného prostředí, jednak skutečným prostorovým prolnutím těchto zahrad do okolních území, např. alejemi apod.. Dalším rysem těchto zahrad je důsledná osovost všech kompozic, která je nejčastěji vyjádřena zámeckou budovou, zahradním pavilonem nebo jinými stavbami, jež zároveň vytvářejí i ústřední motiv zahradního prostoru a uzavírají hlavní osu. Baroko využívá různé variace kontrastů, dokonalost v ornamentální dekoraci, tvarování zeleně do nejrůznějších geometrických tvarů, využívá průhledů, použití vody v jejích nejrůznějších formách a gradacích a konečně i mistrnost ve zvládnutí terénu rozmanitým terasováním svahů nebo zdůrazněním rozsáhlých, monumentálních rovin apod..

3.1.4 Anglický krajinářský park

Otruba (2002) uvádí, že principy baroka vyvrcholily v klasicismu a to zejména ve francouzském. Vzniká francouzský styl zahradní tvorby, francouzská formální zahrada. Ta se rychle šíří v celoevropském měřítku, zasahuje i Anglii, kde vznikají též typy pravidelných zahrad a parků francouzských, které jsou posléze přebudovány na volný tvar, vzniká tak krajinářský styl anglických parků a zahrad. Tento se pak stává módní vlnou, která se pak vrací na evropský kontinent a zdomácňuje především v Německu, Polsku, Rusku, u nás vrcholí v období romantismu. Stává se základem pro nový přístup při tvorbě krajinářských nebo přírodně krajinářských úprav.

Mareček a kol. (1975) uvádí: Základem zahrady je příroda sama, architektura je pouze drobným motivem podtrhujícím účinek přírodního prostředí.

3.1.5 Park

Zde se nejedná přímo o historický styl zahrad, přesto by bylo vhodné zde zmínit jeho podobu. Otruba (2002) charakterizuje park jako ucelený útvar zeleně, je nedílnou součástí urbánní struktury sídla nebo jeho části. Je zpravidla veřejně přístupný a není rozhodující jeho plošný rozsah. Důležitý je obsah a funkce. Chceme-li definovat objekt – park v jeho vnitřních

skladebních vztazích, je možno charakteristiku vyjádřit následovně: park je záměrně ztvárněný výsek přírody a jejích prvků; prvek má sloužit vnitřní a vnější podobě člověka; má vyzvat k přemýšlení; má vychovávat; má dát člověku volnost ve volbě cíle; nemá být zdůrazňována forma nad obsahem.

3.2 Funkce, zakládání a péče o živé ploty

Podrobné informace o funkci, zakládání i následné péči o živé ploty byly uvedeny v mé předcházející Bakalářské práci s názvem Živé ploty z roku 2008. Přesto i zde, pro ucelení tématu, do těchto témat zabrousím.

3.2.1 Funkce živých plotů

Živé ploty, ač by se to na první pohled nemuselo zdát, mají celou řadu funkčních vlastností. Pan Šonský (1999) uvádí o funkčnosti živých plotů toto: Zpočátku plnily důležitou funkci ohraničení prostoru – oplocení. K tomuto účelu se převážně vysazovaly domácí, volně a rychle rostoucí dřeviny s hustým a obtížně prostupným habitem. Později, když byl již cíleně formován zahradní prostor, nabývaly živé ploty na významu jako důležitý prostorový prvek. Tuto funkci přebíraly zejména ploty pravidelně stříhané a tvarované zahradní stěny rostoucí do různé výšky. Do popředí vystupuje jejich význam architektonický a kompoziční.

Mezi další funkční vlastnosti Šonský (1999) zařazuje ovlivnění mikroklimatu, ochranou funkci, hygienickou funkci, tlumení hlučnosti nebo například usměrnění pohledů. Šonský (1999) uvádí: Živé ploty účinně ovlivňují mikroklimatické poměry stanoviště. Ploty upravené do vhodného tvaru výšky mohou příznivě upravit tepelný, vlhkostní i světelný režim. Významná je také funkce ochranná a hygienická. Živé ploty a stěny vytvářejí ideální podmínky pro ptactvo a ostatní užitečné drobné živočichy. Hygienický význam plotů spočívá především ve snižování prašnosti prostředí. Živé ploty a stěny se částečně podílejí na tlumení hlučnosti prostředí.

3.2.2 Rozdělení živých plotů

Šonský (1999) charakterizuje živé ploty jako zapojené, řadové výsadby okrasných dřevin, které podle způsobu pěstování lze rozdělit do dvou samostatných skupin. Skupiny, které Šonský (1999) uvádí jsou tvarované živé ploty a volně rostoucí živé ploty. Další popisy budou věnovány tvarovaným živým plotům, jelikož tvořily převážnou část mnou zhodnocených živých plotů. Šonský (1999) charakterizuje tvarované živé ploty jako

tvárovane dřeviny, které jsou pravidelně stříhané do příslušných geometrických tvarů podle výtvarných a kompozičních zásad. Do skupiny tvarovaných živých plotů Šonský (1999) zařadil i tvarované živé stěny, které charakterizuje tím, že jsou zakládány ze stromových druhů dřevin nebo vzrůstných druhů vysokých keřů.

3.2.3 Zakládání živých plotů

Šonský (1999) uvádí že, zvláště pečlivou přípravu půdy vyžadují tvarované živé ploty při zakládání. V důsledku pravidelně se opakujícího tvarovaného řezu se totiž více tvoří bihmota a tím vznikají i zvýšené nároky na potřebu živin. Příprava půdy před výsadbou dřevin spočívá především v dokonalém, hlubokém zpracování. Účelem je upravit fyzikální, chemické a biologické vlastnosti půdy tak, aby se zlepšila půdní struktura, vzdušný režim, propustnost, obsah humusu a stav zásobních a pohotových živin.

Po důkladné přípravě půdy přichází na řadu vlastní výsadba rostlinného materiálu. Šonský (1999) uvádí, že živé ploty tvarované vysazujeme do předem připravených jam nebo rýh. Dřeviny umísťujeme na nové stanoviště do stejné hloubky, jako byly předtím vysázeny ve školce. Dále k vlastní výsadbě Šonský (1999) doporučuje jámu nebo rýhu naplnit zeminou asi do dvou třetin. Vysazené dřeviny pak důkladně prolít vodou. Když se vsákne, zeminu doplnit. Zamezí se tak nadměrnému výparu. Co se týče sponu výsadby Šonský (1999) uvádí že, živé ploty se zakládají jako jednořadé či víceřadé porosty. Výška a šíře je závislá na funkci, kterou budou plnit, a na růstových schopnostech vybrané dřeviny.

Tím že rostlinu usadíme do půdy a zalijeme, rozhodně práce nekončí. Následuje řez. O řezu po výsadbě Šonský (1999) uvádí, že vytváří základ budoucí dřeviny, což při vývoji tvarovaných plotů má hlavní význam. Šonský (1999) dále k tomuto tématu uvádí že, srovnávací řez upravuje narušené vztahy mezi podzemní a nadzemní částí rostlin, které vznikly při jejich dobývání ve školce. První seříznutí listnatých opadavých dřevin po výsadbě musí být hluboké. Má podpořit tvorbu výhonů z kořenového krčku nebo z přízemní části rostliny. Tento druh řezu se vztahuje pouze na opadavé listnaté dřeviny. Jehličnany, stálezelené dřeviny a některé druhy listnáčů, vysazované se zemním balem, neřežeme, pouze podle potřeby u nich děláme opravný řez. Při něm odřezáváme polámané, zaschlé nebo z tvaru vybočující nadzemní části.

3.2.4 Řezy živých plotů

Jak již název napovídá tvarované živé ploty potřebují udržovat určitý tvar. V různých stupních vývoje plotu se používá určitý druh řezu. Rozlišujeme dva základní typy řezu a to výchovný a udržovací.

K výchovnému řezu uvádí Šonský (1999) toto: V prvním vegetačním období po výsadbě obnovuje dřevina svůj narušený kořenový systém. V tomto období rostlinu neřežeme a ponecháme ji vyvíjet. V zimě nebo předjaří, když ukončí zakořeňování, přistoupíme k hlubokému zkrácení výhonů asi o dvě třetiny jejich délky, podle druhu dřeviny. V druhém roce vyvolá zkrácení výhonů bohatou tvorbu dalších výhonů a současně nárůst cenného bočního obrostu. Hlavní podíl větvení se musí odehrávat v přízemní zóně porostu. Toho dosáhneme pouze hlubokým řezem. Druhý rok po výsadbě letorosty v letním období pouze zkracujeme, a to ve tvarových proporcích plotu. V této době ještě letní řez nemůže plnit požadované poslání. Po ukončení druhého vegetačního období, opět v zimě nebo v předjaří, letorosty zkrátíme, ale již ve tvarových proporcích plotu. Koncem měsíce června nebo července podle vyzrálости výhonů provedeme letní řez. Tímto řezem, zejména ve vyšším věku porostu, plot již tvarujeme. Každoročně opakovaný výchovný řez je zárukou dlouhověkosti porostu a jeho výtvarné hodnoty. Hloubka řezu musí být úměrná tvorbě bočního obrostu. Jestliže nevedeme řez pravidelně a správně, dřeviny od spodu nerozvětvuují, nehostnou, zůstávají řídké a prosychají. Odlišný postup v období výchovy porostu vyžadují jehličnany a stálezelené dřeviny. U jehličnanů zkracujeme letorosty v tvarových proporcích plotu od výsadby jednou ročně. Na rozdíl od opadavých dřevin zpětný řez neprovádíme.

K udržovacímu řezu uvádí Šonský (1999) toto: Když vytvoříme souvisle zapojený plášť plotu, přecházíme na udržovací řez. Jeho význam spočívá v zachování vzhledu porostu. Obvykle se provádí dvakrát až třikrát ročně, přičemž první řez bývá zimní a zbývající dva spadají do období vegetace. Počet letních řezů (1 – 2) určují výtvarné představy a časové možnosti. Princip řezu spočívá ve zkracování letorostů. Kónické stříhání je bezpodmínečně nutné u všech plotů, které přesahují výšku 2 m. Ve spodní části má být plot o 10 cm šišší než v koruně. U vysokých plotů a živých stěn zešikmujeme stěny o 5 až 8 cm na každý metr výšky. Kónickým řezem stěn se zlepšují světelné podmínky pro vývoj obrostu v přízemní části dřeviny a tím také hustého olistění plotu. Tato zásada má význam i u ornamentálních úprav tam, kde nízké plůtky vytvářejí zdvojené výsadby a tvarově složité ornamenty.

3.2.5 Obnova přestárlých plotů

Tak jako my, tak ani živé ploty zde nejsou věčně. Jejich životnost je ovlivněna stanovištními podmínkami, výživou, kvalitou údržby, ale také výběrem rostlinného druhu. V momentě kdy porost ztratí svou estetickou hodnotu je třeba jeho obnova.

Je možné že z porostu uhynou pouze někteří jedinci. Je tedy nesmyslné likvidovat celý porost, ale vyměníme pouze uhynulé jedince. Šonský (1999) k tomuto tématu uvádí, že nahrazované dřeviny mají být téměř rovnocenné s porostem. Výměna je obtížná a nezaručuje vždy úspěch, neboť novému stromu konkurují nadzemní i podzemní části sousedních dřevin. Vyměňované dřeviny v porostu vysazujeme s kořenovým balem do větší jámy.

V případě, kdy celý porost ztratí estetickou hodnotu, přesto je životaschopný, můžeme přistoupit k zmlazovacímu řezu. Na toto téma Šonský (1999) uvádí toto: Pokud dřevina není suchá a je schopna vytvořit ze spodních pupenů na starém dřevě nový obrost, přistoupíme k hlubokému zmlazovacímu řezu. Doporučuje se nejdříve vyzkoušet, jak daný druh na hluboký zmlazovací řez reaguje, a teprve potom se má přistoupit k radikálnímu řezu celého porostu. Současně se zmlazovacím řezem dřeviny vydatně pohnojíme. V následujícím vegetačním období porost zavlažujeme.

Jestliže se porost nevyplatí obnovovat, přistoupíme k úplné obnově porostu. Šonský (1999) uvádí, že rostliny se musí odstranit celé i s kořenovým systémem. Tato úplná obnova živého plotu znamená nové založení a výchovu nového porostu.

3.3 Charakteristika použitých dřevin

Tato kapitola je zaměřena na obecnou charakteristiku dřevin, které se vyskytly v rámci hodnoceného sortimentu použitého na živé ploty.

Acer campestre – javor babyka

Horáček (2007) charakterizuje *Acer campestre* jako keř nebo strom, výjimečně až 15(- 20) m vysoký, koruna kulovitá, borka často korkovitá. Listy vstřícné 5-10 cm široké, tuhé, do poloviny dlanitě 3-5laločnaté, laloky tupé, střední lalok často opět laločnatý, čepel svrchu matně zelená a v mládí pýřitá, řapíky mléčí a 2-5 cm dlouhé, listy jsou na podzim žluté. Květy (žluto)zelené, ve vzpřímených květenstvích až 6 cm, V. Plody mají vodorovně odstávající křídla 2,5-4 cm. Je poměrně proměnlivý a velice odolný vůči suchu.

Aesculus hippocastanum – jírovec maďal

Horáček (2007) charakterizuje *Aesculus hippocastanum* jako strom 15-30 m vysoký, koruna podlouhle kulovitá, velmi hustá. Zimní pupeny pryskyřičně lepkavé. Vstřícné listy 5-7četné, tupě 2x pilovité, lístky obvejčité, 10-15 cm, náhle krátce zašpičatělé, báze klínovitá, rub zprvu červenohnědě plstnatý. Květy bílé, žlutočerveně skvrnitě, 2 cm široké, ve vzpřímených, hustých latách 15-30 cm, V-VI. Plody až 6 cm velké, ostnitě, semena hnědá s velkým bílým pupkem.

Aucuba japonica 'Variegata' - aukuba japonská

Horáček (2007) charakterizuje *Aucuba japonica 'Variegata'* jako stálezelený vzpřímený keř vysoký 1-4 m, větve tlusté, zelené a lysé. Vstřícné listy jsou kožovité, úzce oválné až poněkud eliptické, 8-20 x 5-12 cm velké, oboustranně leskle zelené, hrubě oddáleně zubaté, se 2-6 páry zubů v horní polovině, řapíky 1-5 cm. Listy jsou hustě žlutě tečkované, skvrny nestejně velké a nepravidelně rozmístěné. Samčí květy jsou ve vzpřímených, koncových latách 10 cm, samičí květenství 1-3 cm, III-IV. Plody 1-2 cm, vejčité, červené, tmavě purpurové nebo černé.

Berberis thunbergii 'Atropurpurea' - dřišťál Thunbergův

Horáček (2007) charakterizuje *Berberis thunbergii 'Atropurpurea'* jako opadavý keř asi 90-130 cm vysoký, hustý, letorosty hranaté s červenohnědou kůrou, trny jednoduché až 3dílné. Střídavé listy jsou vejčité, opakvejčité nebo kopist'ovité, 5-35 mm, ve svazečcích, celokrajné, purpurově červené až červenohnědé, podzimní zbarvení je svítivě karmínové. Květy jsou po 1-5, 7-10 mm široké, žlutočervené, V. Plody elipsoidní, 8-10 mm, šarlatově červené.

Buxus sempervirens – zimostráz obecný

Horáček (2007) charakterizuje *Buxus sempervirens* jako keř až nízký stromek 1-8 m vysoký, letorosty zprvu pýřité, pak lysé, hranaté. Vstřícné listy jsou leskle podlouhle vejčité nebo eliptické, 5-30 mm, tmavě zelené, tupé nebo vykrojené, kožovité, rub matně bledě zelený až žlutozelený, čepel je nejširší ve středu nebo trochu pod středem. Květy jsou drobné, zelenavě žlutavé, tvoří úžlabní klubíčka, IV-V.

Carpinus betulus – habr obecný

Horáček (2007) charakterizuje *Carpinus betulus* jako strom vysoký až 25(-30) m, kůra hladká, bledě stříbrošedá, jemně světleji hnědě a šedě pruhovaná. Střídavé listy jsou vejčité až podlouhle vejčité, 6-12 cm, lysé, s postranními žilkami ke kraji nevětvenými, 12-18 párů

žilek, okraj je jemně a ostře 2x zubatý, ojediněle až jemně laločnatý, báze zaoblená až srdčitá, na podzim jsou listy žluté. Listen plodu je 3laločný, až 5 cm, celé plodenství 6-14 cm.

Cornus mas – dřín obecný

Horáček (2007) charakterizuje *Cornus mas* jako rozkladitý keř 2-5 m vysoký, někdy až 10 m vysoký strom, borka šupinovitě odlupující. Listy jsou vstřícné, oválné až vejčité eliptické nebo vejčité, 4-10 cm, oboustranně přitiskle chloupkaté, líc matně zelený, 3-4(-5) párů žilek, řapíky 5-10 mm. Květy jsou po 10-25 v okolících, zlatožluté, II-IV před rašením listů. Plody je šarlatově červený, 1-3 cm, lesklý.

Fagus sylvatica (sylvatica) – buk lesní

Horáček (2007) charakterizuje *Fagus sylvatica* jako strom vysoký 25-45 m, koruna bohatě větvená, kůra hladká, šedá, pupeny úzké, pichlavé. Listy jsou (vejčité) eliptické, 50-110 x 35-65 mm velké, celokrajné nebo lehce zoubkaté a na okraji zvlněné, v mládí na okraji hedvábně chloupkaté, 5-9 párů žilek, řapíky 5-15 mm. Samčí jsou ve dlouze stopkatých svazečcích. Samičí květenství se skládá ze dvou květů obklopených 4dílnou číškou, čnělky 3. Číška má 20-25 mm, výrůstky vzpřímené, stopky číšek chloupkaté, asi tak dlouhé jako číšky. Plody jsou vejčité trojúhelné nažky.

Fagus sylvatica (sylvatica) 'Atropunicea' - buk lesní 'Atropunicea'

Horáček (2007) k tomuto kultivaru uvádí, že je to souhrnné označení semenáčů červenolistých buků. Listy jsou velmi rozdílné co do velikosti a intenzity zbarvení, části jsou velmi rozdílné co do velikosti a intenzity zbarvení, často jsou červeně vybarveny pouze na jaře.

Forsythia x intermedia – zlatice prostřední

Horáček (2007) charakterizuje *Forsythia x intermedia* jako strnule vystoupavý až široce rozkladitý, 2-3 m vysoký keř. Dřeň v uzlech plná, mezi uzly alespoň zčásti přerušovaná. Vstřícné listy jsou podlouhlé, podlouhle vejčité až podlouhle či vejčité kopinaté, někdy na bujných výhonech i 3klané, 8-12 cm, alespoň v horní polovině pilovité. Květy jsou nejčastěji po 2-3, sytě žluté, velmi početné, korunní cípy 3-4 cm, VI.

Fuchsia magellanica – čílko něžné

Horáček (2007) charakterizuje *Fuchsia magellanica* jako keřky i kolem 100(-300) cm vysoké, v domovině až 5 m, letorosty červenavě purpurové, lysé, štíhlé. Listy jsou vstřícné nebo v přeslenech po 3(-4), (vejčité) kopinaté nebo vejčité eliptické, 15-55 mm, žilnatina červená, (vroubkovaně) zubaté. Květy nící, po 1-4 v úžlabí listů, stopky 2-3 cm, kališní lístky tmavě červené, 18 mm, korunní lístky purpurové až modrofialové, 10 mm, VII-X.

Ilex aquifolium – cesmína obecná

Horáček (2007) charakterizuje *Ilex aquifolium* jako stálezelený, hustě větvený, vzpřímeně rostoucí, obvykle 2-10(15-25) m vysoký keř nebo strom. Střídavé listy jsou eliptické nebo vejčité, 3-8(-12) x 2-5 cm velké, rub světle zelený, zpravidla zvlněné, hrubě trnitě zubaté, listy starých stromů jsou často celokrajné, řapíky 5-16 mm. Květy 2domé, koruna bílá nebo trochu červenavá, V-VI. Plody korálově červené, 6-11 mm v průměru.

Jasminum nudiflorum – jasmín nahokvětý

Horáček (2007) charakterizuje *Jasminum nudiflorum* jako metlovitě rozložitý opadavý keř, větve dlouhé, obloukovitě přehybující, hranaté a zelené, délka až 3(5) m. Listy jsou vstřícné, tmavě zelené, trojčetné nebo jednoduché, řapíky 3-10 mm, čepel listů vejčitá nebo eliptická, občas téměř okrouhlá, 7-22 x 4-13 mm, čepel lístků vejčitá až eliptická, vzácně obvejčitá, terminální lístek 10-30 x 3-11 mm, postraní 6-23 x 2-11 mm. Květy jsou jednotlivé, kalich zelený, koruna jasně žlutá, 15-30 mm v průměru, trubka 8-20 mm, XII-IV.

Ligustrum vulgare – ptačí zob obecný

Horáček (2007) charakterizuje *Ligustrum vulgare* jako (polo)opadavý, vzdušně rozložitý a široká keř, větve obloukovitě rozkleslé, výška 2-5 m. Vstřícné listy podlouhle (ob)vejčité až (podlouhle) kopinaté, 2-7 cm, na rubu žlutozelené a oboustranně lysé, opadávají pozdě. Květy jsou v chlupatých latách 3-6 cm, žlutobílé až bílé, vonné, 4-6 mm, korunní trubka víceméně stejně dlouhá jako cípy, VI-VII. Plody jsou leskle černé, 6-8 mm široké.

Physocarpus opulifolius 'Diabolo' - tavola kalinolistá 'Diabolo'

Horáček (2007) charakterizuje *Physocarpus opulifolius* 'Diabolo' jako téměř k zemi obloukovitě rozkladitý keř, výška okolo 3 m, větve s hnědou, odlupující borkou. Listy jsou 3laločné, napurpurově zelené až tmavě purpurově hnědé, laloky 2x pilovité, řapíky 6-20

mm. Květy jsou v malých okolících v VI-VII, početné, růžové až purpurově růžové. Plody jsou po 3-5, na bázi srostlé, červenavé.

Prunus laurocerasus – střemcha vavřínoлистá

Horáček (2007) charakterizuje *Prunus laurocerasus* jako stálezelený, polokulovitý keř, někdy až nízký strom, výška okolo 3(-6) m, letorosty lysé a zelené. Střídavé listy jsou vejčité obkopynaté až (podlouhle) eliptické, obvykle -15(-25) cm, svrchu tmavozelené a lesklé, na rubu bledě zelené, celokrajné až trochu zubaté, oboustranně lysé. Květy jsou bílé, v hustém vzpřímeném hroznu 5-12 cm, V. Plody tmavě červené až černé, asi 8-10 mm.

Pyracantha coccinea – hlohyně šarlatová

Horáček (2007) charakterizuje *Pyracantha coccinea* jako keř 2-3 m vysoký, velmi hustý, strnule rozkladitý, trnitý, trny 10-15 mm. Listy jsou střídavé nebo ve svazečkách, (vejčité) kopinaté, eliptické nebo obvejčité kopinaté, 2-5 cm, pilovité nebo jemně vroubkované, rub bledě zelený, řapíky 2-8 mm. Květy jsou pětičetné, v chocholících 3-4 cm širokých, bílé až žlutavé, 8 mm široké, V-VI. Plody jsou šarlatově červené malvice, 5-6 mm v průměru, dlouho na keři vytrvávající.

Ribes alpinum – meruzalka alpská

Horáček (2007) charakterizuje *Ribes alpinum* jako velmi hustě větvený keř do 2 m vysoký, beztrnný, letorosty lysé a lesklé, borka papírovitě se odlupující. Listy jsou okrouhlé až vejčité, 2-5 cm široké, do třetiny až do poloviny čepele 3-5laločné, tupě až ostře pilovité, na podzim (bělavě) žluté, řapíky 1-2 cm. Květy jsou jednopohlavné, žlutozelené, po 10-30 v hustém vzpřímeném hroznu (samčí) nebo po 2-15 (samičí), IV-V. Plody (tmavě) červené, lysé.

Salix hookeriana – vrba Hookerova

Na webových stránkách <<http://databaze.dendrologie.cz/index.php?menu=5&id=7723>> [cit. 2010 -02- 02] [online], je tento druh *Salix hookeriana* charakterizován jako nízký, široce rozložitý, nepravidelně hustý keř, větve poléhavě vystoupavé, výška do 1 m, letorosty hustě plstnaté. Listy jsou podlouhlé až poněkud (ob) vejčité nebo široce vejčité, 5-15 cm dlouhé, špičaté, celokrajné až jemně vroubkované, zprvu oboustranně plstnaté, ztlustlé, později svrchu dost lysé, naspodu modrozelené a plstnaté, řapíky 5-30 mm dlouhé, pýřité, palisty malé nebo chybí. Jehnědy jsou téměř přisedlé, na bázi trochu olistěné, samčí 3-5 cm dlouhé, samičí v plodu 8-12 cm dlouhé, husté, tlusté, semeníky lysé, kuželovité, čnělky lysé.

Spiraea x vanhouttei – tavolník van Houtteův

Horáček (2007) charakterizuje *Spiraea x vanhouttei* jako široce rozložitý, ploše kulovitý keř, výška do 2 m. Střídavé listy jsou eliptické, vejčité, vejčité kosočtverečné až (kosočtverečně) obvejčité, 2-4 cm, slabě 3-5laločné, vroubkovaně až zastříhovaně pilovité, na rubu šedozelené, lysé. Květy jsou čistě bílé, 8 mm široké, v květenstvích asi 5 cm velkých, k tyčinek 20-22, jsou někdy částečně sterilní, V-VI.

Symphoricarpos albus – pámelník bílý

Horáček (2007) charakterizuje *Symphoricarpos albus* jako jemně a hustě větvený keř až 150(-200) cm vysoký. Vstřícné listy jsou okrouhle vejčité, oválné nebo oválně podlouhlé, 1-8 cm, špičaté, na dlouhých výhonech často laločnaté, řepíky 2-7 mm. Květy jsou v koncových i postranních květenstvích, koruna zvonkovitá, červenavě bílá či růžová, 5-7 mm, VI-VII. Plody jsou sněhobílé až jemně narůžovělé, 8-15 mm tlusté, v hustých svazečcích.

Syringa vulgaris – šeřík obecný

Horáček (2007) charakterizuje *Syringa vulgaris* jako vícekmenný keř až 5 m vysoký, jen výjimečně menší stromek až 7 m, borka vláknitě odlupčivá. Vstřícné listy jsou vejčité až široce vejčité, 5-12 cm, zašpičatělé, oboustranně lysé, celokrajné, na podzim se nevybarvují. Květy jsou v latách 10-20(-30) cm, lilákové červenofialové a někdy i bílé, koruna 10-15 mm, cípy 4-5 mm velké a rozložené, V. Plody 10-15 mm.

Taxus baccata – tis červený

Koblížek (2000) charakterizuje *Taxus baccata* jako strom, často výcekmenný, nebo keř 3-12(-20) m vysoký, s červenohnědou, plátkovitě odlupčivou borkou. Listy téměř dvouřadé, 1,5-3 cm dlouhé, asi 0,2 široké, dlouze zašpičatělé, na líci tmavozelené, na rubu žlutozelené. Semena elipsoidní, slabě hranatá, 0,6-0,8 cm dlouhá, hnědá, obklopená červeným míškem.

Taxus baccata 'Fastigiata' - tis červený 'Fastigiata'

Taxus baccata 'Fastigiata' je stejný jako *Taxus baccata*, jen s tím rozdílem, že je sloupovitého vzrůstu.

Thuja occidentalis – zerav západní

Koblížek (2000) charakterizuje *Thuja occidentalis* jako strom 8-20 m vysoký, s kuželovitou, později až vejcovitou korunou, někdy jen keř, borka červenohnědá, odlupčivá v podélných

pruzích až třásních. Větvičky smáčklé, na líci matně tmavozelené, na rubu žlutozelené, bez bělavé kresby, postraní šupinaté listy se špičkami zahnutými k větévce, středové s vyniklou žlázkou. Šišky jsou světle hnědé, ze 4-5 párů šupin, 0,8-1,2 cm dlouhé, semena asi 0,3 cm dlouhé.

Tilia cordata – lípa srdčitá

Horáček (2007) charakterizuje *Tilia cordata* jako stromy s košatou korunou, výška až 30(-40) m, výhony nejvýš zprvu troch chlupaté. Střídavé listy jsou okrouhle srdčité, 3-6(-9) cm, krátce zašpičatělé, jemně a ostře pilovité, na rubu modrozelené a v úhlech žilek s rezavě hnědými svazečky chlupů, žilky třetího řádu neznatelné. Květy jsou žlutavě bílé, silně vonné, po 5-11 (-16), VI. Plody jsou 6 mm tlusté, tenkostěnné.

Tilia platyphylla – lípa velkolistá

Horáček (2007) charakterizuje *Tilia platyphylla* jako stromy 20-40 m vysoké, kmen drsný, letorosty červenohnědé. Střídavé listy jsou okrouhle srdčité až okrouhle vejčité, nejčastěji 7-12 cm dlouhé, krátce zašpičatělé, ostře a pravidelně pilovité až někdy mělce laločnaté, na rubu úhly žilek bělavě chlupaté, žilky třetího řádu vyniklé. Květy jsou žlutavě bílé, nejčastěji po 3(-6), VI. Plody jsou 5žebřé, silně dřevnaté.

Viburnum rhytidophyllum – kalina vrásčitolistá

Horáček (2007) charakterizuje *Viburnum rhytidophyllum* jako stálezelený a široce rozložitý, jen spoře větvený keř, 2-4(-6) m vysoký, letorosty tlusté. Vstřícné listy jsou (podlouhle)vejčité až poněkud kopinaté, 7-18(-25) cm, špičaté až tupé, svrchu nápadně svraskalé, na rubu vynikle síťnaté a hustě šedě nebo žlutavě hvězdovitě plstnaté. Květy jsou v květenstvích 10-20 cm širokých, koruna smetanově bílá, 6 mm široká, V-VI. Plody jsou 8 mm velké, červené potom černé.

Weigela florida – vajgélie květnatá

Horáček (2007) charakterizuje *Weigela florida* jako polokulovitě rozložitý keř, výška 1,5-3 m, letorosty dvouřadě chlupaté. Vstřícné listy jsou zelené, (široce)eliptické až (podlouhle)vejčité nebo obvejčité, až 11 x 4 cm velké, pilovité, na rubu žilky hustě chlupaté. Květy jsou nálevkovitě zvonkovité, 3-4 cm, (tmavě)růžové, uvnitř bělavé, 5četné, zpravidla po třech až pěti v úžlabních vrcholících, V-VI.

4. Materiál a metody

4.1 Vlastní metodika

Výška – měřena od země po horní hranu stříhaného plotu

- uváděna v metrech

Šířka – měřena na kratší straně plotu od hrany jedné svislé strany ke druhé

- uváděna v metrech

Olistění na letorostech- množství listů na letorostech v rámci celého objemu plotu

- 1 – po celé délce letorostu
- 2 - částečně uvnitř
- 3 – na povrchu

Olistění ze severu - množství listů na letorostech na severně položené straně plotu

- 1 - pěkné
- 2 - řídké
- 3 - žádné

Nohatost - výška nezavětvené části kmene, měřená od země po začátek větvení plotu

- 1 - větvení od země
- 2 - větvení od 10 cm
- 3 - větvení od 20 cm
- 4 - větvení nad 30 cm

Způsob použití – využití živého plotu v celkové kompozici

- NP – nízký plot (do výšky 1 m)
- NS – nižší stěna (do výšky 1,8 m)
- VS – vysoká stěna (výška nad 1,8 m)
- O – ornamentální výsadba
- B – bludiště

Půdní pokryv – zpracování půdy, či použití půdokryvného materiálu v těsné blízkosti živého plotu

1/ Bez mulče

- T – travní porost
- Z – volná půda
- Z/x – Z označuje volnou půdu, x označuje počet centimetrů volné půdy od živého plotu po okraj navazujícího travního porostu

2/ S mulčem - organickým

- K – kůra
- minerálním
 - Š – štěrk
 - P – písek
 - A – antuka

3/ Dlažba nebo betonová plocha – D

Jednotlivé symboly proložené lomítkem znamenají výskyt obou pokryvu, z každé strany živého plotu jeden

Celkový dojem - celkový výraz plotu a jeho působení na pozorovatele

- 1 - velice pěkný
- 2 - pěkný
- 3 - nevzhledný

5. Výsledky

V této kapitole jsou uvedeny výsledky vlastního pozorování. Vybrané země jsou uvedeny podle abecedy a v abecedním řazení jsou i jednotlivá místa v dané zemi. Hodnocená místa jsou stručně charakterizována z historického hlediska a dále je rozebrán stav živých plotů v daném místě. Slovně nejsou rozebrány všechny hodnotící kritéria, ale jejich hodnota je uvedena v přehledné tabulce, která následuje po slovním zhodnocení. Součástí je i závěr, ve kterém je uveden vlastní názor na stav živých plotů v hodnocené zahradě, popřípadě vlastní názor na řešení nápravy. Fotografická dokumentace, není dána do příloh na konec diplomové práce, ale je zařazena vždy k místu kterého se týká. Toto řešení je z důvodu lepší přehlednosti a jednodušší představě o řešeném tématu. V textu jsou uvedeny závorky s číslem odkazujícím na patřičnou fotografii.

5.1 Anglie

5.1.1 Blenheim palace

Palác Blenheim je monumentální venkovský dům umístěný ve Woodstock. Jako jediný si do této doby ponechává titul paláce. Ve 12. – 14. století sloužilo toto místo jako královské lovecké sídlo hradu Woodstock Manor. O nejvýznamnější změny na pláči Blenheim se zasadil vévoda John Churchill. Ten toto panství získal od královny Anny za své zásluhy v bojích. Dům vznikl v letech 1705 – 1722. Hlavním architektem se stal Sir John Vanbrugh.

Původní koncepce zahrady (1710) navržená Vanburghem a Wisem byla pravidelnou zahradou, takřka v italském stylu. Byla šestiúhelníková, obehnaná zdmi s řadami monumentálních alejí. Tento vzhled zahrady byl přetvořen do krajinářského stylu (1760) Lancelotem Brownem. Ten zde také nechal vybudovat dva rybníky. Postupem času došlo k likvidaci pravidelných zahrad. Přesto zde byly opět pravidelné zahrady vybudovány v bezprostřední blízkosti paláce, a to ve stylu neorenesance a neobaroka. Dnes je areál (založený v letech 1925 – 1930) složeninou mnoha názorů a slohů dokumentující proudy evropského zahradního umění a rozkládá se na 850 ha.

Pro pobavení návštěvníků vznikly v nedalekém okolí atrakce, ke kterým jezdí zahradní vláček. Nalezneme zde například skleník s tropickými motýly, bludiště nebo sportoviště.

Předešlé tři odstavce jsou zpracovány dle:

Ing. Ivar Otruba, CSc. : KRÁSY ANGLICKÝCH ZAHRAD. Vydavatelství ERA, 159 s., první vydání, Brno 2005, ISBN: 80-7366-030-X

Obr. 1 Palác Blenheim

Obr. 2 Ornamenty z *Buxus semervirens*

Hodnocení živých plotů proběhlo 5. 5. 2009. Doplnující informace byly získány od Hilary Wood, asistentky zahradního manažera. V této zahradě byly hodnoceny živé ploty ze třech druhů rostlin, a to *Prunus laurocerasus*, *Taxus baccata* a *Buxus sempervirens*. *Buxus sempervirens* (Obr. 3) je použit na ornamentální výsadbu v blízkosti pláce. V ornamentu nalezneme ploty o výšce 0,4 m a 0,3 m a šířce 0,4 m a 0,2 m. Olistění letorostů je však pouze na povrchu (3). Také ze severu nejsou ploty příliš olistěné (2 – 3). Rostliny jsou místy proschlé, a proto celkovým dojmem působí nevzhledně (3). V takzvané tajné zahradě nalezneme ploty z *Taxus baccata*, *Taxus baccata* 'Fastigiata' a *Prunus laurocerasus*. *Prunus laurocerasus* (Obr. 4) je použit na vyšší plot o výšce 1,6 m a šířce 0,5 m. Celkový vzhled je dobrý (2). Nalezneme zde i plot z *Taxus baccata* 'Fastigiata' (Obr. 7), jeho výška je 1,6 m a šířka 0,15 m. Olistěné ze severní strany je řídké (2 – 3). I zde se potvrdilo, že použití sloupovité formy *Taxus baccata* není dobrým řešením - rostliny se nespojují a nevytváří jednotnou plochu. Tento plot proto jako celek působí nevzhledně (3). Vyšší plot z *Taxus baccata* (1,6 m) (Obr. 5) naleznete při vstupu do tajné zahrady. Letorosty jsou olistěné pouze na povrchu (3) a ze severní strany olistění téměř chybí (3). Přesto jeho celkový vzhled je dobrý (2). Posledním hodnoceným plotem je plot z *Taxus baccata* (Obr.6) použitý na bludiště. Jeho výška je 2 m a šířka 0,5 m. Jeho celkový vzhled je velice dobrý (1). Uprostřed bludiště je z *Taxus baccata* vytvořen nápis Blenheim. Obnovy živých plotů u Blenheim palace se plánují pouze u odumřelých jedinců *Buxus sempervirens*. Všechny živé ploty se zde stříhají pouze jednou ročně - ploty z *Buxus sempervirens* v červnu (stříhají 3 zahradníci zhruba 14 dní), *Taxus baccata* a *Prunus laurocerasus* se začínají stříhat v posledních čtrnácti dnech v srpnu (stříhají 4 zahradníci zhruba 3 týdny).

Tabulka 1 Hodnocení živých plotů - Blenheim

Druh	Výška	Šířka	Olistění letorostu	Olistění ze severu	Nohatost	Zapojení	Půdní pokryv	Celkový dojem
<i>Buxus sempervirens</i>	0,4	0,4	3	2 - 3	1	O	Š	3
<i>Buxus sempervirens</i>	0,3	0,2	3	2 - 3	1	O	Š	3
<i>Prunus laurocerasus</i>	1,6	0,5	1	1	1 - 2	NS	K	2
<i>Taxus baccata</i>	1,6	1	3	3	1	NS	Z	2
<i>Taxus baccata</i>	2	0,5	1 - 2	1	1	B	Z	1
<i>Taxus baccata</i> 'Fastigiata'	1,6	0,15	2	2 - 3	1 - 2	NS	K	3

Závěr a vlastní návrh

Celkovou výměnu porostu by bylo vhodné uskutečnit u ornamentální výsadby z *Buxus sempervirens*, porost je řídký a proschlý. Vzhledem k nízkému zapěstování porostu by nemělo

být časově náročné vypěstovat adekvátní náhradu. Za naprosto nešťastnou volbu považuji živý plot z *Taxus baccata* 'Fastigiata'. Mezi jednotlivými rostlinami jsou velké mezery a ani ony sami nevypadají příliš vzhledně. Navrhovala bych celý tento porost odstranit a nahradit, například obyčejným *Taxus baccata*, který se dá dobře tvarovat a také dobře tvoří souvislou plochu plotu. U ostatních zde zmiňovaných živých plotů je dosavadní údržba dostačující.

Obr. 3 *Buxus sempervirens*

Obr. 4 *Prunus laurocerasus*

Obr. 5 *Taxus baccata*

Obr. 6 *Taxus baccata*

Obr. 7 *Taxus baccata* 'Fastigiata'

5.1.2 Hidcote Manor

Na počátku dvacátého století začal Lawrence Johnston zakládat neobvyklou zahradu sestavenou z mnoha malých tématických zahrádek. Lawrence Johnston tuto zahradu tvořil 40 let. Během této doby se účastnil mnoha expedic, ze kterých do Anglie přivezl mnoho nových kultivarů. Jeho zahrada v Hidcote Manor je protkána řadou cestiček mezi vysokými živými ploty, které ohraničují jednotlivé zahrádky. Každá zahrádka měla určitý charakter, například ladění do jedné barvy. V zahradě je vytvořen nespočet průhledů. V roce 1948 se Lawrence Johnston odstěhoval na francouzskou riviéru a Hidcote Manor přenechal National Trust.

Předešlý odstavec zpracován dle:

Caroline Holmesová: Umění zahrad Nejkrásnější zahrady světa. Vydavatelství Euromedia Group – Knižní klub, 176 s., první vydání, Praha 2002, ISBN: 80-242-0872-5

(Z německého originálu Garten Kunst!, Prestel 2001)

Obr. 8 Budova Hidcote Manor

Obr. 9 Doplnující motivy z *Taxus baccata*

Hodnocení živých plotů proběhlo 6. 5. 2009. Tato zahrada je tvořena mnoha živými ploty, které jsou povětšinou použity na vysoké stěny, které slouží k oddělení jednotlivých zahrádek. Ploty jsou často tvořeny více druhy rostlin, které tvoří jednotnou plochu plotu. Druhy, které jsou zde využívány k tvorbě živých plotů jsou *Taxus baccata*, *Ilex aquifolium*, *Buxus sempervirens*, *Carpinus betulus*, *Fagus sylvatica* a *Fagus sylvatica 'Atropunicea'*. *Buxus sempervirens* (Obr. 10) je zde použit na ornamentální výsadbu o výšce 0,5 m a šířce 0,3 m. Olistění letorostu je povětšinou pouze na povrchu (2 – 3). Celkový dojem je dobrý (2). Dále je *Buxus sempervirens* použit na vyšší plot o výšce 1,5 m a stejné šířce. Olistění letorostů je zde

částečně i uvnitř plotu (2). Celkový dojem z plotu je velice dobrý (1). Jak již bylo zmíněno je zde mnoho plotů tvořených více druhy. Prvním takovýmto plotem je kombinace *Taxus baccata* a *Buxus sempervirens* (Obr.17). Tento plot dosahuje celkové výšky 2,7 m a šířky 1,2 m. *Buxus sempervirens* je pouze v nižších partiích plotu a nedosahuje až k vrcholu plotu. Oba druhy spoluvytvářejí spojenou jednotnou plochu. Byl zde zajímavý kontrast tmavého zbarvení *Taxus baccata* a svěží zelené barvy mladého *Buxus sempervirens*, který v plotu vytváří jakési mapy. Celkový dojem z tohoto plotu je velice pěkný (1). Další kombinace je *Taxus baccata* a *Ilex aquifolium* (Obr.16). Tento plot je použit na vysokou stěnu o výšce 2,7 m a šířce 1,2 m. Oba tyto druhy se vyskytují v celém profilu plotu a oba dosahují celkové výšky plotu. Letorosty jsou olistěné povětšinou po celé jejich délce (1 – 2). Celkový dojem z tohoto plotu je dobrý (2). Posledním hodnoceným plotem složeným z více druhů je kombinace *Ilex aquifolium* a *Fagus sylvatica* 'Atropunicea' (Obr. 13). Plot je použit na vysokou stěnu o výšce 2,7 m a šířce 1,2 m. Letorosty jsou olistěné částečně i uvnitř plotu (2). Oba použité druhy dosahují do nejvyšší části plotu. Celkový dojem z tohoto plotu je spíše nevzhledný (2 – 3). Jako velice nevzhledný působí plot z *Ilex aquifolium* (3) (Obr. 15). Tento plot je v permanentním stínu a odděluje místo pro veřejnost od zázemí místních zahradníků. Tento plot je relativně řídký a jako celek působí nevzhledně (3). *Carpinus betulas* (Obr. 11), použitý na vysokou stěnu o výšce 3 m a šířce 1,2 m, má celkem dobrý vzhled (2 – 3). Tento druh je také použit na stěnu o výšce 3,5 m a šířce 1,2 m (Obr. 12) . Plot má vysokou nohatost, jelikož jsou ponechány kmeny až do výšky 1,5 m a nad touto výškou začíná souvislá plocha plotu. Celkový vzhled je velice pěkný (1). Další velice pěkný plot (1) je z *Fagus sylvatica* (Obr. 14). Tvoří vysokou stěnu o výšce 3 m a šířce 1,2 m. Posledním hodnoceným plotem je vysoká stěna z *Taxus baccata* o výšce 2,3 m a šířce 1,2 m. Celkový dojem je velice pěkný (1). Z *Taxus baccata* (Obr. 9) jsou stříhané i různé doplňující motivy, které navazují na živý plot. Zahrada je v některých částech neupravována. To je důsledek nedostatku finančních prostředků. Přesto zahrada hýjí barvami.

Tabulka 2 Hodnocení živých plotů – Hidcote Manor

Druh	Výška	Šířka	Olistění letorostu	Olistění ze severu	Nohatost	Zapojení	Půdní pokryv	Celkový dojem
<i>Buxus sempervirens</i>	0,5	0,3	2 - 3	2	2	O	Z	2
<i>Buxus sempervirens</i>	1,5	1,5	2	1	1	NS	D	1
<i>Carpinus betulus</i>	3	1,2	2		2	VS	T	2 - 3
<i>Carpinus betulus</i>	3,5	1,2	2	2	4	VS	Š	1
<i>Fagus sylvatica</i>	3	1,2	2	1	1	VS	Š	1
<i>Ilex aquifolium</i>	1,9	1,2	1 - 2	2 - 3	1	VS	T	3
<i>Ilex aquifolium</i> + <i>Fagus sylvatica</i> 'Atropunicea'	2,7	1,2	2	2	2	VS	Z	2 - 3
<i>Ilex aquifolium</i> + <i>Taxus baccata</i>	2,7	1,2	1 - 2		1	VS	D	2
<i>Taxus baccata</i>	2,3	1,2	2	1	1	VS	Z	1
<i>Taxus baccata</i> + <i>Buxus sempervirens</i>	2,7	1,2	2	1 - 2	2	VS	T	1

Závěr a vlastní návrh

Vzhledem k tomu, že tato zahrada je založena na principu malých zahrádek, které jsou ohraničeny živými ploty a navzájem na sebe navazují, bylo by obtížné tyto ploty měnit. Jediné, co bych mohla navrhnout, je nahradit *Ilex aquifolium* jiným rostlinným druhem, tvořícím ucelenější povrch živého plotu. Jelikož se tento plot nachází na stinném stanovišti, navrhovala bych *Taxus baccata*. S přihlédnutím k tomu, že tento živý plot má pouze zakrýt kompost a zázemí tamních zahradníků, byla by do určité míry tato záměna zbytečná. *Carpinus betulus* s výškou 3 m, byl v době hodnocení v horní části plotu neolistěný. Vzhledem k výšce plotu nebylo možné určit, zda je plot v horní partii proschlý nebo pouze zpomalený v rašení. Jestliže by byl opravdu proschlý, bylo by nutné odumřelé části odstranit a zapěstovat znovu.

Obr. 10 *Buxus sempervirens*

Obr. 11 *Carpinus betulus*

Obr. 12 *Carpinus betulus*

Obr. 13 *Ilex aquifolia* + *Fagus sylvatica* 'Atropunicea'

Obr. 14 *Fagus sylvatica*

Obr.15 *Ilex aquifolia*

Obr. 16 *Taxus baccata* + *Ilex aquifolium*

Obr. 17 *Taxus baccata* + *Buxus sempervirens*

5.1.3 Rousham house

V roce 1737 zdědil Rousham po svém bratrovi generál Dormer. Ten najal Williama Kenta, aby přebudoval geometrickou zahradu, vytvořenou Charlesem Bridgemanem. Kent vytvořil četné zahradní obrazy a řadu měnících se výhledů do okolí. Zahrada je doplněna řadou soch s antickými motivy. I přes relativně malou rozlohu Roushamu se Kentovi podařilo vytvořit řadu překvapivých výhledů tím, že scény nejprve zakryl, než se sami formálně nabídly. Kaskády v Roushamu připomínají zahrady italských vil. Je to opodstatněno tím, že Kent dlouhou dobu žil v Itálii.

Předešlý odstavec je zpracován dle:

Caroline Holmesová : Umění zahrad Nejkrásnější zahrady světa. Vydavatelství Euromedia Group – Knižní klub, 176 s., první vydání, Praha 2002, ISBN: 80-242-0872-5

(Z německého originálu Garten Kunst!, Prestel 2001)

Obr. 18 Zámek Rousham

Obr. 19 Ornamenty z *Buxus sempervirens*

Hodnocení živých plotů proběhlo 8. 5. 2009. Doplnující informace poskytl pan Charles Cottrell-Dormer. Tvarované živé ploty nalezneme především v okolí zámku. Celková rozloha zahrady i s krajinářským parkem je cca. 10 ha. Celá zahrada je jakoby rozdělena do různých úseků. Živé ploty zde byly stříhány ze dvou rostlinných druhů, a to *Buxus sempervirens* a *Taxus baccata*. *Taxus baccata* (Obr. 22) je použit především na vysoké mohutné živé stěny o výšce 2,7 m. Jejich celkový vzhled je velmi pěkný (1 - 2). *Buxus sempervirens* je použit v horní části zahrady, v které nalezneme i kruhovitou věž, která slouží jako ohromný holubník. Nalezneme zde dva druhy využití *Buxus sempervirens*, a to na vysokou stěnu o výšce 2,2 m (Obr. 21), která je v celkovém vzhledu velice pěkná (1) a dále na ornamentální výsadbu (Obr. 19). Ta je vysoká 0,4 m a je doplněna výsadbami růží. Celkový dojem z této

výsadby je velice pěkný (1). *Buxus sempervirens* (Obr. 20) nalezneme také jako obrubu trvalkového záhonu v části zahrady obklopené cihlovými zdmi. Tento plot je stříhán na výšku 0,4 m. Trvalky z výsadeb místy prorůstají plotem, a proto jeho celkovým dojmem působí spíše jako zanedbaný a nevzhledný (2 – 3). Je však možné, že vzhledem k celkovému zaměření zahrady je tato zanedbanost záměrná. V dohledné době není počítáno s obnovou živých plotů. Současné ploty jsou zde stříhány jednou ročně a to v září. O výsadby se stará jeden zahradník.

Tabulka 3 Hodnocení živých plotů - Rousham

Druh	Výška	Šířka	Olistění letorostu	Olistění ze severu	Nohatost	Zapojení	Půdní pokryv	Celkový dojem
<i>Buxus sempervirens</i>	0,4	0,3	2		1	NP	Š	2 - 3
<i>Buxus sempervirens</i>	0,4	0,3	2	1	1	O	Š	1
<i>Buxus sempervirens</i>	2,2	2	2	1	1	VS	Š	1
<i>Taxus baccata</i>	2,7	3	2	1	1	VS	T	1 - 2

Závěr a vlastní návrh

Vzhledem k tomu, že živé ploty zde dosáhly celkem uspokojivých výsledků, není třeba jejich obnova. Pouze u živého plotu z *Buxus sempervirens*, který je použit na obrubu trvalkového záhonu a trvalky jím prorůstají, by bylo vhodné, pokud to není záměr, tyto rostliny odstranit. Také se v tomto plotu místy vyskytují proschlá místa, bylo by tedy třeba suché větve odstranit, a pokud se jedná o celé rostliny, tak je nahradit adekvátní náhradou.

Obr. 20 *Buxus sempervirens*

Obr. 21 *Buxus sempervirens*

Obr. 22 *Taxus baccata*

5.1.4 Sezincote

Sir Charles Cockerell angažoval Humpryho Reptona pro vypracování zahradního projektu v Sezincote. Zahrady měly doplnit dům v indickém stylu, který navrhl Thomas Daniell. Repton začal kolem roku 1803 s plánováním Sezincotu, kde byly travnaté a zalesněné plochy kombinovány s indickými prvky a motivy, většinou převzatými z Danielliho kreseb. Skleník v indickém stylu byl k hlavní budově připojen jako křídlo. Park a jezero pocházejí pravděpodobně od Reptona. Zahrada je doplněna indickými prvky - například sloupem ovinutým hadem nebo chrámem se sochou boha Súrji. Zahrada, ovlivněná symbolismem, zprostředkovává i filozofické poselství. Súrja, bůh slunce, má podněcovat intelekt věřícího, zatímco zebu reprezentují „šťastného“ Šivova býka Nandina. Jižní zahrada pochází z 60. let 20. století a napodobuje rajskou zahradu. Kanály a cesty dělí zahrady a čtvrtě představující řeky života. Osmiúhelníkový půdorys kašny a pavilonu spojuje čtverec a kruh, což symbolizuje věčný život.

Předešlý odstavec je zpracován dle:

Caroline Holmesová : Umění zahrad Nejkrásnější zahrady světa. Vydavatelství Euromedia Group – Knižní klub, 176 s., první vydání, Praha 2002, ISBN: 80-242-0872-5

(Z německého originálu Garten Kunst!, Prestel 2001)

Obr. 23 Dům Sezincote

Obr. 24 Plot z *Aucuba japonica* 'Variegata'

Hodnocení živých plotů proběhlo 6. 5. 2009. Celá zahrada se nahází ve svažitém terénu. Před hlavním vchodem do budovy nalezneme takzvanou pastýřskou zahradu oddělenou haha příkopem. Hodnoceny byly živé ploty stříhané ze čtyř rostlinných druhů a to z *Prunus laurocerasus*, *Viburnum rhytidophyllum*, *Ilex aquifolium* cv. a *Aucuba japonica* 'Variegata'. Nejhorším celkovým dojmem (3) působil vysoký plot z *Viburnum rhytidophyllum* (Obr. 26)

vysoký 2,5 m a stejně tak široký. Největším problémem tohoto plotu bylo malé olistění některých letorostů, přičemž na některých letorostech zcela chybělo a tyto pak vytvářely nevzhledné pahýly (2 – 3). Celkem pěkný celkový vzhled (2) měl vysoký živý plot z *Prunus laurocerasus*, jehož výška byla 2,3 m a šířka 2,5 m. Olistění letorostů bylo pouze na povrchu (2). Jako velmi pěkné ploty (1) působily ploty z *Ilex aquifolium* cv. a *Aucuba japonica* 'Variegata'. *Ilex aquifolium* cv. (Obr. 25) je použit na vyšší živý plot o výšce 1,6 m a stejné šířce. V době hodnocení (květen) byly na živém plotu přítomny květy, které zvyšovaly estetickou hodnotu plotu. Odkvetlé květy byly patry také na posledním hodnoceném plotu z *Aucuba japonica* 'Variegata' (Obr. 24). Plot byl vysoký 2,5 m a šířka byla 2 m.

Tabulka 4 Hodnocení živých plotů - Sezincote

Druh	Výška	Šířka	Olistění letorostu	Olistění ze severu	Nohatost	Zapojení	Půdní pokryv	Celkový dojem
<i>Aucuba japonica</i> 'Variegata'	2,5	2	2	2	1 - 2	VS	T	1
<i>Ilex aquifolium</i> cv.	1,6	1,6	2	1 - 2	1	NS	Z	1
<i>Prunus laurocerasus</i>	2,3	2,5	3	2	1	VS	T	2
<i>Viburnum rhytidophyllum</i>	2,5	2,5	2 - 3	2 - 3	1	VS	T	3

Závěr a vlastní návrh

Živé ploty byly vzhledově velice pěkné. Jediný plot z *Viburnum rhytidophyllum* nebyl příliš vzhledný. V tomto případě bych doporučila ponechat tento keř jako volně rostoucí. Jelikož se nachází v trávnickové ploše a ani kolem něj nevede žádná cesta, nepřekážel by provozu v zahradě. Pokud by bylo potřeba v těchto místech mít vysoký stříhaný živý plot, volila bych raději například ploty z *Aucuba japonica* či *Prunus laurocerasus*, které jsou rovněž neopadavé jako *Viburnum rhytidophyllum*, ale po řezu vypadají mnohem lépe.

Obr. 25 *Ilex aquifolium*

Obr. 26 *Viburnum rhytidophyllum*

5.1.5 RHS zahrada Wisley

Původní zahradu na tomto místě založil George Ferguson Wilson. V roce 1903, kdy zahrada měla upravovaných 24 ha, byla darována královské zahradní společnosti (RHS). Tento dar vyřešil problém RHS, která již 30 let hledala vhodné místo k vybudování zahrady. RHS si zde zřídila ředitelství. V zahradě byly výsadby tvořeny ornamenty a měla funkci výchovnou a vzdělávací. Byla zde vybudována laboratoř a škola zahradnictví, která připravuje profesionální zahradníky. V současné době je Wisley hlavní zahradou společnosti RHS. Společnost zde zkouší nové techniky pěstování okrasných květin a zeleniny.

Předešlý odstavec je zpracován dle:

<<http://www.rhs.org.uk/Gardens/Wisley/About-Wisley/History>> [cit. 2009 –11 -31] [online]

Soustředí se zde a zkoumají především rostliny pro okrasné zahradnictví. V současnosti je to 97 ha velký soubor zahrad, mající význam praktický i inspirační. Je rozdělen na pět částí: alpinum, arboretum, skleníky, vzorové zahrady a plochy pro pokusy a výzkum. Tyto se opět člení na tématické celky, které podrobně informují o určité skupině rostlin ve smyslu užití a uplatnění v určitých situacích a podmínkách.

Předešlý odstavec je zpracován dle:

Ing. Ivar Otruba, CSc. : KRÁSY ANGLICKÝCH ZAHRAD. Vydavatelství ERA, 159 s., první vydání, Brno 2005, ISBN: 80-7366-030-X

Obr. 27 Budovy ve Wisley

Obr. 28 Plůtek ze *Salix hookeriana*

Hodnocení živých plotů proběhlo 4. 5. 2009. V této zahradě bylo zhodnoceno celkem pět rostlinných druhů použitých na živé ploty. Byly to: *Taxus baccata*, *Buxus sempervirens*,

Carpinus betulus, *Fagus sylvatica* a *Salix hookeriana*. Žádný z hodnocených plotů v celkovém dojmu nedosáhl nejvyššího hodnocení. Nejhorší hodnocení (3) získal plot z *Fagus sylvatica* (Obr. 31). Ten byl použit na vyšší plot o výšce 1,5 m a šířce 0,8 m. Plot však netvořil celistvou plochu a některé větve nebyly olistěné. Další vyšší plot je stříhán z *Carpinus betulus* (Obr. 30), a to na výšku 1,7 m a šířku 1,2 m. Plot opět netvoří celistvou plochu, která je u živých plotů žádaná. Celkově působí pěkně, místy však nevzhledně (2 – 3). Stejněho celkového dojmu (2 – 3) dosáhl nízký plůtek z *Buxus sempervirens* (Obr. 29). Ten byl sestříhán na výšku 0,35 m a stejnou šířku. Ve všech hodnotících znacích dopadl tento plot dobře, avšak někteří jedinci v plotu byli odumřelí, což výrazně snížilo jeho celkový dojem. Z *Taxus baccata* zde byly ohodnoceny dva ploty. Oba ploty byly vysoké živé stěny. První hodnocený plot byl vysoký 2 m a 1,5 m široký. Jeho celkový vzhled byl pěkný (2) (Obr. 32). Druhý plot jako celek působil o trochu hůře (2 – 3) (Obr. 33). Bylo to především pro to, že boční stěny (dobře viditelné z hlavní cesty) nebyly olistěné. Plot byl vysoký 2,2 m a široký 1 m. Spíše jako zajímavost byl zhodnocen i plot ze *Salix hookeriana* (Obr. 28). Nejedná se zde o klasický živý plot, jak ho tradičně známe, přesto tento plůtek plnil funkci ohraničení záhonu, stejně jako klasický živý plot. Jeho výška byla 0,5 m a šířka 0,2 m. V hodnocení je uvedena vysoká nohatost (2 – 3). Ta je způsobena vedením tohoto plotu. Jednotlivé rostliny jsou od sebe vzdáleny cca 0,5 m a jsou asi do 0,4 m ponechány jako malé, holé kmínky. V této výšce je plot rozvětven a jednotlivé pruty jsou vedeny do strany, kde jsou splétány s pruty sousední rostliny, přičemž tvoří malý oblouk. Celkový dojem je pěkný (2).

Tabulka 5 Hodnocení živých plotů - Wisley

Druh	Výška	Šířka	Olistění letorostu	Olistění ze severu	Nohatost	Zapojení	Půdní pokryv	Celkový dojem
<i>Buxus sempervirens</i>	0,35	0,35	1	1	1	O	K	2 - 3
<i>Carpinus betulus</i>	1,7	1,2	2	2	1	NS	K	2 - 3
<i>Fagus sylvatica</i>	1,5	0,8	2	2	1 - 2	NS	Š	3
<i>Salix hookeriana</i>	0,5	0,2	2	2	2 - 3	NP	Z	2
<i>Taxus baccata</i>	2	1,5	2	2	1	VS	K	2
<i>Taxus baccata</i>	2,2	1	2	2	1	VS	Z/20	2 - 3

Závěr a vlastní návrh

K obhajobě *Fagus sylvatica* je nutno říci, že hodnocení probíhalo na začátku vegetace a je tedy pravděpodobné, že by plot přirozeným vývojem časem získal mnohem lepší celkový dojem. Proto zde není nutné uvádět nápravu. U plotu z *Buxus sempervirens* je samozřejmě nutností vyměnit odumřelé jedince za plnohodnotnou náhradu. U *Carpinus betulus* a *Taxus*

baccata, u kterých je největším problémem to, že jsou viditelné větve uvnitř plotu, by bylo nejlepší počkat, zda se přirozeným větvením po stříhu živého plotu neutvoří celistvá plocha. Jestliže by tento problém přetrvával, bylo by nutné přistoupit k radikálnějšímu zmlazení.

Obr. 29 *Buxus sempervirens*

Obr. 30 *Carpinus betulus*

Obr. 31 *Fagus sylvatica*

Obr. 32 *Taxus baccata*

Obr. 33 *Taxus baccata*

5.1.6 Závěrečné hodnocení živých plotů Anglie

V zahradách a parcích Anglie je patrné, že si zde lidé mnohem více váží přírody i zahradnického řemesla. Zahrady jsou pro Angličany místem klidu, odpočinku i setkání s přáteli. Ve velkých veřejných parcích jsou často vysázeny trvalkové záhony, které jsou náročnější na údržbu. Nikdo se nemusí ve veřejných parcích bát posadit na trávník bez toho, aby nejdříve musel odklidit odpadky a psí exkrementy. Živé ploty nemají zanedbanou péči, jejich celkový vzhled je většinou zhoršen častým stříhem, přestárnutím porostu někdy i špatně zvoleným rostlinným druhem - jako příklad lze uvést živý plot z *Viburnum rhytidophyllum* v Sezincote. Díky mírným zimám je zde možno pěstovat choulostivější rostliny než-li u nás. Příkladem může být použití *Ilex aquifolium*, který je v rámci hodnocení diplomové práce vyhodnocen jako třetí nejčastěji používaný rostlinný druh na živé ploty v Anglii. V České republice naopak *Ilex aquifolium* v hodnocení pro diplomovou práci vůbec není. Na prvním místě se stejně jako v České republice umístil *Buxus sempervirens*. Je využit nejen na ornamentální výsadby nebo nízké plůtky, ale i na vysoké stěny, které nebyly v rámci hodnocení České republiky k vidění. Druhé místo patří *Taxus baccata*, který se v České republice umístil na třetím místě.

5.2 Česká republika

5.2.1 Zámek Bučovice

Bučovický zámek je postaven v italském renesančním stylu. Stavba je původní originál, nejedná se zde o žádnou přestavbu tehdejšího objektu. Netradiční je i umístění zámku u údolí. Uvnitř zámku je arkádové nádvoří. 90 sloupů je bohatě vyzdobeno 540 reliéfy zobrazujícími válečné motivy, hudební nástroje, maskarony, erby nebo také fantastická zvířata a bytosti. O kamennou výzdobu se postarali tehdejší italští umělci žijící v Čechách. Uprostřed tohoto nádvoří se nalézá manýristická kamenná kašna. Od roku 1720 se na zámku neprováděly žádné závažnější přestavby, a proto je zde dochován původní italský renesanční vzhled.

Předchozí odstavec je zpracován dle:

<<http://www.bucovice-zamek.cz/01ozamku.htm>> [cit. 2009 -09 – 15] [online]

Obr. 34 Zámek Bučovice

Obr. 35 Ornamenty z *Buxus sempervirens*

Přílehlá zahrada, o rozloze 18 216 m², je v renesančním stylu. Původní zahrada se však nedochovala. Do nynější podoby byla tato zahrada vysázena v letech 1961 - 1965. Stáří živých plotů je shodné s dobou založení novodobé zahrady. Státní zámek již nechal v roce 2005 Ing. Martinem Krčmou zpracovat koncepci zahradně architektonické obnovy zámeckého areálu v Bučovicích. Nyní se o výsadby stará jeden zahradník zaměstnaný na půl úvazku pouze na sezónu. Živé ploty jsou jím stříhány 2x ročně. Bohužel je na výsadbách vidět, že na ně není tolik času co by potřebovaly. Sestříhány jsou sice do požadované velikosti, ale bohužel už není odstraněn plevel vyrůstající v těsné blízkosti živého plotu a mnohdy jím i prorůstá. Doplňující informace byly získány od místní kastelánky paní Jany Buriankové, která mimi jiné říká :„Samozřejmě si uvědomujeme, že tento počet pracovních sil není dostačující, bohužel památkové objekty jsou takřka v celé republice personálně podhodnoceny.“

Hodnocení živých plotů proběhlo 25. 7. 2009. Živé ploty jsou zde sestříhávány ze 3 rostlinných druhů. Jsou to *Carpinus betulus*, *Buxus sempervirens* a *Ribes alpinum*. Všechny tři druhy jsou použity na ornamentální výsadbu. Výška je u všech druhů do 1 m. Ploty z *Ribes alpinum* (Obr. 36) jsou použity v okrajových částech zahrady, které jsou mírně přistíněné. Celkový dojem z těchto plotů byl dobrý (2). Ploty z *Buxus sempervirens* (Obr. 35) jsou sestříhávány do ornamentů ve středu zahrady. Pomineme-li silné zaplevelení a zhodnotíme pouze celkový stav plotu, byl velice pěkný (1). Ploty z *Carpinus betulus* (Obr. 37) jsou především v přední části u zámku a poté tvoří jakýsi obvod kolem výsadeb z *Buxus sempervirens*. Místy se na těchto plotech vyskytují chlorózy, proto v celkovém hodnocení jsou na rozhraní velmi pěkného a pěkného plotu (1-2). Všechny výsadby jsou obklopeny travní plochou a pouze v těsné blízkosti je ponechán cca 10 cm široký nezatravněný pruh.

Tabulka 6 Hodnocení živých plotů - Bučovice

Druh	Výška	Šířka	Olistění letorostu	Olistění ze severu	Nohatost	Zapojení	Půdní pokryv	Celkový dojem
<i>Buxus sempervirens</i>	0,6	0,6	1	1	1	O	Z/10	1
<i>Carpinus betulus</i>	0,95	0,75	2	1	1 - 2	O	Z/10	1 - 2
<i>Ribes alpinum</i>	0,8	0,5	1 - 2	1 - 2	2	O	Z/10	2

Závěr a vlastní návrh

Přestože výsadby živých plotů by údajně měly být starší než 40 let, jejich vzhled je překvapivě pěkný. Největším problémem této zahrady bylo silné zaplevelení výsadeb, které je způsobeno nedostatkem pracovních sil.

Obr. 36 *Ribes alpinum*

Obr. 37 *Carpinus betulus*

5.2.2 Zámek Buchlovice

Zámecká zahrada začala vznikat krátce před rokem 1700, kdy tehdejší majitel vyměnil své vrchnostenské pozemky za pozemky buchlovické fary. Mírnou překážkou byl svažité terén, ve kterém se špatně rozvíjela koncepce francouzské zahrady. Na druhou stranu zde byly ideální podmínky k vytvoření zahrady v italském stylu. Během stavby zámku byl prostor zahrady rozdělen na tři terasy, které navazovaly na čtvrtou, nejvýše položenou terasu zámeckého nádvoří. Pravděpodobně původní zahrada byla tvořena květinovými parterry. Nemohly zde chybět sochy a vodní nádrže. Základním prvkem zahrady byla cesta vedoucí přes celý park. V druhé polovině 18. stol. byla kompozice doplněna vzrostlými tvarovanými keři. O čtyřicet let později byla zahrada přetvořena ve jménu módy na styl sentimentalismu. O tuto přeměnu se zásadně zasloužil Ondřej Schweigl. Nejvýznamnější dosud dochovanou památkou na tento styl je obelisk. V této době dále vznikl most přes vodní kanál, řada soch a váz a v roce 1797 vznikla budova oranžerie. Netrvalo dlouho a zahrady byla opět přetvořena, tentokrát ve stylu anglického praku. Po roce 1800 byla zrušena centrální osa zahrady. Značně byl zredukován počet parterů, které za kanálem přecházely do neformální dispozice. V polovině 19. stol. byly od místních obyvatel vykoupeny přilehlé pozemky při jižní straně stávající zahrady a zde byl vysázen klasický anglický park. Park tak dosáhl celkové rozlohy 18,8 ha. V parku byly vysázeny i cizokrajné rostliny ze zámoří. V roce 1902 začala obnova barokní zahrady. Na tuto obnovu se tehdejší majitel dobře připravil, dopisoval si s aristokratickými vlastníky zahrad v okolí Říma. Barokní zahrada byla obnovena v bezprostřední blízkosti zámku.

Předešlé dva odstavce jsou zpracovány dle:

<<http://www.zamek-buchlovice.cz/historie-zameckekeho-parku>> [cit.2009 -11 -30] [online]

Obr. 38 Zámek Buchlovice

Obr. 39 Plot z *Buxus sempervirens* s mobilní zelení

Hodnocení živých plotů proběhlo 25. 7. 2009. Živé ploty se nacházejí především v barokní části zahrady. Ploty jsou zde stříhány z *Taxus baccata*, *Buxus sempervirens* a *Cornus mas*. Živý plot z *Taxus baccata* (Obr. 44) je stříhán na výšku 1 m a šířku 2 m a je použit na ornamentální výsadbu. Tento plot je doplněn i vysokými stříhanými barokními doplňky také z *Taxus baccata*. Celkový vzhled je velice pěkný (1). Nejvíce zde používanou rostlinou na živé ploty je *Buxus sempervirens*. Z tohoto druhu byly zhodnoceny čtyři živé ploty. První hodnocený plot se nachází na terase v úrovni hlavního vchodu do zámku, kde je podél stěny od nejvyšší terasy. Plot je vysoký 0,75 m a jeho šířka je 2 m (Obr. 39). Uvnitř plotu jsou však vystříhány otvory buď kruhové, nebo čtvercové a v těchto otvorech jsou umístěny kbelíkové rostliny. Celkově tento plot působí pěkně (2). Plot z *Buxus sempervirens* (Obr. 40) o výšce 0,35 a šířce 0,55 m se nachází na stejné terase jako předešlý živý plot. Je použit na ornamentální výsadbu uprostřed prostranství před zámkem. Celkový vzhled tohoto plotu je velice pěkný (1 – 2). Na nejvyšší terase se nachází živý plot z *Buxus sempervirens* o výšce 0,8 m a šířce 0,5 m (Obr. 41). Je použit na ornamentální výsadbu a celkově působí pěkně (1 – 2). Poslední hodnocený plot z *Buxus sempervirens* (Obr. 42) se nachází na terase, kde se nalézá i oddací síň. Je použit na ornament, který je pod vysokými stromy a vyšší zastínění se projevuje na celkovém vzhledu (2 – 3). Plot z *Cornus mas* (Obr. 43) je použit na nižší živý plot ohraničující květinové výsadby. Nachází se v místní malé zoo. Výška je 0,65 m a šířka 0,6 m. Celkový vzhled je pěkný (2). Zahrada je doplněna sochami, vodním jezírkiem a pávy, kteří neodmyslitelně patří k barokním zahradám.

Tabulka 7 Hodnocení živých plotů - Buchlovice

Druh	Výška	Šířka	Olistění letorostu	Olistění ze severu	Nohatost	Zapojení	Půdní pokryv	Celkový dojem
<i>Buxus sempervirens</i>	0,75	2	2	1	2	NP	T	2
<i>Buxus sempervirens</i>	0,35	0,55	2	1	1	O	A	1 - 2
<i>Buxus sempervirens</i>	0,8	0,5	2	1	1 - 2	O	T/Š	1 - 2
<i>Buxus sempervirens</i>	0,8	1,05	1	2 - 3	2	O	T	2 - 3
<i>Cornus mas</i>	0,65	0,6	1	1	1	NP	Z/5	2
<i>Taxus baccata</i>	1	2	1	1	1	NP	A	1

Závěr a vlastní návrh

U většiny plotů z *Buxus sempervirens* je velice patrný častý řez a tím plot ztrácí na celkovém dojmu. Bohužel, s tímto faktem musíme u často stříhaných živých plotů počítat. U živého plotu z *Buxus sempervirens* s celkovým vzhledem 2-3, by bylo vhodné dopěstovat rostliny v celistvou plochu a pokud to nebude možné, vyměnit nedostatečně rostoucí jedince za nový a

mladý materiál, který by samozřejmě musel být dostatečně velký, aby se rovnou zapojil do porostu.

Obr. 40 *Buxus sempervirens*

Obr. 41 *Buxus sempervirens*

Obr. 42 *Buxus sempervirens*

Obr. 43 *Cornus mas*

Obr. 44 *Taxus baccata*

Obr. 45 Pávi v koruně stromu

5.2.3 Česká Lípa- Klášterní zahrada

Zahrada je součástí vlastivědného muzea v České Lípě. Toto muzeum se nachází v objektu bývalého augustiniánského kláštera. V důsledku pozemkové reformy ve 20. letech 20. století ztratili augustiniáni rozlehlé pozemky, které zůstaly neudržované. Tím byly zničeny veškeré výsadby. Řádu sv. Augustina byl klášter navrácen na základě zákona až v roce 1991 a o čtyři roky později byl od tohoto řádu odkoupen státem. V roce 2003 pak přešel včetně zahrady do majetku Libereckého kraje, který se stal zároveň i zřizovatelem Vlastivědného muzea a galerie v České Lípě, sídlícího od roku 1960 v prostorách kláštera.

Obr. 46 Objekt bývalého kláštera

Obr. 47 Socha lapidária

Rekonstrukce klášterní zahrady probíhala v areálu bývalého augustiniánského kláštera v České Lípě postupně až od roku 1988, neboť předešlý, velmi ambiciózní projekt architekta Škabradý z let šedesátých, nebyl vzhledem k jeho příliš vysoké finanční náročnosti nikdy zrealizován. 1. 6. 2004. Na základě doporučení památkového dohledu došlo k rozšíření nízkých živých plotů (buxus) před galerií. Celkem bylo vysazeno 1300 kusů *Buxus sempervirens* a 650 kusů *Carpinus betulus*. S památkovým dozorem byla dojednána možnost nahradit nevhodné travní plochy výsadbou vonných bylin, které dokreslují typický ráz klášterní zahrady. V roce 2005 byly vysázeny byliny a dotvořeny cesty. V prosinci 2005 byla zahrada zkolaudována a 13. května 2006 v rámci Mezinárodního dne muzeí předána veřejnosti.

Hodnocení živých plotů proběhlo 28. 7. 2009. Vlastní zahrada má výměru 5 956 m². Je řešena v renesančně-francouzském stylu. V zahradě je v centrální části umístěn amfiteátr

navazující na budovu kulturního domu. Živé ploty jsou zde tvořeny z dvou druhů dřevin a to *Buxus sempervirens* (Obr. 48) a *Carpinus betulus*. V důsledku relativně nové výsadby není většina plotů dotvořena do požadované velikosti a tvaru. Vyšší živé ploty jsou stříhány z *Carpinus betulus* a jejich výška se pohybuje od 1,5 m – 2 m (Obr. 52, 53). Celkově jsou v dobrém stavu a jejich celkový vzhled je pěkný až velmi pěkný (1-2). Nejvyšší živý plot (Obr. 51) je podél obvodové zdi a jsou do něj zasazeny některé sochy. Z *Buxus sempervires* jsou zhotoveny nižší živé ploty lemující cesty, rosarium (Obr. 50) a bylinný záhon (Obr. 49). Výsadby mírně ztrácí neúplným zapojením, přičemž je zde dosud dobře patrné, že rostliny jsou vysázeny dvouřadě. Díky nízkému stáří plotů se žádná jejich obnova neplánuje, pouze potřebné doplnění odumřelých jedinců. Ploty jsou ve velmi dobrém stavu a jejich celkový vzhled je pěkný (1-2). Ploty z *Buxus sempervirens* jsou stříhány jedenkrát ročně a ploty z *Carpinus betulus* jsou stříhány dvakrát ročně. O výsadby se stará jedna zahradnice, která v zimním období zastává i jinou práci v muzeu. Ráz zahrady je dotvářen sochami. Zahrada je jakýmsi „lapidáriem pod širým nebem“. V 70. letech minulého století byly z celého regionu České Lípy přivezeny sochy, smírčí kříže a pískovcové fragmenty barokního sochařství. Zde jsou uloženy za účelem jejich záchrany a postupného zrestaurování.

Doplňující informace byly získány od vedoucí přírodovědného oddělení Vlastivědného muzea a galerie v České Lípě paní Ing. Marty Knauerové.

Tabulka 8 Hodnocení živých plotů – Česká Lípa

Druh	Výška	Šířka	Olistění letorostu	Olistění ze severu	Nohatost	Zapojení	Půdní pokryv	Celkový dojem
<i>Buxus sempervirens</i>	0,5	0,5	1	1 - 2	1	O	A	2
<i>Buxus sempervirens</i>	0,4	1	1	1	1	O	K	1 - 2
<i>Buxus sempervirens</i>	0,4	0,45	1	1	1	O	K	1 - 2
<i>Carpinus betulus</i>	2	1	2	2	1	VS	A	2
<i>Carpinus betulus</i>	1,5	1	1	1	1	NS	A	1 - 2
<i>Carpinus betulus</i>	1,7	0,4	1	1	1	NS	K/Š	1 - 2

Závěr a vlastní návrh

Jak již bylo zmíněno, výsadby jsou velice mladé, mnohdy nejsou ještě ani zcela zapojené. V této fázi je tedy nejdůležitější správná výchova porostu tak, aby jeho estetický dojem byl co nejvyšší a prodloužila se i jeho životnost.

Obr. 48 *Buxus sempervirens*

Obr. 49 *Buxus sempervirens*

Obr. 50 *Buxus sempervirens*

Obr. 51 *Carpinus betulus*

Obr. 52 *Carpinus betulus*

Obr. 53 *Carpinus betulus* (nový)

5.2.4 Hrad a zámek Český Krumlov

Hrad a zámek se rozkládá na skalním ostrohu, který z jihu obtéká řeka Vltava a ze severní strany potok Polečnice. První zmínky o existenci hradu jsou již ze 13. století. Gotický hrad byl založen před rokem 1250 pány z Krumlova. Roku 1302 přechází majetek do rukou Rožmberků, ve kterých vzkvétá celá tři staletí. V 16. století však pro velkou zadluženost Viléma z Rožmberku přechází majetek do rukou císaře Rudolfa II. V době kdy panství vlastnil rod Eggenberků, vzniklo na Krumlově honosné barokní sídlo. Po vymření tohoto rodu přešel majetek do rukou rodu Schwarzenberků, kteří panství vlastnili až do roku 1947. Roku 1950 připadl do vlastnictví Československého státu. V roce 1992 byl celý historický komplex v Českém Krumlově zapsán na seznam UNESCO.

Předešlý odstavec zpracován dle:

<<http://www.zamek-ceskykrumlov.eu/historie-hradu-a-zamku/>> [cit. 2009 –11 -01] [online]

Zámecká zahrada již odedávna doprovázela hrad Krumlov. V letech 1550 – 1575 byla za zahradou založena obora. V mezidobí 1678 – 1683 oddělila zahradu kamenná zeď s vyhlídkovými okny. Roku 1685 byl do zahrady přiveden vodovod. Ke konci 17. století spojila krytá chodba zahradu se zámkem. V letech 1706 – 1708 byl v zahradě vystaven letohrádek Bellarie. Ten se poté v roce 1748 rozšířil o jedno patro a 1755 – 1757 dostal rokokový vzhled. V současné době je letohrádek používán jako kulisa pro známé otáčivé hlediště, jehož další existence je stále diskutovaná. V letech 1749 – 1765 vznikala v zahradě fontána podle návrhů A. Altomonteho. V 19. století byla i tato barokní zahrada přetvořena do podoby přírodně krajinářského parku. V druhé polovině 20. století prodělala zahrada rekonstrukci, při níž se do ní navrátily i barokní prvky. Zahrada se rozkládá na 10,875 ha.

Předešlý odstavec zpracován dle:

Ing. Božena Pacáková-Hošťálková, PhDr. Jaroslav Petřů, Ing. arch. Dušan Riedl, CSc., Ing. Antonín Marián Svoboda, CSc. : ZAHRADY A PARKY V ČECHÁCH, NA MORAVĚ A VE SLEZSKU. Nakladatelství Libri, 526 s., druhé vydání, Praha 2004, ISBN: 80-7277-279-1

Obr. 54 Zámecká věž

Obr. 55 Otáčivé hlediště v zámecké zahradě

Hodnocení živých plotů proběhlo 11. 9. 2009. V areálu hradu a zámku Český Krumlov bylo zhodnoceno několik rostlinných druhů použitých na živé ploty. Avšak ne všechny nalezneme přímo v zámecké zahradě. Druhy použité na živé ploty mimo zámeckou zahradu jsou *Ribes alpinum*, *Buxus sempervirens*, *Symphoricarpos albus* a *Ligustrum vulgare*. První tři zmiňované druhy nalezneme na prvním nádvoří. Živý plot z *Buxus sempervirens* (Obr. 56) je vysazený před budovou bývalých stájí. Dnes se zde nachází Sloupová síň. Plot tvoří ornament a jeho výška je 0,3 m a šířka je 0,15 m. Největším problémem tohoto plotu bylo jeho silné zaplevelení bršlicí kozí nohou (*Aegopodium podagraria*). Jeho celkový vzhled byl však velmi dobrý (1 – 2). Na protilehlé straně se vyskytují zbývající dva druhy použité na živé ploty. *Symphoricarpos albus* (Obr. 60) tvoří ohraničení prostranství s kamennou kašnou. Výška plotu je 0,6 m a šířka 0,3 m. Letorosty byly olistěné pouze na povrchu (3) a plot měl i vysokou nohatost (3). Celkově plot působil velice nevzhledně (3). I živý plot z *Ribes alpinum* (Obr. 59) byl celkově velice nevzhledný (3). Tento plot se nachází podél cesty nejbližší k hradu. Výška u tohoto plotu je 0,6 m a šířka 0,2 m. Letorosty byly olistěné pouze po povrchu a místy i olistění chybělo (3). Živý plot z *Ligustrum vulgare* (Obr. 58) se nachází až za pátým nádvořím při zdi Renesančního domu. Tento plot má výšku 0,6 m a šířku 0,4 m. Celkový vzhled tohoto plotu je velice pěkný (1). V zámecké zahradě se nacházejí živé ploty z *Carpinus betulus*, *Taxus baccata* a *Tilia cordata*. *Carpinus betulus* (Obr. 57) je použit na vysokou stěnu (podél obvodové zdi) o výšce 4,5 m a šířce 1,5 m. Plot má vysokou nohatost (3). Celkový dojem z plotu je velice dobrý (1 – 2). Také *Tilia cordata* (Obr. 63) je použita na vysokou stěnu o výšce 7 m a šířce 2,2 m. Celkový vzhled je velice dobrý (1 – 2). *Taxus baccata* je použit na dva různé ploty. První hodnocený plot má výšku 1,5 m a šířku 1,5 m (Obr. 61). Jeho celkový vzhled je velice pěkný (1). Druhý plot z *Taxus baccata* (Obr. 62) je

použit na ornamenty a jeho výška je 0,3 m a šířka 0,2 m. Jeho celkový vzhled je velice pěkný (1).

Tabulka 9 hodnocení živých plotů – Český Krumlov

Druh	Výška	Šířka	Olistění letorostu	Olistění ze severu	Nohatost	Zapojení	Půdní pokryv	Celkový dojem
<i>Buxus sempervirens</i>	0,3	0,15	1	1	1	O	T	1 - 2
<i>Carpinus betulus</i>	4,5	1,5	2	1 - 2	3	VS	Z	1 - 2
<i>Ligustrum vulgare</i>	0,6	0,4	2		1	NP	D	1
<i>Ribes alpinum</i>	0,6	0,2	3	2	1	NP	T	3
<i>Symphoricarpos albus</i>	0,6	0,15	3	2	3	NP	T	3
<i>Taxus baccata</i>	1,5	1,5	1	1	1	NS	T/Š	1
<i>Taxus baccata</i>	0,3	0,2	1	1	1	O	Z/10	1
<i>Tilia cordata</i>	7	2,2	2	1	1 - 2	VS	T	1 - 2

Závěr a vlastní návrh

Rostliny tvořící živé ploty v zámecké zahradě jsou poměrně v dobrém stavu a prozatím nepotřebují obnovu, ani radikální zmlazovací řez. Problém tvoří živé ploty na prvním nádvoří. Silné zaplevelení plotu z *Buxus sempervirens* je především estetický problém a není ho tak těžké řešit. Nevětší problém zde tvoří živé ploty z *Ribes alpinum* a *Symphoricarpos albus*. Oba tyto ploty jsou ve velmi špatném stavu. Bylo by vhodné vyzkoušet reakci na hluboké zmlazení a při neuspokojivých výsledcích obnovit porost novým materiálem. *Ribes alpinum* by mohl být opět nahrazen stejným druhem, ale *Symphoricarpos albus* bych nahradila *Ligustrum vulgare*, který byl v této lokalitě také zhodnocen a dosáhl uspokojivého hodnocení.

Obr. 56 *Buxus sempervirens*

Obr. 57 *Carpinus betulus*

Obr. 58 *Ligustrum vulgare*

Obr. 59 *Ribes alpinum*

Obr. 60 *Symphoricarpos albus*

Obr. 61 *Taxus baccata*

Obr. 62 *Taxus baccata*

Obr. 63 *Tilia cordata*

5.2.5 Zámek Dobříš

Zámek byl do nynější podoby přestaven v letech 1745-1765. Zámek byl vybudován jako středisko panství rodu Mannsfeldů. Zámek má barokní dispozici s četnými zdobnými rokokovými prvky.

Předchozí odstavec byl zpracován dle:

Ing. Ivar Otruba, CSc., Josef Ptáček, Luděk Švorc : 101 našich nejkrásnějších zahrad a parků. Nakladatelství Pavel Dobrovský - Beta, 207 s., první vydání, Praha 2007, ISBN: 978-80-7306-320-7

Rod Mannsfeld se spojil s rodem Colloredo a vznikl nový rod Colloredo - Mannsfeld. Tento rod zde žil až do roku 1942, kdy ho vyvlastnila německá říše. Posléze v roce 1945 byl zámek konfiskován Československým státem. Od té doby byl zámek využíván jako sídlo spisovatelů. V roce 1998 byl zámek vrácen do soukromého vlastnictví pokračovateli rodu Colloredo – Mannsfeld, který žije v Rakousku.

Předešlý odstavec je zpracován dle:

<<http://www.zamekdobris.cz/cz>> [cit. 2009 –09 -24] [online]

Obr. 64 Zámek Dobříš

Obr. 65 Ornamenty z *Buxus sempervirens*

Zahrada byla navržena a vybudována v letech 1745-1765 architekty J.R. de Cotte a G.N Servandonim. Do dnešní doby je kompozice francouzské zahrady zachována. V roce 1911 byla ztvárněna dnešní broderie v zahradě. (Dle informací z místního zdroje jsou i výsadby současných živých plotů datovány rokem 1911). Zahrada je tvořena třemi terasami. Na protilehlé straně zámku je zahrada ukončena budovou oranžerie. Před touto budovou je

umístěna nádherná fontána s názvem „Napájení Heliových koní“. Zahrada je doplněna jednotlivými sochami.

Předešlý odstavec je zpracován dle:

Ing. Božena Pacáková-Hošťálková, PhDr. Jaroslav Petruš, Ing. arch. Dušan Riedl, CSc., Ing. Antonín Marián Svoboda, CSc. : ZAHRADY A PARKY V ČECHÁCH, NA MORAVĚ A VE SLEZSKU. Nakladatelství Libri, 526 s., druhé vydání, Praha 2004, ISBN: 80-7277-279-1

Hodnocení živých plotů proběhlo 22. 8. 2009. Doplnující informace byly získány od Renaty Semové spolupracující se zámek Dobříš. Živé ploty jsou zde tvořeny ze sedmi rostlinných druhů. Bohužel ne vždy je zvolený druh nejlepší volbou. Nalezneme zde *Carpinus betulus*, *Buxus sempervirens*, *Ligustrum vulgare*, *Cornus mas* (Obr. 69), *Syringa vulgaris*, *Aesculus hippocastanum*, *Tilia cordata*. Nejhoršího celkového hodnocení dosáhl plot ze *Syringa vulgaris* (Obr. 71) nacházející se v horní části zahrady v blízkosti oranžerie. Významem tohoto plotu je určovat hranici okrasné části zahrady. Plot je velice řídký a jsou příliš vidět holé větve. Další neuspokojivý plot se nachází podél obvodové zdi na úrovni prvních dvou teras. Plot je směskou *Carpinus betulus*, *Tilia cordata*, ale především *Aesculus hippocastanum* (Obr.66). Účelem tohoto plotu je zakrytí kamenné zdi. Bohužel tento účel není tak dobře splněn, jelikož Napadení *Aesculus hippocastanum* klíněnou je tak značné, že zakrývající olistění není takřka žádné. Oba zmiňované ploty jsou určeny jako nevzhledné (3). Dalším ne zcela uspokojivým plotem je vysoká stěna stříhaná do podoby hradeb (Obr. 68) z *Carpinus betulus* a *Tilia cordata* nacházející na středové terase. Do pomyslných hradeb je možno vejít. Z vnitřní strany je větvení plotu neúplné, proto tento plot získal celkové hodnocení jako pěkný místy však nevzhledný (2-3). Celkem pěkného vzhledu (2) dosáhly ploty stříhané pouze z *Carpinus betulus*, ať se jednalo o vysokou stěnu (2,3m) nebo nižší plot (1,1m). Nejlepšího hodnocení (1, 1-2) dosáhli ploty z *Buxus sempervirens* a *Ligustrum vulgare*. *Ligustrum vulgare* (Obr. 70) se nachází na první terase zakrývající nižší zídku při okraji zahrady. Výška tohoto plotu je 1,1m. V hodnocení tohoto plotu dopadla nepříznivě pouze severní strana (2-3), ale jelikož je to strana boční, není to závažný problém. *Buxus sempervirens* je použit na ornamentální výsadbu. Největší takováto výsadba je na první terase přímo u zámku (výška 0,6m) (Obr. 65). Přestože jsou v plotě místy díry po odumřelých větvích, je v celkovém dojmu velice pěkný (1-2). Tato výsadba má dokonce zavedené zavlažování. Další ornamentální výsadba z *Buxus sempervirens* (Obr. 67) se nachází před fontánou (výška 0,45m). Celkově je velice pěkný (1). Obě tyto ornamentální výsadby jsou

doplněny výsadbami letniček, které dodávají zahradě barevnost. Živé ploty jsou stříhány 2x do roka a v dohledné době se zde nechystá žádná obnova živých plotů. O výsadby se zde stará najatá firma “Abies”.

Tabulka 10 Hodnocení živých plotů - Dobříš

Druh	Výška	Šířka	Olistění letorostu	Olistění ze severu	Nohatost	Zapojení	Půdní pokryv	Celkový dojem
<i>Aesculus hippocastanum</i> + <i>Carpinus betulus</i> + <i>Tilia cordata</i>	3,5	1,4	3	3	2	VS	P	3
<i>Buxus sempervirens</i>	0,6	0,55	1	1	1	O	P	1 - 2
<i>Buxus sempervirens</i>	0,45	0,35	1	1	1	O	P	1
<i>Carpinus betulus</i>	2,3	1,55	2	1	1	VS	T/P	2
<i>Carpinus betulus</i>	1,1	1,1	2	1 - 2	1 - 2	NS	T	2
<i>Carpinus betulus</i> (90%) + <i>Tilia cordata</i>	3,5	2,2	2	2	2	VS	T	2 - 3
<i>Cornus mas</i>	1,1	1,3	2	2	2 - 3	NS	T	2
<i>Ligustrum vulgare</i>	1,1	1	1	2 - 3	1	NS	P	1
<i>Syringa vulgaris</i>	1,1	1,5	3		2	NS	T	3

Závěr a vlastní návrh

Za naprosto nevhodné řešení považuji použití *Aesculus hippocastanum*. Jak již bylo uvedeno, tento porost je silně napaden klíněnou a olistění není takřka žádné. Tento porost není jednotný, ale je smíšený s *Carpinus betulus* a *Tilia cordata*. Navrhovala bych odstranit porost *Aesculus hippocastanum* a nahradit ho *Carpinus betulus*. Další nevzhledný plot je tvořen *Syringa vulgaris*. I tento porost bych navrhovala odstranit a nahradit například porostem z *Ligustrum vulgare*, popřípadě *Carpinus betulus*. Co se týče porostu *Carpinus betulus* a *Tilia cordata* s celkovým vzhledem 2-3, ponechala bych ho v dosavadní péči. Hlavní pohled na tento plot je velice pěkný, pouze vnitřní strany průchodu mezi poty jsou nedostatečně větvené. Předpokládám, že je to způsobené nedostatečným osvětlením. Pokud by byl požadavek na zaplnění i vnitřní strany, dosadila bych volná místa novými rostlinami. Z ornamentu z *Buxus sempervirens* bych odstranila odumřelé větve.

Obr. 66 *Aesculus hippocastanum*
+ *Carpinus betulus*

Obr. 67 *Buxus sempervirens*

Obr. 68 *Carpinus betulus* + *Tilia cordata*

Obr. 69 *Cornus mas*

Obr. 70 *Ligustrum vulgare*

Obr. 71 *Syringa vulgaris*

5.2.6 Zámek Hluboká nad Vltavou

Schwarzenbergové vlastnili zámek téměř 300 let. V letech 1840-1841 nechali zámek upravit v duchu romantické gotiky. Přestavba byla inspirována anglickým zámekem ve Windsoru. V rámci přestavby vznikla též zimní zahrada s charakteristickou novogotickou železnou konstrukcí a jízdárna. Kolem zámku byl založen anglický park, který byl dokončen v roce 1864 (původně byly kolem zámku barokní úpravy). Po roce 1970 byl park obnovován.

Předešlý odstavec je zpracován dle:

Ing. Božena Pacáková-Hošťálková, PhDr. Jaroslav Petrů, Ing. arch. Dušan Riedl, CSc., Ing. Antonín Marián Svoboda, CSc.: ZAHRADY A PARKY V ČECHÁCH, NA MORAVĚ A VE SLEZKU. Nakladatelství Libri, 526 s., druhé vydání, Praha 2004, ISBN: 80-7277-279-1

Obr. 72 Zámek Hluboká nad Vltavou

Obr. 73 Proschlý ornament z *Buxus sempervirens*

Hodnocení živých plotů proběhlo 11. 9. 2009. Stříhané živé ploty nalezneme pouze v těsné blízkosti zámku. Živé ploty tvořící ornamenty jsou z *Buxus sempervirens*. První hodnocený plot z *Buxus sempervirens* se nachází ve výsadbách před hlavním vchodem do zámku. Je použit na ohraničení obdélníkového záhonu růží (Obr. 74). Jeho výška je 0,4 m a také šířka je 0,4 m. Plot je místy od země proschlý, a proto je jeho nohatost (1 – 2). Celkový vzhled plotu není příliš pěkný (2 – 3). V této úrovni výsadeb se nachází i druhý hodnocený plot z *Buxus sempervirens* o výšce 0,4 m, který je použit na ornamenty tvořící koruny. Letorosty jsou olistěné pouze na povrchu (3). Některé části ornamentů jsou viditelně nově dosázené, přesto se zde najde mnoho těch, které by si také obnovu zasloužily (někteří jedinci jsou zcela odumřelí) (Obr. 73). Celkový dojem z těchto ornamentů není příliš dobrý (2 – 3). Poslední hodnocený plot v této úrovni výsadeb je také z *Buxus sempervirens* (Obr. 75). Jeho výška je 0,5 m a šířka 0,25 m. Vnitřní prostor mezi ploty je vyplněn růžemi. Celkový dojem z tohoto

plotu je pěkný (2). Poslední hodnocený plot z *Buxus sempervirens* (Obr. 76) se nachází v takzvaném zámeckém parku. Je 0,4 m vysoký a 0,2 m široký. Jeho celkový vzhled je pěkný (2). V této části se nachází i poslední hodnocený živý plot. Tento plot ohraničuje konec zámeckého parku (dále pokračuje zarostlá stráž). Jeho výška je 1,4 m a šířka 0,4 m. Letorosty jsou olistěné pouze na povrchu (3), ze severní strany olistění téměř chybí (3). Plot má vysokou nohatost (3) a jeho celkový vzhled je velice špatný (3). Plot byl pravděpodobně původně z *Symphoricarpos albus* (Obr. 77), ale nyní je plot plný náletu, který je pravidelně stříhán s původním druhem a společně tvoří živý plot. Druhy, které jsou v plotu přítomné : *Cornus mas*, *Tilia cordata*, *Acer platanoides*, *Acer pseudoplatanus*, *Fraxinus excelsior*, *Berberis thunbergii*, *Kerria japonica*, *Philadelphus coronarius*, *Rosa canina*, *Sambucus nigra* nebo také *Ribes alpinum*. Je samozřejmě možné, že je v tomto plotu mnohem více druhů.

Tabulka 11 Hodnocení živých plotů – Hluboká nad Vltavou

Druh	Výška	Šířka	Olistění letorostu	Olistění ze severu	Nohatost	Zapojení	Půdní pokryv	Celkový dojem
<i>Buxus sempervirens</i>	0,4	0,4	2	2	1 - 2	O	Z/P	2 - 3
<i>Buxus sempervirens</i>	0,4	0,4	3	2	2	O	Z/5	2 - 3
<i>Buxus sempervirens</i>	0,5	0,25	2	2	1 - 2	O	Z/P	2
<i>Buxus sempervirens</i>	0,4	0,2	2	1 - 2	2	O	Z/P	2 - 3
<i>Symphoricarpos albus</i>	1,4	0,4	3	3	3	NS	Z	3

Závěr a vlastní návrh

Vzhledem k tomu, jak je tento zámek turisticky vyhledávaný, je překvapivé, že výsadby živých plotů jsou v poměrně špatném stavu. Ornamenty do tvaru koruny z *Buxus sempervirens* jsou povětšinou velmi proschlé. Některé jsou zcela obměněny za mladé jedince, některé jsou pouze z části obměněné. Nicméně i zbytek ornamentů je ve špatném stavu a potřeboval by obměnu. Jelikož se tyto ornamenty nacházejí před hlavním přístupem do zámku, myslím, že jejich obměna je pro zvýšení celkového dojmu je velice nutná. Potřebná by byla obměna za mladý materiál. Vhodný by byl opět *Buxus sempervirens*. Většina živých plotů použitých na obruby kolem cest je ve spodní části neolistěná. S největší pravděpodobností je to způsobeno tím, že na cesty je použit písek, který se častým pohybem turistů dostává na listy, na kterých ucpává dýchací otvory. Listy a následně celé větve pak odumírají. Tímto faktem je silně ovlivněn celkový dojem plotů. V katastrofálním stavu je plot z *Symphoricarpos albus*, který je plný náletu různých druhů dřevin. Nejvhodnější by bylo celý

tento porost odstranit a vysadit nový a jednotný. Navrhovala bych *Ligustrum vulgare* popřípadě *Carpinus betulus*.

Obr. 74 *Buxus sempervirens*

Obr. 75 *Buxus sempervirens*

Obr. 76 *Buxus sempervirens*

Obr. 77 *Symphoricarpos albus*

5.2.7 Zámek Chotoviny

Již ve 13. století stála na místě dnešního klasicistního zámku tvrz. Objekt často střídal majitele. V letech 1770 – 1780 proběhla rozsáhlá přestavba a z tvrze vznikl klasicistní zámek. Roku 1806 koupil zdejší panství pražský měšťan Jan Nádherný. Ten byl později pozdvihnut do šlechtického stavu a stal se baronem. Na zámku nechal provést novorenesanční úpravy a kolem zámku dal vybudovat anglický park. Dnešní podoba zámku pochází z roku 1873. Do roku 1945, kdy byl zámek zkonfiskován, vlastnil panství stále rod Nádherných. Po tomto datu je v zámku umístěna škola. Po roce 1997 byl zámek opět vrácen rodu Nádherných. Škola opustila objekt v roce 2001 a poté byla provedena rekonstrukce zámku. Zámek není běžně otevřený, pouze po předchozí domluvě pro větší skupiny nebo v době konání kulturních akcí. V současné době je zámek z důvodů finanční náročnosti v prodeji a opět čeká na nového majitele.

Především odstavec je zpracován dle:

<<http://www.atlasceska.cz/jihocesky-kraj/zamek-chotoviny/>>

[cit. 2009 –09 -25] [online]

Obr. 78 Zámek Chotoviny

Obr. 79 Neudržovaný plot z *Taxus baccata*

Hodnocení živých plotů proběhlo 26. 7. 2009. Doplnující informace byly získány od Lenky Drsové spolupracující se zámek Chotoviny. Zahrada je vybudována jako reminiscence francouzské barokní zahrady. Zahrada o rozloze 3,5 ha byla založena v letech 1985 – 1987. Z původní zahrady založené 1873 - 1875 byly ponechány některé stromy. Živé ploty pochází z doby rekonstrukce zahrady v letech (1985 – 1987). Rekonstrukce probíhala pod vedením pana Ing. Jiřího Slepíčky. V přílehlé zahradě u zámku nalezneme pouze jeden druh dřeviny

použitý na živé ploty, a to *Taxus baccata*. *Taxus baccata* (Obr. 79) tvoří ornamentální výsadbu, kde ve středu této výsadby se nalézá fontána. Ploty jsou vysoké 0,6 m. Jejich jednotlivá hodnotící kritéria jsou příznivá, bohužel celkově ploty působí nevzhledně (3), a to především z důvodu zanedbané péče. Ploty jsou sice sestříhány do požadovaného tvaru a velikosti (v některých částech ani to ne), ale je zde ponechán vysoký plevel, v jedné části ornamentu na travní ploše byly dokonce navrženy staré ořezané větve. Bohužel, je to pochopitelné s přihlédnutím k tomu, že zámek je v prodeji, není stále otevřen pro veřejnost a o celý zámek i s přilehlou zahradou se starají dva lidé, a to zcela zdarma.

Tabulka 12 Hodnocení živých plotů - Chotoviny

Druh	Výška	Šířka	Olistění letorostu	Olistění ze severu	Nohatost	Zapojení	Půdní pokryv	Celkový dojem
<i>Taxus baccata</i>	0,6	0,5	1	1	2	O	T	3

Závěr a vlastní návrh

Ploty samy o sobě jsou v poměrně dobrém stavu, jejich obnova by nebyla potřeba. Jejich největším problémem je zanedbanost. Pokud by jim byla dána potřebná péče, byly by ve velmi dobré kondici. Otázkou je, kdy se najde čas a peníze na jejich údržbu. Mohlo by se také stát, že tato doba přijde tak pozdě, že ploty bude třeba hluboce mladit a znovu porost vychovávat.

5.2.8 Zámek Jemniště

Původní zdejší tvrz byla roku 1724 přestavěna na barokní zámek s přílehlou pravidelnou zahradou. Návrh zámku i zahrady provedl F. M. Kaňka. V roce 1754 však zámek zachvátil požár. Po jeho potřebné opravě byl zámek doplněn sochařskou výzdobou. Při klasicistní přestavbě roku 1789 byla zrušena barokní úprava zahrady a vytvořen anglický park. Zdeněk ze Šternberka nechal roku 1868 upravit zámek a rozšířil park. Anglický park má výměru 14 ha. Barokní zahrada je zachována pouze před hlavním vchodem do zámku. Byla realizována podle návrhu Břetislava Štorma z roku 1947. Pro celkovou obnovu parku byla v roce 1984 vyhotovena podrobná dokumentace. Vypracoval ji O. Kučera a kolektiv.

Předešlý odstavec je zpracován dle:

Ing. Ivar Otruba, CSc., Josef Ptáček, Luděk Švorc: 101 našich nejkrásnějších zahrad a parků. Nakladatelství Pavel Dobrovský - Beta, 207 s., první vydání, Praha 2007, ISBN: 978-80-7306-320-7

Obr. 80 Zámek Jemniště

Obr. 81 *Buxus sempervirens*

Hodnocení živých plotů proběhlo 30. 8. 2009. Živé ploty byly hodnoceny pouze ve formální části zahrady, tedy před hlavním vchodem. Dále pak byly zhodnoceny živé ploty ve výsadbách před hlavní bránou do zámku. Ve formální zahradě, kde ve středu dominuje velká kašna, byl na živé ploty použit pouze jeden druh, a to *Buxus sempervirens* (Obr. 81). Živé ploty z tohoto druhu byly použity na ornamentální výsadbu. Jejich výška byla 0,55 m a šířka 0,35 m. Přesto, že zde byl patrný doporučený tvar řezu, ploty vypadaly celkově nevzhledně (2 – 3). Letorosty byly olistěny pouze na povrchu a na některých stranách olistění zcela chybělo (3) (Obr. 84). Tyto výsadby byly doplněny sloupovitými kultivary *Thuja occidentalis* nebo

stříhaným *Taxus baccata*. *Taxus baccata* (Obr. 87) je nově vysázen i podél hlavní přístupové cesty před branami zámku. Výsadby jsou prozatím vysoké 0,8 m a široké 0,5 m. Rostliny jsou mladé a netvoří celistvou plochu plotu, proto jsou zatím jako celek ohodnoceny jako nevzhledné (3). Pravděpodobně se jedná o kultivar 'Erekta', která, jak se již několikrát potvrdilo, není příliš vhodný na živé ploty. Sloupovité formy tohoto typu špatně tvoří ucelenou plochu plotu a porost bývá nohatý. Na výsadbu *Taxus baccata* po pravé straně pokračují dva typy živých plotů z *Carpinus betulus*. Přímo navazuje opět nová výsadba. Plot z *Carpinus betulus* (Obr. 82) byl vysoký 0,8 m s šířkou 0,15 m. Byla patrná vysoká nohatost (4). Celkově plot nebyl vzhledný (3). Na tento plot navazoval již zapojený plot z *Carpinus betulus* (Obr. 83). Ten je stříhán na výšku 1,35 m a šířku 1,3 m. Celkový vzhled tohoto plotu byl velice dobrý (1 – 2). Další hodnocené životy se nacházejí na travnatém ostrůvku před hlavní bránou. Jedním z nich je plot z *Pyracantha coccinea* (Obr. 86). Výška plotu byla 0,6 m a šířka 0,3 m. V plotě se místy objevovaly i ozdobné oranžové plody. Přesto, že byl plot místy proschlý, byl jeho celkový vzhled velice dobrý (1 – 2). V další nové, ještě ne zcela zapojené výsadbě, se pravidelně střídá *Weigela florida* a *Physocarpus opulifolius* 'Diabolo' (Obr. 85). Kromě výšek a šířek mají ploty shodné hodnocení. Celkový dojem je pěkný (2). *Physocarpus opulifolius* 'Diabolo' byl vysoký 0,8 m a jeho šířka byla 0,4 m. *Weigela florida* byla sestříhána na výšku 0,6 m a šířka byla 0,35 m.

Tabulka 13 Hodnocení živých plotů – Jemniště

Druh	Výška	Šířka	Olistění letorostu	Olistění ze severu	Nohatost	Zapojení	Půdní pokryv	Celkový dojem
<i>Buxus sempervirens</i>	0,55	0,35	3	2	1	O	Z/5	2 - 3
<i>Carpinus betulus</i>	0,8	0,15	1	1	4	NP	K	3
<i>Carpinus betulus</i>	1,35	1,3	2	1	1	NS	T	1 - 2
<i>Physocarpus opulifolius</i> 'Diabolo'	0,8	0,4	1	2	1	NP	K	2
<i>Pyracantha coccinea</i>	0,6	0,3	1	1	1	NP	K	1 - 2
<i>Taxus baccata</i>	0,8	0,5	1	1	1	NP	K	3
<i>Weigela florida</i>	0,4	0,35	1	2	1	NP	K	2

Závěr a vlastní návrh

Živé ploty z *Buxus sempervirens* jsou velice často pouze s holými větvemi. Někde jsou v plotu mezery po odumřelých jedincích. Tyto živé ploty by si zasloužily obnovu, tedy především ty části, které lemují cesty a návštěvníci na nich velice dobře vidí jejich neolistěný povrch, pravděpodobně způsobený častým stříháním. Nové výsadby *Carpinus betulus* a *Taxus baccata* dostaly za celkový dojem hodnocení 3, ale není možné tyto nezapojené výsadby

srovnávat s plně zapojeným porostem. Je u nich především nyní důležité dodržet správnou výchovu porostu, aby nevznikla nohatost či nezapojený povrch plotu. Zbylé nové výsadby vypadají prozatím velice zajímavě a kladně hodnotím i odvahu při použití nepříliš obvyklé skladby dřevin použité na živé ploty v historických objektech (*Physocarpus opulifolius* 'Diabolo'+*Weigela florida*). Přesto si s přihlédnutím k výsledkům dendrologického pokusu hodnoceného v bakalářské práci myslím, že se časem tato výsadba projeví jako nevhodná investice (*Physocarpus opulifolius* zanechává po řezu pahýly).

Obr. 82 *Carpinus betulus*

Obr. 83 *Carpinus betulus*

Obr. 84 *Buxus sempervirens*

Obr. 85 *Physocarpus opulifolius* 'Diabolo'+
Weigela florida

Obr. 86 *Pyracantha coccinea*

Obr. 87 *Taxus baccata* 'Erekta'

5.2.9 Zámek Konopiště

Na místě dnešního zámku stál již v roce 1318 gotický hrad. Během několika staletí se zde vystřídalo mnoho významných šlechtických rodů. V roce 1468 se stalo konopiště královským hradem. V 17. století dostal hrad podobu renesančního zámku. Barokní podobu zámek získal v 18. století podle návrhů F. M. Kaňky. F. M. Kaňka navrhl i podobu zahrady uspořádané do teras. Krajinářský park v okolí zámku vznikl v roce 1830. Roku 1887 koupil zámek František Ferdinand d'Este. Ten nechal zámek přestavět a nechal vybudovat rozsáhlý krajinářský park. V místě tehdejší barokní zahrady založil Růžovou zahradu společně se skleníky (1906-1913). Roku 1914 se František Ferdinand d'Este stal obětí atentátu. V letech 1960-1962 byla růžová zahrada obnovována a v letech 1995-1998 byly obnoveny terasy. Celý park má rozlohu 225 ha.

Předešlý odstavec je zpracován dle:

Ing. Ivar Otruba, CSc., Josef Ptáček, Luděk Švorc : 101 našich nejkrásnějších zahrad a parků. Nakladatelství Pavel Dobrovský - Beta, 207 s., první vydání, Praha 2007, ISBN: 978-80-7306-320-7

Obr. 88 Zámek Konopiště

Obr. 89 Živý plot z *Taxus bacata*

Obr. 90 *Thuja occidentalis*

Hodnocení živých plotů proběhlo 30. 8. 2009. Doplnující informace byly získány od Ing. Marie Krejčové kastelánky zámku Konopiště. Park je tvořen v přírodně krajinářském stylu. Živé ploty nalezneme na jižní terase zámku (*Taxus baccata*) a v Růžové zahradě (*Thuja occidentalis*). Růžová zahrada byla vytvořena přebudováním původní barokní zahrady 1898 – 1913. Poslední fází přestavby bylo vybudování jezírka. V Růžové zahradě nalezneme živé ploty z *Thuja occidentalis* (Obr. 90). Jsou stříhány na výšku 2 m. Velké výkyvy jsou v hodnocení nohatosti, kdy je větvení místy od země ale mnohdy až od 30 cm a více (1 – 4). Plot má místy díry po odumřelých větvích, místy jsou odumřelé větve dosud neodstraněné. Přestože jsou ploty staré cca od roku 1997, čili jejich stáří není vysoké, je jejich celkový vzhled špatný (2 – 3). Opakem jsou živé ploty z *Taxus baccata* (Obr. 89). Jsou vysázeny do ornamentů a sestříhány na výšku 0,4 m. Výsadby jsou obklopeny travní plochou. Výsadby těchto plotů byly provedeny v roce 2000. Celkový vzhled je velmi pěkný (1). Stříhání živých plotů probíhá 2x ročně. *Taxus baccata* je stříhán 1x v červnu a 1x v srpnu. *Thuja occidentalis* je stříhána 1x v květnu a poté ještě jednou v létě. Nové výsadby živých plotů nejsou plánovány, pouze jejich údržba a dosadba odumřelých jedinců za stejný druh. Růžová zahrada má celkem 10 zaměstnanců, kteří mají samozřejmě na starosti i další práce v areálu jako je úklid, práce ve skleníku nebo výzdoba zámku.

Tabulka 14 Hodnocení živých plotů - Konopiště

Druh	Výška	Šířka	Olistění letorostu	Olistění ze severu	Nohatost	Zapojení	Půdní pokryv	Celkový dojem
<i>Taxus baccata</i>	0,4	0,4	1	1	1 - 2	O	T	1
<i>Thuja occidentalis</i>	2	1,6	2	1	1 - 4	VS	T	2 - 3

Závěr a vlastní návrh

Za velmi nevhodné řešení považuji použití *Thuja occidentalis*. Plot je nekompaktní a jak je vidět, tak i velice náchylný. Nevím, zdali byla záměrem rychle nabytá hmota, či zde byl jiný důvod, ale rozhodně bych se k tomuto řešení neklonila. Vzhledem k tomu, že je z největší části zahrada tvořena jako anglický park, použila bych i zde méně náročné a necizokrajné rostliny. Na vysoký plot by bylo možné použít *Carpinus betulus* nebo *Fagus sylvatica*. Pokud by byl požadavek na to, aby plot byl z jehličnanu, volila bych *Taxus baccata*.

5.2.10 Kroměříž

5.2.10.1 Podzámecká zahrada

Podzámecká zahrada je bezprostředně připojena k biskupskému hradu, přebudovaného v renesanční době na zámek. Tehdejší zahrada byla až do roku 1558 neoplocena, ale díky vandalismu byla ohražena tyčovinou. V druhé polovině 17. století byla již ohražena plnou zdí. V šedesátých letech 17. století byli zámek i zahrada přebudovány. Zahrada byla protkána charakteristickým vodním systémem. Při přestavbě zámku do manýristického stylu byla dodržena myšlenka, že zahrada je pokračováním domu. Přízemí zámku v zahradním průčelí bylo věnováno monumentálně pojaté sala terreně. Přebudování Podzámecké zahrady ve smyslu nové estetiky, ovlivněné romantickou náladou návratu k přírodě, bylo důkladné. Dokonce byl řešen nový vstup, a to tak, že roku 1795 byla postavena arkádová chodba s představeným dvoumetrovým schodištěm. Toto schodiště vedlo do bývalého opeňovacího příkopu, který byl zasypán a terasovitě upraven, takže s barokně tvarovanou zelení zde vznikla soukromá zahrada. Celková úprava Podzámecké zahrady byla však typicky romantická, plná hříček a atrakcí. Podzámecká zahrada se stala v 19. století jedním z nejlépe koncipovaných krajinářských parků v našich zemích a patří k nejznámějším úpravám tohoto slohového názoru v Evropě. Podzámecká zahrada má rozlohu 47,1 ha.

Předešlý odstavec je zpracován dle:

Ing. Božena Pacáková-Hošťálková, PhDr. Jaroslav Petřů, Ing. arch. Dušan Riedl, CSc., Ing. Antonín Marián Svoboda, CSc. : ZAHRADY A PARKY V ČECHÁCH, NA MORAVĚ A VE SLEZKU. Nakladatelství Libri, 526 s., druhé vydání, Praha 2004, ISBN: 80-7277-279-1

Obr. 91 *Buxus sempervirens* před mini zoologickou

Obr. 92 Soukromá zahrada

Hodnocení živých plotů proběhlo 25. 7. 2009. Živé ploty v Podzámecké zahradě jsou povětšinou tvořeny z *Buxus sempervirens*. Tvarované živé ploty se vyskytují pouze v těsné blízkosti zámku. První hodnocený plot z *Buxus sempervirens* se nachází přímo ve výsadbách na nádvoří zámku (Obr. 93). Je použit na ornamentální výsadbu doplněnou kvetoucími letničkami. Výška tohoto plotu je 0,3 m a šířka 0,2 m. Celkový vzhled tohoto plotu byl velice pěkný (1). Druhý hodnocený plot z *Buxus sempervirens* je použit na ornamentální výsadbu přímo proti vchodu do Podzámecké zahrady naproti mini zoologické zahradě (Obr. 91). Výška i šířka plotu je 0,4 m. Výsadby byly opět doplněny kvetoucími letničkami a mobilní zelení (palmy). Celkový dojem z plotu byl velice pěkný (1). Třetí hodnocený plot z *Buxus sempervirens* se nachází poblíž dolního konce takzvané soukromé zahrady. Plot je použit na ornament o výšce 0,3 m a šířce 0,2 m (Obr. 94). Celkový dojem z plotu byl pěkný (2). Poslední hodnocený plot z *Buxus sempervirens* je opět použit na ornamentální výsadbu. Nachází se na nejvýše položené terase soukromé zahrady (Obr. 92). Byl doplněn výsadbami letniček. Výška plotu je 0,3 m a šířka 0,15 m. Celkový dojem z tohoto plotu byl pěkný (2). Všechny hodnocené ploty z *Buxus sempervirens* jsou obklopeny nízce střiženým trávníkem. Ponechán je cca 5 cm široký proužek bez trávy v bezprostřední blízkosti plotu. Poslední zhodnocený plot v Podzámecké zahradě je z *Carpinus betulus*. Je použit na vysokou stěnu, která lemuje soukromou zahradu po dlouhých stranách (Obr. 95). Výška plotu je 4 m a šířka 2 m. Celkový vzhled plotu je velice pěkný (1- 2).

Tabulka 15 Hodnocení živých plotů – Kroměříž – Podzámecká zahrada

Druh	Výška	Šířka	Olistění letorostu	Olistění ze severu	Nohatost	Zapojení	Půdní pokryv	Celkový dojem
<i>Buxus sempervirens</i>	0,3	0,2	2	1	2	O	Z/5	1
<i>Buxus sempervirens</i>	0,4	0,4	1	1	1 - 2	O	Z/5	1
<i>Buxus sempervirens</i>	0,3	0,2	2	1 - 2	1 - 2	O	Z/5	2
<i>Buxus sempervirens</i>	0,3	0,15	2	1 - 2	2	O	Z/5	2
<i>Carpinus betulus</i>	4	2	2	2	2	VS	T	1 - 2

Závěr a vlastní návrh

Podzámecká zahrada je velice dobře obhospodařená a proto ani není prozatím důvod doporučovat obnovy. Snížený celkový dojem u *Buxus sempervirens* je především díky tomu, že je na plotech vidět vyšší věk a časté stříhání, čímž vznikají v plotu mezery a místy není povrch kompaktní.

Obr. 93 *Buxus sempervirens*

Obr. 94 *Buxus sempervirens*

Obr. 95 *Carpinus betulus*

5.2.10.2 Květná zahrada – Libosad

Květná zahrada leží v extravilánu města. Založil a vybudoval ji biskup Karel z Liechtensteina Castelnoru v letech 1665 – 1675 hned na počátku své třicetileté vlády ve městě, totálně zdevastovaném třicetiletou válkou. Květná zahrada byla pojata jako osová, pozdně renesanční zahrada s půdorysem protáhlého obdélníka (485 m x 300 m). Špalírové části zahrady dominuje na hlavní symetrále budova osmiboké rotundy (sloužila ke kratochvílím biskupových hostů). Zahrada byla hned roku 1667 obehnaná vysokou ohradní zdí. V zahradě bylo rosarium, zelené bludiště, dva pravoúhlé rybníky, dva umělé pahorky s altány, ptačinec a oranžerie. V celé zahradě bylo umístěno mnoho soch. 244 m dlouhá kolonáda je zdobena 44 sochami s antickou tematikou a vnější strana je zdobena 46 balustrádami (v kolonádě je velice dobře slyšet z jedné strany na druhou). Tato zahrada díky své velkoleposti přežila bez změn období baroka, klasicismu i krajinářského parku. Dožívající rostliny ve špalírech musely být v průběhu času vyměňovány, avšak do dnes jsou ve špalírech jedinci ze 17. století. Okolo roku 1820 byla vykácená velká část špalírů, otevřela se tím pohledově kolonáda i rotunda. V letech 1840 – 1845 proběhly zásadní změny ve struktuře zahrady. Vyřešil se kratší přístup od města změnou vstupní osy, přičemž se na místě hospodářského dvora postavil nově teplý a studený skleník. V letech 1892 – 1904 byl přeměněn vzhled rotundy. 1952- 1954 byla provedena broderiová úprava parteru před kolonádou, která je dochována prakticky dodnes. V roce 1964 byl vypracován projekt na památkovou rekonstrukci Květnaté zahrady. Po projednání a schválení je tento projekt postupně realizován. Komplex zahrad a zámku v Kroměříži byl roku 1995 právem zařazen mezi Národní kulturní památky České republiky a v prosinci 1998 byl zapsán na Listinu světového přírodního a kulturní dědictví UNESCO.

Předešlý odstavec je zpracován dle:

Ing. Božena Pacáková-Hošťálková, PhDr. Jaroslav Petřů, Ing. arch. Dušan Riedl, CSc., Ing. Antonín Marián Svoboda, CSc. : ZAHRADY A PARKY V ČECHÁCH, NA MORAVĚ A VE SLEZSKU. Nakladatelství Libri, 526 s., druhé vydání, Praha 2004, ISBN: 80-7277-279-1

Obr. 96 Ornamenty z *Buxus sempervirens*

Obr. 97 Loubí z *Carpinus betulus*

Obr. 98 *Acer campestre*

Obr. 99 *Carpinus betulus* – bludiště

Hodnocení živých plotů proběhlo 25. 7. 2009. Květnatá zahrada je protkána řadou živých plotů od nízkých plůtků tvořící ornamenty z *Buxus sempervirens* po vysoké špalíry. Vysoké živé stěny jsou tvořeny především těmito třemi druhy *Acer campestre* (Obr. 98), *Tilia cordata* a *Carpinus betulus*. Všechny tři druhy mají shodné hodnocení. Jejich výška je 5 m a šířka 2 m. Olistění ze severní strany bylo místy velmi řídké (2 – 3). Nohatost těchto špalírů je vysoká (3 – 4). Celkově byly ploty spíše nevzhledné (3). Ploty často netvořil jeden rostlinný druh, nýbrž se druhy mísily. *Carpinus betulus* se zde vyskytuje velice často. Další zhodnocený plot z tohoto druhu se nachází přímo u vstupu do samotné zahrady. Je 1,2 m vysoký a 1,4 m široký. Celkový vzhled byl velice pěkný (1). Poslední zhodnocený plot z *Carpinus betulus* je vysoký 1,05 m a široký 1,1 m. Plot měl vysokou nohatost (2 – 3). Je použit na bludiště (Obr. 99), které je však díky vandalismu návštěvníků velice poničeno a jeho smysl se tím značně ztrácí. Celkově plot působil nevzhledně (3). Všechny nízké plůtky tvořící ornamenty jsou stříhány z *Buxus sempervirens*. Některé se ponechávají pouze jako zelené ornamenty, některé

jsou doplněny kvetoucími letničkami a tím je do zahrady vnesena barva (Obr. 96). Ornamenty byly umístěny buď do travnaté plochy (především ornamenty s barevnými letničkami), nebo byla plocha vysypána bílým šterkem a vytvářela tak pěkný kontrast (většinou ornamenty pouze z *Buxus sempervirens*). Všechny tyto ploty si byly velice podobné. Výška i šířka byla cca 0,3 m. Celkový dojem z těchto plotů byl pěkný (2).

Tabulka 16 Hodnocení živých plotů – Kroměříž – Květná zahrada

Druh	Výška	Šířka	Olistění letorostu	Olistění ze severu	Nohatost	Zapojení	Půdní pokryv	Celkový dojem
<i>Acer campestre</i>	5	2	2	2 - 3	3 - 4	VS	Š	3
<i>Buxus sempervirens</i>	0,3	0,3	2	1 - 2	1	O	Š	2
<i>Carpinus betulus</i>	5	2	2	2 - 3	3 - 4	VS	Š	3
<i>Carpinus betulus</i>	1,2	1,4	2	1 - 2	1	NS	Š	1
<i>Carpinus betulus</i>	1,05	1,1	2	2	2 - 3	B	T	3
<i>Tilia platyphylla</i>	5	2	2	2 - 3	3 - 4	VS	Š	3

Závěr a vlastní návrh

Živé ploty z *Buxus sempervirens* jsou zde stejně jako v podzámecké zahradě poznamenány častým stříháním, avšak jejich obnova není nutná. Největší problémy v této zahradě tvoří vysoké špalíry. Ty jsou povětšinou druhově nejednotné a ze zastíněné strany často chybí celé větve a tím vznikají nekompaktní plochy. Doporučila bych dosadbu hluchých míst a zmlazení dosavadního porostu. U poškozeného bludiště z *Carpinus betulus* bych doporučila celkovou obnovu s tím, že mezi nově vysázené rostliny by se natáhlo pletivo, které znemožní průchod vandalům mimo vyznačené cesty. Rostlinný druh bych ponechala stejný.

5.2.11 Kunratický zámecký park

Zámecký park barokního původu s historizující krajinářskou výplní má rozlohu 6 ha. Na jihovýchodní roh parku je napojena obora původně typu bažantnice (rozloha 11,3 ha). Zahrada patrně existovala u raně barokního zámku, postaveného kolem roku 1688. Následně v letech 1730 – 1734, v rámci barokní přestavby zámku, zde byla založena výpravná formální zahrada. Dodnes je zachována původní obrysová linie, rozčleněná na dvě části dělicí zdí s branou. V 19. století dostala zahrada novou výplň krajinářského charakteru. Pravděpodobně šlo o historizující krajinářskou náplň realizovanou při úpravě fasád v roce 1878. Park je dílčí zdí s třídlílnou barokní bránou rozdělen na dvě části. Oběma je protknuta severojižní osa napojená na zahradní průčelí zámku, procházející branou v dělicí zdi a směřující k západní bráně. Park s výjimkou části mezi zámkem a dělicí zdí, byl v letech 1983 – 1985 předmětem rehabilitační úpravy. Dílčí rehabilitační opatření pěstební povahy se pak ještě uskutečnila v roce 1995.

Předešlý odstavec je zpracován dle:

Ing. Božena Pacáková-Hošťálková, PhDr. Jaroslav Petrů, Ing. arch. Dušan Riedl, CSc., Ing. Antonín Marián Svoboda, CSc. : ZAHRADY A PARKY V ČECHÁCH, NA MORAVĚ A VE SLEZSKU. Nakladatelství Libri, 526 s., druhé vydání, Praha 2004, ISBN: 80-7277-279-1

Obr. 100 Hlavní osa s plotem z *Taxus baccata* Obr. 101 Živý plot zakrývající tenisové kurty

Hodnocení živých plotů proběhlo 31. 10. 2009. Dále uvedené doplňující informace byly získány od zástupce starostky pro městskou část Praha – Kunratice pana Václava Chalupy. Zámecký park v Kunraticích má rozlohu 4,2 ha (není zde pravděpodobně zahrnuta veřejnosti nepřístupná část zahrady přímo u zámku, který využívá entomologické oddělení národního muzea k uložení svých sbírek). Plocha zahrnuje dřívější zásobní zahradu o rozloze 0,44 ha,

kteřá je nyní využívána pro tenisové kurty. Hlavní osa vedoucí od hlavní brány (na jižní straně) byla před rekonstrukcí v roce 1985 lemována alejí z *Carpinus betulus*. Její údržba byla pravděpodobně náročná a tak byla alej nahrazena živým plotem z *Taxus baccata* (Obr. 100). Ten lemuje celou hlavní osu parku. Ač se jedná v podstatě o jeden živý plot s několika ponechanými průchody na navazující cesty, je jeho kvalita různá. Nikde však není dostatečně uspokojující. První hodnocené místo plotu se nachází na začátku živého plotu od hlavní přístupové brány v místech tenisových kurtů. Plot měl výšku 1,2 m a šířku 0,5 m. Bylo dobře patrné ohraničení jednotlivých jedinců, vysázených jednořadě. Byla zde také vysoká nohatost (2 – 3). Plot jako celek působil nevzhledně (3). Druhá hodnocená část živého plotu z *Taxus baccata* je vysázena zhruba uprostřed hlavní osy. Plot byl vysoký 1 m a stejně tak široký. I zde byla vysoká nohatost (2 – 3). Tento plot vypadal, jako by byl vysázen dvouřadě. Jako celek působil pěkně (2). Poslední zhodnocený plot v tomto parku se nachází u tenisových kurtů. Je tvořen z *Thuja occidentalis* a je ponechán jako volně rostoucí živý plot (Obr. 101). Dobrý habitus rostlin vytváří celistvou plochu zakrývající kurty, a tak není narušen vzhled parku. Výška tohoto plotu je 6 m a šířka 2 m. Celkový vzhled plotu byl velice pěkný (1). Poslední rekonstrukce tohoto parku proběhla v roce 1996. Tato rekonstrukce řešila mimo jiné prostor podél zámecké zdi. Interiér parku řeší předsadbou clonových výsadeb stromovitých dřevin a keřů esteticky působivé a časově diferencované prostory s označením jaro, léto, podzim, zima, kdy jaro začíná v jihovýchodním cípu parku od vstupní brány až po pergolu. Jelikož je tento park nehlídaný, z výsadeb v dnešní době zbývá asi polovina. Údržbu parku provádí firma vybraná ve výběrovém řízení. Park by však potřeboval zahradníka na plný úvazek po celý rok.

Tabulka 17 Hodnocení živých plotů – Kunratice

Druh	Výška	Šířka	Olistění letorostu	Olistění ze severu	Nohatost	Zapojení	Půdní pokryv	Celkový dojem
<i>Taxus baccata</i>	1,2	0,5	1	1 - 2	2 - 3	NS	T	3
<i>Taxus baccata</i>	1	1	1 - 2	2	2 - 3	NP	T	2
<i>Thuja occidentalis</i>	6	2	2	1	1	VS	T	1

Závěr a vlastní návrh

Přestože se dle mého názoru do tohoto parku *Thuja occidentalis* vůbec nehodí, dosáhla nejlepšího hodnocení a je pravda, že bez větší údržby dokáže vytvořit vysoký a kompaktní živý plot. Problém zde tvoří spíše *Taxus baccata*. Já osobně bych se klonila k navrácení původně vysázené aleje z *Carpinus betulus*. Jestliže zde má být ponechán živý plot z *Taxus*

baccata, je zapotřebí jeho obnova, především v jednořadých částech plotu. Ty by bylo vhodné hluboce zmladit a dosadit druhou řadou, čímž by se plot zahustil.

5.2.12 Zámek Lány

Zámecký park vznikl kolem někdejšího loveckého záměčku z roku 1598. Po předchozích úpravách získal zámek dnešní podobu v roce 1902. Původní park vznikl kolem roku 1770, kdy byl záměček obehnan zdí a zřízena bažantnice. Po roce 1850 byl vybudován rybník na chov vodního ptactva. V roce 1880 byl vybudován litinový palmový skleník a park byl dále rozšířen. V roce 1928 byl park i zámek upraven na letní sídlo prezidenta Československé republiky. Park je komponován na barokní vidlici tří prostorových os, sbíhajících se v průčelí zámku. Parter na zdvižené terase před zámkem poskytuje panoramatický pohled na park a má formální květinovou úpravu. Rybník, obklopený vlhkomilnou vegetací a stromovým porostem na březích, má v čele architektonizované oplocení s fontánou. V 90. letech 20. století byl park rekultivován. Park výměru 30 ha.

Předešlý odstavec je zpracován dle:

Ing. Božena Pacáková-Hošťálková, PhDr. Jaroslav Petrů, Ing. arch. Dušan Riedl, CSc., Ing. Antonín Marián Svoboda, CSc.: ZAHRADY A PARKY V ČECHÁCH, NA MORAVĚ A VE SLEZSKU. Nakladatelství Libri, 526 s., druhé vydání, Praha 2004, ISBN: 80-7277-279-1

Obr. 102 Zámek Lány

Obr. 103 Plot z *Carpinus betulus*

Hodnocení živých plotů proběhlo 13. 9. 2009. První zhodnocený a velice netradiční živý plot se nachází podél cesty do zahrady vedoucí od pokladny. Plot je tvořen z *Fuchsia magellanica* a je použit na obrubu přístupové cesty (Obr. 107, 108). Plot je vysoký 0,5 m a široký 0,3 m. Plot není příliš hustý, ale jeho předností je ozdobný květ, který se vyskytuje po celé léto. Plot není příliš vzhledný (2 – 3). Živé ploty se vyskytují především v blízkosti zámku. Z *Buxus sempervirens* se první hodnocený plot nachází ve výsadbách před skleníkem (Obr. 104). Je

použit jako pozadí pro květinový záhon. Jeho výška je 0,9 m a šířka 0,4 m. Celkový vzhled plotu je velice pěkný (1). Velice pěkný vzhled (1) má i druhý zhodnocený plot z *Buxus sempervirens*. Ten lemuje přístupovou cestu ke kapli P. Marie (Obr. 105). Jeho výška je 0,7 m a šířka 0,3 m. Plot se začínal větvit až od 10 cm (2). Poslední druh zde použitý na živé ploty je *Carpinus betulus*. První plot z tohoto druhu odděluje přístupnou část parku pro veřejnost od části pro prezidenta republiky. Část tohoto plotu byla nově dosázena. Již zapojená část plotu byla vysoká 0,9 m a široká 0,4 m. Celkový vzhled plotu byl velice pěkný (1). Druhý plot z *Carpinus betulus* se nachází u místního rybníka. Celý plot je rozdělen do jednotlivých fragmentů pomocí bílých sloupků (Obr. 106). Tento plot nebyl stříhán klasicky, kde je ve všech místech živý plot stejně vysoký, ale byl zde vytvořen spodní oblouk (Obr. 103). Plot v nejvyšším místě byl vysoký 1,4 m (zhruba o 10 cm vyšší než doplňující sloupky) a v nejnižším 0,8 m. Šířka byla 0,5 m. Celkový vzhled plotu byl velice pěkný (1). Nebylo možné zhodnotit živý plot, který byl použit k ornamentální výsadbě doplněné kvetoucími letničkami na vyvýšené terase u zámku. Tato terasa je v rámci soukromého prostoru pro prezidenta republiky.

Tabulka 18 Hodnocení živých plotů – Lány

Druh	Výška	Šířka	Olistění letorostu	Olistění ze severu	Nohatost	Zapojení	Půdní pokryv	Celkový dojem
<i>Buxus sempervirens</i>	0,9	0,45	1	1	1	NP	T/Z	1
<i>Buxus sempervirens</i>	0,7	0,3	1	1	2	NP	T	1
<i>Carpinus betulus</i>	0,9	0,4	1	1	1	NP	T	1
<i>Carpinus betulus</i>	1,4/0,8	0,5	2	1	1	NP	T/P	1
<i>Fuchsia magellanica</i>	0,5	0,3	1	2	2	NP	Z	2 - 3

Závěr a vlastní návrh

Vzhledem k velmi vysokému celkovému dojmu ze zde hodnocených plotů, není třeba navrhovat jejich rekultivaci, ani výměnu za jiný druh. Zde použité rostlinné druhy bych považovala za vhodné. Jedinou výjimku tvoří *Fuchsia magellanica*. Rostliny jsou velice málo olistěné a jejich holé větve nepůsobí dobrým dojmem. Osobně bych raději volila jiný rostlinný druh. Jako první variantu bych navrhovala výměnu porostu z *Fuchsia magellanica* za porost z *Hydrangea macrophylla*, která má plnější olistění a i výraznější květy. Stejně jako *Fuchsia magellanica* vyžaduje chráněnější stanoviště a snáší zastínění. Jako další alternativu navrhuji výměnu za *Hypericum calycinum*. Tento druh také snáší mírný polostín a má výrazné květy.

Obr. 104 *Buxus sempervirens*

Obr. 105 *Buxus sempervirens*

Obr. 106 *Carpinus betulus*

Obr. 107 *Fuchsia magellanica*

Obr. 108 *Fuchsia magellanica*

5.2.13 Zámek Libochovice

Na levém břehu Ohře se nachází libochovický zámek. První ověřitelné písemné zmínky o tomto zámku pochází z roku 1335, tehdy tam ovšem nestál zámek, jak ho známe nyní, ale pouze původní tvrz. Po roce 1341 dostala tvrz gotickou podobu. Bohužel při husitských válkách bylo městečko vypáleno a z tvrze se stala rozvalina. Po těchto válkách byla tvrz obnovena. Po roce 1560 byla gotická tvrz přestavěna na jednopatrový renesanční zámek. V roce 1676 postihl město velký požár a to mu skoro celé podlehlo. Po roce 1682 až do roku 1690 byl zámek přestavěn do raně barokní podoby a v této podobě zámek zůstal zachován v podstatě dodnes. V roce 1945 byl zámek zkonfiskován a v současné době je v péči NPÚ Ústí nad Labem. Od 1. ledna 2002 je zámek uznán Národní kulturní památkou.

Předchozí odstavec je zpracován dle:

<<http://www.zamek-libochovice.cz/historie/>> [cit. 2009 –10 -01] [online]

Francouzská zahrada byla založena v roce 1658. Jan Tulipán podle projektu Antonia della Porty vysadil zahradu v barokním stylu. Roku 1822 byla zahrada podle moderního trendu přeměněna na anglický park. V roce 1885 byly zhotoveny skleníky a vytvořen pravidelný parter zahrady. Roku 1912 J.Rublič navrátil na Libochovice francouzskou zahradu. P.Hašek provedl úpravu parku v roce 1978

Předešlý odstavec je zpracován dle:

Ing. Ivar Otruba, CSc., Josef Ptáček, Luděk Švorc : 101 našich nejkrásnějších zahrad a parků. Nakladatelství Pavel Dobrovský - Beta, 207 s., první vydání, Praha 2007, ISBN: 978-80-7306-320-7

Obr. 109 Zámek Libochovice

Obr. 110 Plot z *Spiraea x vanhouttei*

Hodnocení živých plotů proběhlo 28. 7. 2009. Doplňující informace byly získány od Jana V. Holuba spolupracujícího se zámek Libochovice. V zahradě byly hodnoceny ploty pouze ze dvou rostlinných druhů. Jsou to *Buxus sempervirens* a *Spiraea x vanhouttei*. Ploty z *Buxus sempervirens* se nacházejí v hlavním pravidelném parteru před zámek. Ploty blíže k zámku pocházejí z počátku 20. stol. z doby přeměny přírodně – krajinářského parku zpět na pravidelnou zahradu. Tyto ploty jsou stříhány na výšku 0,5 m. Jsou doplněny stříhanými *Thuja occidentalis*, které jsou ve tvaru polokoule nebo válce (Obr. 111). I přes vysoké stáří plotů je celkové hodnocení velice dobré (1 – 2). Ploty z *Buxus sempervirens* ve středové části zahrady jsou stříhány na výšku 0,45 m. Jsou doplněny o stříhané polokoule z *Buxus sempervirens*. Jejich výsadba byla v 60. – 70. let minulého století. Na některých jedincích z těchto výsadeb se projevila silná albikace (Obr. 112, 113). Ploty by takovouto vadu mít neměly, a proto je jejich celkový vzhled pouze dobrý (2). Celý tento parter je doplněn o kvetoucí výsadby letniček. V zahradě se prochází několik pávů, kteří jí stylově doplňují. Živý plot z *Spiraea x vanhouttei* se nachází u zámku při břehu řeky Ohře (Obr. 110, 114). Je použit na vyšší plot o pravděpodobné výšce při řezu cca 1,2 m. Tato výška zhruba odpovídá výšce podstavce přítomných soch. Plot má poměrně velkou nohatost, a to větvení od 10 cm místy až 20 cm (2 – 3). Celkový vzhled plotu je velmi pěkný (1 – 2). V nejbližší době není plánována žádná obnova živých plotů. Stávající ploty se stříhají benzínovým plotostřihem, a to v jarních měsících (duben – květen). O výsadby se starají tři zahradníci.

Tabulka 19 Hodnocení živých plotů – Libochovice

Druh	Výška	Šířka	Olistění letorostu	Olistění ze severu	Nohatost	Zapojení	Půdní pokryv	Celkový dojem
<i>Buxus sempervirens</i>	0,5	0,85	2	1	1	O	T	1 - 2
<i>Buxus sempervirens</i>	0,45	0,35	1	2 - 3	1	O	T	2
<i>Spiraea x vanhouttei</i>	1,2	1,4	2	2	2 - 3	NS	T	1 - 2

Závěr a vlastní návrh

Živé ploty v této zahradě jsou poměrně v dobrém stavu. Jediný můj návrh by směřoval k *Buxus sempervirens* postiženým albikací. Jednotlivé postižené rostliny by byly potřeba vyměnit za adekvátně vzrostlý materiál stejného druhu. Netradiční je použití *Spiraea x vanhouttei* na stříhaný živý plot u historického objektu. Přesto se zde tato volba osvědčila.

Obr. 111 *Buxus sempervirens*

Obr. 112 *Buxus sempervirens* – albikace

Obr. 113 *Buxus sempervirens* – albikace

Obr, 114 *Spiraea x vanhouttei*

5.2.14 Zámek Nové Město nad Metují

Tento zámek byl původně založen společně s celým městem jako hrad (1501). Tehdejší majitel po požáru hradu jej prodal a kolem roku 1530 byl hrad upraven do pozdně gotického stylu. Za Jana Šembery byl hrad rozšířen a upraven jako renesanční zámek se zahradou. Po bitvě na Bílé hoře byl přestavěn do barokní podoby a i zahrady dostala novou podobu (1654). Během 19. století nebyl zámek obýván. Až průmyslník Cyril Bartoň se zasadil o znovuoobnovení zámku a vytvoření nové zahrady. Návrh na nový vzhled zahrady vypracoval D. Jurkovič.

Předešlý odstavec je zpracován dle:

Ing. Ivar Otruba, CSc., Josef Ptáček, Luděk Švorc : 101 našich nejkrásnějších zahrad a parků. Nakladatelství Pavel Dobrovský - Beta, 207 s., první vydání, Praha 2007, ISBN: 978-80-7306-320-7

Obr. 115 Zámek Nové Město nad Metují

Obr. 116 Dřevěný zastřešený most

Hodnocení živých plotů proběhlo 5. 7. 2009. Doplnující informace byly získány od správce zámku Ondřeje Daňka, DiS. Zahradu ve francouzském stylu na počátku 20. století navrhl arch. Dušan Jurkovič. Rozkládá se na cca 0,36 ha. Zahrada je rozdělena do jakýchsi dvou částí. První část je ve svahu, který je terasovitě uspořádán. Druhá se nachází ve spodní rovinaté části zahrady, jejíž střed tvoří fontána. Tyto dvě části jsou důmyslně spojeny dřevěným zastřešeným mostem. Zahrada je doplněna barokními soškami od M. Brauna. V zahradě nalezneme 4 rostlinné druhy použité na živé ploty. Jsou to *Carpinus betulus*, *Fagus sylvatica*, *Forsythia x intermedia* a nejvíce plotů je zde tvořeno *Buxus sempervirens*.

Nejhorším vzhledem působil živý plot z *Forsythia x intermedia* (3) (Obr. 121). Plot dosahoval výšky 1,7 m, olistění bylo řídké, nevzhledně působily holé větve s patrnými stopami po řezu. Tento plot se nachází na terasovité části zahrady a je použit na zakrytí nevzhledné zídky. Dále se na terasovité části vyskytují pouze ploty z *Buxus sempervirens*. Tento druh je použit na nižší plůtky nebo jednoduší ornamenty. Jejich celkový vzhled je velice dobrý (1, 1 – 2) (Obr. 117, 119). Na spodní rovinné části nalezneme při obvodových zdech vysoké stěny (2,3 m) z *Carpinus betulus* (Obr. 120). Celkový vzhled je pěkný (2). Podél středové cesty směřující k centrální fontáně je nově vysázený (v roce 2002) živý plot z *Fagus sylvatica* (Obr. 122). Tento plot není ještě plně zapojen, je zde však již patrná budoucí podoba plotu. Dá se odhadnout, že budoucí stabilní výška plotu bude cca 1,7 m a v pravidelných intervalech budou na plotu vystřihány polokoule vystupující nad tuto výšku. Přestože plot není plně zapojen, jeho celkový vzhled je pěkný (2). Ploty jsou stříhány maximálně dvakrát do roka. V současné době se nechystá další obnova živých plotů. Údržbu živých plotů zajišťuje jeden zahradník.

Tabulka 20 Hodnocení živých plotů – Nové Město nad Metují

Druh	Výška	Šířka	Olistění letorostu	Olistění ze severu	Nohatost	Zapojení	Půdní pokryv	Celkový dojem
<i>Buxus sempervirens</i>	1	0,4	1	1	1	NP	T	1
<i>Buxus sempervirens</i>	1,2	1	1	1	1 - 4	NS	A	2
<i>Buxus sempervirens</i>	0,4	0,3	1	1	2	NP	Z/5	1
<i>Carpinus betulus</i>	2,3	1,2	2 - 3		1	VS	T	2
<i>Fagus sylvatica</i>	1,7	1,5	2	1	1	NS	T/A	2
<i>Forsythia x intermedia</i>	1,4	1,2	2		1	NS	T	3

Závěr a vlastní návrh

Živé ploty jsou povětšinou ve velmi dobrém stavu. U živého plotu z *Buxus sempervirens* se širokým rozpětím nohatosti je tento jev způsoben tím, že lidé kolem něj velice často zabočují k ptačí voliéře a antuka použitá jako půdní pokryv se dostává na listy, které tím nemohou dýchat a odumírají (Obr. 118). Tento jev je patrný především na straně hlavního vchodu do zahrady. Bohužel tímto jevem by s největší pravděpodobností byla postižena většina použitých živých plotů. Nejproblematictější živý plot této zahrady je tvořen *Forsythia x intermedia*. Jednou možností je tento plot hlouběji seřezat a pokusit se o vytvoření nového, lépe olistěného povrchu plotu. Druhou možností je výměna za jiný rostlinný druh. Vzhledem k tomu, že se živý plot z *Forsythia x intermedia* vyskytuje v terasovité části zahrady, mohl by

být nahrazen *Buxus sempervirens*, který je na těchto terasách nejvíce použit. Popřípadě by se dal použít *Carpinus betulus*.

Obr. 117 *Buxus sempervirens*

Obr. 118 *Buxus sempervirens*

Obr. 119 *Buxus sempervirens*

Obr. 120 *Carpinus betulus*

Obr. 121 *Forsythia x intermedia*

Obr. 122 *Fagus sylvatica*

5.2.15 Zámek Troja

Jako součást reprezentačního sídla byla založena zámecká zahrada a současně s ní i štěpnice a vinice sv. Kláry. Vybudováním Trojské ulice se vytratila přímá návaznost mezi vinicí a zahradou. Zahrada je terasovitá, italského typu. Její výměra je 3,35 ha. Sídlo, které vzniklo po roce 1678, bylo koncipováno jako vila v pojetí vyspělého římského baroka. Zahradní úpravy byly dokončeny v roce 1691. V polovině 19. století se v úpravách zahrady projevil vliv krajinářského slohu. V roce 1920 byl areál věnován státu. Středem štěpnice je kruhovitý labyrint. Z něj se rozbíhá hvězdice cest.

Předešlý odstavec je zpracován dle:

Ing. Božena Pacáková-Hošťálková, PhDr. Jaroslav Petrů, Ing. arch. Dušan Riedl, CSc., Ing. Antonín Marián Svoboda, CSc. : ZAHRADY A PARKY V ČECHÁCH, NA MORAVĚ A VE SLEZSKU. Nakladatelství Libri, 526 s., druhé vydání, Praha 2004, ISBN: 80-7277-279-1

Obr. 123 Zámek Troja z parterové části

Obr. 124 Ornamenty z *Buxus sempervirens*

Hodnocení živých plotů proběhlo 1. 9. 2009. Celá zámecká zahrada je tvořena množstvím živých plotů. Vyskytují se zde tři druhy použité na živé ploty, a to *Buxus sempervirens*, *Carpinus betulus* a *Taxus baccata*. První hodnocený plot z *Buxus sempervirens* se nachází na horní terase v těsné blízkosti zámku, a to na straně přístupové brány od autobusu (Obr. 124). Je použit na ornamentální výsadbu, jejíž výška je 0,5 m a šířka 0,8 m. Jako celek působil velice pěkně (1). Druhý plot z *Buxus sempervirens* se nachází v dolní parterové části zahrady s centrální kašnou. Je použit na ornamenty ve tvaru spirály. Výška byla 0,45 m a šířka 0,55 m. Letorosty byly olistěné především jen na povrchu (2 – 3). Plot byl místy proschlý (Obr. 125) a jeho celkovému vzhledu nepřispívalo k dobrému hodnocení ani to, že z plotu nebyly

odstraněny ostříhané letorosty , které již byly zcela uschlé. Celkově tento plot působil nevzhledně (3). Okraje výsadeb se spirálovitými ornamenty jsou lemovány plotem z *Taxus baccata* (Obr. 126). Plot byl vysoký 0,7 m a široký 0,9 m. Místy byly špatně odstraněny ostříhané letorosty, které již byly zcela uschlé a z dálky plot působil jako proschlý. Jeho celkový vzhled byl pěkný (2). Druhý hodnocený plot z *Taxus baccata* se nachází na rozhraní mezi parterovou částí zahrady a štěpnicí. Jeho výšky byla 1,7 m a šířka 1,2 m. Celkový vzhled tohoto plotu byl velice pěkný (1). Ploty z *Carpinus betulus* se nacházejí ve štěpnici. Na labyrint je použit *Carpinus betulus*, který byl vysoký 2,15 m a široký 1,5m. Letorosty byly olistěné pouze po povrchu a objevuje se velice různorodá nohatost (1 – 4). Bohužel jako většina bludišť a labyrintů u nás je i tento poničen bezohlednými návštěvníky, kteří si skrze ploty zkracují cestu. Je zde patrná snaha o zamezení tohoto vandalismu pomocí pletiva, které je umístováno dovnitř plotů do míst, kde byl poškozen. Přesto je toto opatření bohužel zbytečné, jelikož je vidět, že bezohlední vandalové klidně toto pletivo sešlápnu nebo odsunou ke straně a utvoří otvor, kterým projdou (Obr. 128). Celkový vzhled tohoto plotu byl dobrý (2). Zbylé dva zhodnocené ploty z *Carpinus betulus* jsou použity jako obruba cest a zároveň rámují vnější prostor, ve kterém jsou umístěny ovocné stromy, především původní odrůdy (Obr. 127). První plot měl výšku 1,7 m a šířku 1,5 m. Celkově plot působil velice pěkně (1-2). Druhý plot dosahoval výšky 2,3 m šířky 1,6 m, jeho celkový vzhled byl pěkný (2).

Tabulka 21 Hodnocení živých plotů – Troja

Druh	Výška	Šířka	Olistění letorostu	Olistění ze severu	Nohatost	Zapojení	Půdní pokryv	Celkový dojem
<i>Buxus sempervirens</i>	0,5	0,8	1	1	1	O	Š	1
<i>Buxus sempervirens</i>	0,45	0,55	2 - 3	2	1	O	T	3
<i>Carpinus betulus</i>	1,7	1,5	2	1	1	NS	T/P	1 - 2
<i>Carpinus betulus</i>	2,15	1,5	3	2	1 - 4	B	Z	2
<i>Carpinus betulus</i>	2,3	1,6	2	2	1 - 2	VS	T	2
<i>Taxus baccata</i>	0,7	0,9	1	1	1	O	T/Š	2
<i>Taxus baccata</i>	1,7	1,2	1	1	1	NS	Š	1

Závěr a vlastní návrh

V této zahradě je patrná očividná péče o výsadby. Na horní terase v okolí zámku je vidět, že výsadby jsou poměrně mladé a díky tomu vykazují i dobré hodnoty. Obnovu by potřeboval živý plot z *Buxus sempervirens* v parterové části zahrady. Samozřejmě, že ponechané ořezané, seschlé větvičky jsou věcí estetiky, přesto tyto výsadby by si obnovu zasloužily. Místy jsou

v plotu holé neolistěné větve, které nepůsobí dobře. Pravdou však zůstává fakt, že tyto neolistěné plochy jsou především z vrchní části plotu a pro běžného návštěvníka by neměla být dobře zřetelná. Tento plot se nachází na travnaté ploše, která je lemována živým plotem z *Taxus baccata* a běžný návštěvník zahrady by se do těsné blízkosti živého plotu z *Buxus sempervirens* neměl dostat. Přesto obnova v horizontu 5 let by byla vhodná. Živý plot z *Carpinus betulus* použitý na bludiště je třeba trpělivě opravovat po bezohledných vandalech a zamezovat jejich dalšímu průchodu. Jestliže by se díra ponechala bez povšimnutí, lákala by další bezohledné návštěvníky k průchodu a tím by se otvor zvětšoval a pozdější náprava by byla mnohem složitější.

Obr. 125 *Buxus sempervirens*

Obr. 126 *Taxus baccata* + *Buxus sempervirens*

Obr. 127 *Carpinus betulus*

Obr. 128 Řádění vandalů

5.2.16 Valdštejnská zahrada

Již před rokem 1634 nechal vévoda Albrecht z Valdštejna zahájit práce na velkolepém zahradním díle. Vznikla barokní zahrada ve stylu italského manýristického parku, která byla přísně geometricky řešena. Zahradu ze třech stran obklopují budovy paláce, poslední strana je uzavřena vysokou zdí. Zahrada je rozdělena do dvou částí, a to větší a menší. Ve větší části zahrady je hlavní dominantou sala terrena, která je největší v celé Praze a v které se především v letním období pořádá mnoho kulturních akcí. V této části naleznete i voliéru s výry nebo také mramorovou kašnu. V menší části zahrady je velký bazén uprostřed s ostrůvkem se sochou Herkula. Dále je zde skleník (který je nově zrekonstruován a je nejmodernější stavbou zahrady) a jízdárna. V přechodu mezi malou a velkou částí je pískovcová kašna s vodotryskem. Po celé zahradě jsou rozmístěny repliky Vriesových soch. Zahrada neměla stále stejnou podobu. Po roce 1800 byla zahrada celá zalesněna a propletena řadou cestiček. V padesátých letech minulého století se začala zahrada opět přetvářet do barokního stylu. Od roku 2000 je zahrada opět v rekonstrukci a drží se barokních motivů.

Předešlý odstavec je zpracován dle:

<http://www.senat.cz/zajimavosti/pro_verejnost/valdstejnska_zahrada/index.php?ke_dni=29.09.2009&O=7> [cit. 2009 -09 -29] [online]

Obr. 129 Přilehlé budovy Valdštejnské zahrady

Obr. 130 Ornamenty z *Buxus sempervirens*

Hodnocení živých plotů proběhlo 4. 7. 2009. Doplňující informace byly získány od Mgr. Věry Husákové z oddělení vztahů s veřejností kanceláře senátu. Valdštejnská zahrada se rozkládá na více jak 14 000 m². V zahradě jsou použity na živé ploty dva rostlinné druhy, a to *Carpinus betulus* a *Buxus sempervirens*. Ploty z *Carpinus betulus* jsou použity na vysoké

stěny (2,5 m) (Obr. 132). Jejich celkový vzhled je velmi pěkný (1). Tyto ploty byly vysazeny při rekonstrukci v roce 2002. Ploty z *Buxus sempervirens* jsou rozdílné kvality. Nově obnovené ploty v roce 2002 jsou velice pěkné (1). Nacházejí se především v malé části zahrady. Jsou použity především na ornamentální výsadbu o výšce 0,3 m. Ploty z *Buxus sempervirens* ve velké části zahrady jsou použity na ornamentální výsadbu, a to v části proti sale terreně. Jejich výška je 0,4 m a jejich celkový vzhled je velmi špatný (3). Ploty jsou řídké, místy s holými větvemi (Obr. 130, 131). Jejich výsadby byly provedeny kolem roku 1960. Díky jejich dezolátnímu stavu se chystá jejich obnova. Je potřeba velké množství rostlin, a to jednotné velikosti, což je samozřejmě problematické, a proto obnova proběhne v horizontu dvou let. Tyto ornamenty jsou doplňovány o letničky. Živé ploty jsou zde stříhané dvakrát do roka, a to v období květen – červen a podruhé říjen – listopad. O výsadby se stará celkem pět zahradníků.

Tabulka 22 Hodnocení živých plotů – Valdštejnská zahrada

Druh	Výška	Šířka	Olistění letorostu	Olistění ze severu	Nohatost	Zapojení	Půdní pokryv	Celkový dojem
<i>Buxus sempervirens</i>	0,3	0,4	2	1	1	NP	T	1
<i>Buxus sempervirens</i>	0,4	0,4	2	2	2	O	Z	3
<i>Carpinus betulus</i>	2,5	1	2	1	1	VS	T	1

Závěr a vlastní návrh

Jak již bylo předem uvedeno, živé ploty v této zahradě jsou rozdílné kvality. Nově vysázené živé ploty jsou velice pěkné a není potřeba jejich obnova. Staré výsadby jsou ve velmi špatném stavu, ale naštěstí se již pracuje na jejich brzké obnově. Předpokládám, že výsadby budou obměněny opět za *Buxus sempervirens*, což bych považovala za správnou volbu.

Obr. 131 *Buxus sempervirens*

Obr. 132 *Carpinus betulus*

5.2.17 Zámek Zákupy

Již v 14. stol. stála na místě dnešního zámku gotická tvrz. V roce 1518 nechal tehdejší majitel tvrz přestavět a připojil velký palác. Nový palác musel být opatřen dvojicí vyrovnávacích podlaží. 1573 zámek vyhořel a byl následně opraven. V roce 1670 započala přestavba, při níž během několika let vznikl čtyřkřídlý zámek s kamenným mostem a dále například terasovitá zahrada. Po smrti tehdejšího majitele v roce 1770 začaly Zákupy chátrat a došlo k rozprodávání majetku zámku. Až v letech 1850 – 1853 prodělal zámek zásadní změnu. Interiéry zámku byly vybaveny v tehdejšímu stylu druhého rokoka. Posledním skutečným uživatelem zámku byl Ferdinand I.. Po pádu monarchie roku 1918 přechází Zákupy společně s dalšími císařskými statky do vlastnictví státu a v tomto držení zůstaly dodnes.

Předchozí odstavec je zpracován dle:

<<http://www.zamek-zakupy.cz/historie/>> [cit. 2009 -10 -02] [online]

Okrasná zahrada zde byla budována již v roce 1672. Tehdejší majitelka Anna Marie Františka přistoupila k úpravě zahrady (1689). Snažila se vyrovnat italským vzorům, a proto pro ni Octavio Broggio navrhl terasovitou zahradu italského typu. Dvě podélné terasy na společné ose byly propojeny dvoudílným schodištěm. Opěrné stěny byly po celé délce v šíři zahrady prolomeny nikami. Desítky kamenných ženských postav použitých místo sloupů, nesoucí balustrádu nad nikami po jejich bocích, vytvořili impozantní sochařské a architektonické dílo jako těžiště zahradní úpravy. K novodobé rekonstrukci zahrady došlo v letech 1969-1973. Byly obnoveny především barokní rysy parteru.

Předešlý odstavec je zpracován dle:

Ing. Božena Pacáková-Hošťálková, PhDr. Jaroslav Petřů, Ing. arch. Dušan Riedl, CSc., Ing. Antonín Marián Svoboda, CSc.: ZAHRADY A PARKY V ČECHÁCH, NA MORAVĚ A VE SLEZKU. Nakladatelství Libri, 526 s., druhé vydání, Praha 2004, ISBN: 80-7277-279-1

Obr. 133 Sochy podírající kamennou římsu

Obr. 134 Ornamenty z *Buxus sempervirens*

Hodnocení živých plotů proběhlo 28. 7. 2009. Doplňující informace byly získány od Marty Aulové spolupracující se zámek Zákupy. V pravidelné části zahrady jsou živé ploty stříhány ze dvou druhů, a to *Carpinus betulus* a *Buxus sempervirens*. Ploty z *Carpinus betulus* jsou použity na vyšší ploty o výšce 1,7 m. Jsou vysázeny po obvodu pravidelné zahrady. Jejich celkový vzhled je dobrý (2). Z *Carpinus betulus* jsou stříhány i jehliny, které doplňují živé ploty z *Buxus sempervirens* (Obr. 134). Ty jsou použity na ornamentální výsadbu o výšce 0,45 m. Jejich celkový vzhled je dobrý až nevzhledný (2 – 3). Žádná obnova živých plotů se v dohledné době nechystá. Současné ploty se stříhají dvakrát ročně. O park se stará firma, ale o pravidelnou zahradu se stará pán, který je na částečný úvazek zaměstnán také jako údržbář a medvěďář.

Tabulka 23 Hodnocení živých plotů – Zákupy

Druh	Výška	Šířka	Olistění letorostu	Olistění ze severu	Nohatost	Zapojení	Půdní pokryv	Celkový dojem
<i>Buxus sempervirens</i>	0,45	0,4	1 - 2	2	1 - 2	O	Z/10	2 - 3
<i>Carpinus betulus</i>	1,7	0,5	2	2	1	NS		2

Závěr a vlastní návrh

Část pravidelné zahrady je velice malá. Přesto i takto malá část by si zasloužila více péče. Především ploty z *Buxus sempervirens* by bylo třeba poopravit. Byla by zapotřebí dosadba chybějících rostlin, odstranění odumřelých větví popřípadě celých jedinců a jejich náhrada. Ploty by potřebovaly přísnější a pravidelnější tvarování.

5.2.18 Závěrečné hodnocení živých plotů České republiky

Většina zahrad a parků v České republice nedostává takovou péči, jakou by zasluhovaly. Tím pádem jsou zanedbávány i živé ploty, které do těchto zahrad patří. Tento fakt je ovlivněn nevelkým vztahem zdejších lidí k zeleni a přírodě vůbec. Není tedy divu, že se potřebné finanční prostředky stále nedostávají. Živé ploty mají špatný celkový dojem způsobený stejně jako v Anglii častým stříháním, přestárlostí porostů, ale také je velice často důvodem zanedbanost porostu ať v současné době nebo v minulosti. Nejčastěji používané rostlinné druhy na živé ploty jsou *Buxus sempervirens*, *Carpinus betulus* a *Taxus baccata*. *Buxus sempervirens* je v rámci hodnocení pro diplomovou práci používán pouze na nízké plůtky a ornamentální výsadby. Myslím, že by se i u nás našlo využití tohoto druhu na nižší stěny. *Carpinus betulus* je využíván na nižší a vysoké stěny. *Taxus baccata* se vyskytuje v rámci hodnocení pro diplomovou práci především na nižší stěny a nízké ploty. Použití například *Symphoricarpos albus* na stříhané živé ploty v historických objektech je nevhodné. Může mít sice nižší pořizovací náklady, ale ve výsledku se ukáže, že živý plot má velice špatný celkový vzhled a je potřeba ho vyměnit za jiný a vhodnější rostlinný druh.

5.3 Rakousko

5.3.1 Burggarten (Hradní zahrada)

Burggarten je bývalá císařská zahrada, která vznikla stejně jako Volksgarten (Lidová zahrada) na místě hradního opevnění zbouraného Napoleonem. Byla zpřístupněna veřejnosti v roce 1919. V parku se nacházejí pomníky Mozarta, Františka I. a Františka Josefa I.

Předešlý odstavec je zpracován dle:

<<http://www.turistika.cz/turisticke-cile/detail/viden-burggarten-hradni-zahrada> >

[cit. 2009 –11- 29] [online]

Obr. 135 Hofburg s výsadbou *Buxus sempervirens*

Obr. 136 Živý plot z *Taxus baccata*

Hodnocení živých plotů proběhlo 27. 9. 2009. V parku Burggarten byly zhodnoceny dva živé ploty. Prvním z nich je nízký plůtek z *Taxus baccata*, který lemuje betonovou podezdívku kovového plotu vedoucího kolem parku (Obr. 136). Výška tohoto plotu je 1,05 m a šířka 0,45 m. Celkový vzhled plotu je pěkný (2). Stejněho celkového hodnocení (2) dosáhl i druhý hodnocený plot z *Buxus sempervirens*. Jeho výška je 0,45 m a šířka 0,25 m. Je použit na ornamentální výsadbu.

Tabulka 24 Hodnocení živých plotů – Burggarten

Druh	Výška	Šířka	Olistění letorostu	Olistění ze severu	Nohatost	Zapojení	Půdní pokryv	Celkový dojem
<i>Buxus sempervirens</i>	0,45	0,25	1	1 - 2	1	O	Z/10	2
<i>Taxus baccata</i>	1,05	0,45	1	1	1	NP	Z/15	2

Závěr a vlastní návrh

Plot z *Taxus baccata* je řídký a netvoří souvislou plochu. Ovšem tato skutečnost nepůsobí rušivě, vzhledem k tomu, že podezdívka plotu, kterou zakrývá, prosvěcuje mezerami a

opticky plochu dotváří. Bylo by možné pokusit se o zmlazení porostu, ale vzhledem k účelu plotu, by se zde nejspíš jednalo o více práce než užitku.

Plot z *Buxus sempervirens* je sice místy mírně proschlý a je patrné dlouhodobé stříhání plotu, avšak obnova není prozatím nutná.

5.3.2 Karlskirche

Karlskirche, jinak také kostel Svatého Karla Boromejského, je hrdě označován jako největší barokní chrám na sever od Alp. V roce 1713 sužovala Vídeň epidemie moru a tehdejší panovník Svaté říše římské Karel VI. po jejím zažehnání nechal postavit kostel Karlskirche na počest Svatého Karla Boromejského - známého italského duchovního, který zasvětil život pomoci obětem moru. V roce 1716 se práce ujali postupně barokní stavitelé Johann Bernhard Fischer z Erlachu a jeho syn Joseph Emanuel, ale teprve roku 1736 byla stavba hotova. Tvůrci se nechtěli omezit pouze na klasické barokní prvky, a tak do stavby zakomponovali i dva vysoké sloupy v římsko-orientálním stylu, řecký vstupní portál a spoustu dalších netradičních prvků.

Předešlý odstavec je zpracován dle:

<<http://www.mestasveta.cz/viden/pamatky/karlskirche>> [cit. 2009 –11 – 28] [online]

Obr. 137 Karlskirche

Obr. 138 Živý plot z *Berberis thunbergii* 'Atropurpurea'

Hodnocení živého plotu proběhlo 27. 9. 2009. Stojíme-li čelně proti hlavnímu portálu, nalezneme po pravé straně jediný živý plot z *Berberis thunbergii* 'Atropurpurea'. Je použit na nižší plůtek na vyvýšeném záhonu. Jeho výška je 0,9 m a šířka 0,8 m. Celkový vzhled plotu i přesto, že místy plot chybí, je pěkný (2).

Tabulka 25 Hodnocení živých plotů - Karlskirche

Druh	Výška	Šířka	Olistění letorostu	Olistění ze severu	Nohatost	Zapojení	Půdní pokryv	Celkový dojem
<i>Berberis thunbergii</i> 'Atropurpurea'	0,9	0,8	2	1	2	NP	Z	2

Závěr a vlastní návrh

Berberis thunbergii 'Atropurpurea' je zde dle mého názoru vhodně zvolen. Načervenalé zbarvení dobře vyniká před světlou fasádou kostela. Vzhledem k tomu, že se jedná o trnitý keř, je jasné, že prostoupit jím není nic příjemného, a proto si mnozí vandalové, kteří by chtěli poničit fasádu kostela, tento čin rozmyslí. Doporučila bych dosadbu za odumřelé rostliny a výměnu odumírajících rostlin.

5.3.3 Zámek Schönbrunn

Schönbrunnský park leží na západním okraji Vídně. Představuje vrchol rakouské zahradní tvorby. Původní park byl vybudován v 16. století s loveckými průseky. Nově založený zámecký park 18. století tento geometrický systém přebírá, jen se místo průseků parkem nyní táhnou diagonálně a hvězdicovitě aleje. V podélné ose zámku je hlavní parter se svými ozdobnými záhony, založenými v 19. století. Koncový bod pohledové osy tvoří Glorieta. Podél východních a západních stran zámku leží Komorní zahrady. Místa, kde se protínaly hvězdicovité aleje, jsou zdůrazněna kašnami, na koncových bodech stojí často zahradní stavby jako vyhlídky. Nalezneme zde například Obeliskovou kašnu (1777), nebo Římskou zříceninu(1778).

Předešlý odstavec je zpracován dle:

Caroline Holmesová : Umění zahrad Nejkrásnější zahrady světa. Vydavatelství Euromedia Group – Knižní klub, 176 s., první vydání, Praha 2002, ISBN: 80-242-0872-5

(Z německého originálu Garten Kunst!, Prestel 2001)

Obr. 139 Zámek Schönbrunn

Obr. 140 Alej s plošinou na stříhání živých stěn

Hodnocení živých plotů proběhlo 27. 9. 2009. Doplnující informace poskytl pan Günter Wimmer z kanceláře pro styk s veřejností. Celý Schönbrunnský park je protkaný nepřeborným množstvím živých plotů. Dominantní jsou vysoké aleje, které jsou tvarovány různými způsoby. Některým je ponechána volně rostoucí špička, některé tvoří přírodní průchody. Vysoké živé stěny jsou tvořeny především z *Acer campestre* a *Tilia platyphylloides*. Stěny jsou vysoké 10 – 12 m. Často je k vidění kombinace těchto dvou rostlinných druhů na jednom úseku plotu. Vysoké stěny jsou větveny od země nebo je ponechán vysoký kmen a

pouze koruna je upravována stříhem. Velice důmyslně byl vyřešen plot z *Tilia platyphylla*, který na první pohled ze zahrady vypadal jako větvený přímo od země. Bližší prozkoumání však ukázalo, že se jedná o typ, kdy je ponechán vysoký kmen a upravená pouze koruna. Rostliny rostou z níže umístěné provozní plochy, podél betonové zdi a až jejich upravované koruny jsou vidět pro návštěvníky parku. Celkový vzhled většiny vysokých stěn v parku je pěkný (2). Podél cest pod vysokými stěnami je veden nízký plůtek. Ten je tvořen několika druhy, použitými bez jakékoliv pravidelnosti. Nejčastěji se v těchto plotech vyskytují *Acer campestre*, *Carpinus betulus*, *Cornus mas* a *Fagus sylvatica*. Díky jejich umístění téměř v permanentním stínu je jejich celkový vzhled velice nevzhledný (3). Netradiční živý plot se nachází podél zdi u jedné z přístupových cest do parku. Je tvořen *Jasminum nudiflorum*. Zakrývá nevzhlednou betonovou zídku a jeho celkový vzhled je pěkný (2) (Obr. 142). *Carpinus betulus* je zde využit na vysoké stěny nebo na nižší stěny. Vysoká stěna z *Carpinus betulus* je vysoká 5 m a široká 1 m. Plot byl velice zaprášený od přítomného šterku. Celkový vzhled je pěkný (2). Nižší stěny tvořené *Carpinus betulus* jsou vysoké 1,8 m a jejich šířka je 0,1 – 0,2 m. Celkový vzhled těchto plotů je spíše nevzhledný (2 – 3). Velice nevzhledná (3) vysoká stěna je tvořena z *Aesculus hippocastanum*. Je zde ponechán vysoký kmen a koruna je celá sestříhána do pravidelného tvaru. Olistění je však velice řídké a více než listy zaujmou holé větve (Obr. 141). *Buxus sempervirens* je použit na ornamenty v hlavním květinovém záhonu před zámekem. Jeho výsadby jsou doplněny kvetoucími pestrobarevnými letničkami. Výška tohoto plotu je 0,2 m a šířka 0,1 m. Celkový vzhled je pěkný (2). Poslední zhodnocený druh použitý na živé ploty v tomto parku je *Taxus baccata*. Nepříliš vzhledný plot z *Taxus baccata* (2 – 3) se nachází podél cesty ke Glorietu, po které jezdí místní vláček. Plot má výšku 5 m a šířku 2,5 m. Plot však netvoří celistvou plochu a jsou zde velice patrné nevzhledné pahýly (Obr. 143). *Taxus baccata* je také použit na plot v pozadí monumentální fontány. Tvoří tmavé pozadí pro světlé sochy na fontáně. Výška tohoto plotu je 4 m a šířka 2,3 m. Celkový vzhled je pěkný (2). V placené části zahrady s názvem bludiště a labyrinty se také nacházejí ploty z *Taxus baccata*. Již zcela zapojený plot z *Taxus baccata* je vysoký 1,8 m a široký 0,6 m. Je použit na bludiště zakončené vyvýšenou plošinou (Obr. 144). Jako jedno z mála bludišť není poničeno od návštěvníků, kteří si chtějí zkrátit cestu. Ještě ne zcela zapojený labyrint z *Taxus baccata* je doplněn zábavnými prvky pro návštěvníky. Výška je prozatím 1,1 m a šířka 0,25 m. Bohužel zde je patrný vandalismus návštěvníků, kteří si zkracují cestu skrze ploty. Celkový vzhled je pěkný (2). Poslední zde přítomný labyrint je z *Carpinus betulus*. Je veden do spirály s mírným stoupáním. Aby na pohled byly labyrintové ploty ve stejné výšce, je jejich skutečná výška velice rozdílná. Na počátku je výška 1,8 m a

šířka 0,1 přičemž na konci labyrintu je výška více než o metr nižší. Labyrint není ještě zcela zapojen a jeho celkový vzhled není pěkný (2 – 3). Vysoké stěny v tomto parku dosahují výšky až 12 m. Od prvního vysázení v roce 1700 se dodnes zachovalo pouze pár jedinců. Aleje jsou přibližně každých 100 let obnovovány, a to buď pouze po jednotlivých jedincích nebo po celých alejích. V parku kromě skleníku pracuje 40 zahradníků. Z toho 6 zahradníků 9 měsíců v roce pracuje na stříhání živých plotů. Živé ploty zde stříhají 1 – 2 x ročně. Celkem musí ostříhat zhruba 50 km živých plotů.

Tabulka 26 Hodnocení živých plotů – Schönbrunn

Druh	Výška	Šířka	Olistění letorostu	Olistění ze severu	Nohatost	Zapojení	Půdní pokryv	Celkový dojem
<i>Acer campestre</i> + <i>Tilia platyphylla</i>	10	1,8	1	1	1	VS	Š	2
<i>Aesculus hippocastanum</i>	4,3	1	3	3	4	VS	Š	3
<i>Buxus sempervirens</i>	0,2	0,1	2	1	1	O	Z/5	2
<i>Carpinus betulus</i>	1,8	0,2	1		1	NS	Š	2 - 3
<i>Carpinus betulus</i>	1,8	0,1	2	2	1	B	Š	2 - 3
<i>Carpinus betulus</i>	5	1	2	2	1 - 2	VS	Š	2
<i>Jasminum nudiflorum</i>	1	0,6	1		1	NP	Š	2
<i>Taxus baccata</i>	5	2,5	1 - 3	2	4	VS	Z	2 - 3
<i>Taxus baccata</i>	4	2,3	2	2	1 - 4	VS	Z	2
<i>Taxus baccata</i>	1,8	0,6	2 - 3	1 - 2	1	B	Š	2
<i>Taxus baccata</i>	1,1	0,25	1	1	1	B	Š	2
<i>Tilia platyphylla</i>	10	2	2	2	4	VS	Š	2
<i>Tilia platyphylla</i>	10	1,8	2	2	4	VS	Z	2 - 3
<i>Acer campestre</i> + <i>Carpinus betulus</i> + <i>Cornus mas</i> + <i>Fagus sylvatica</i>	0,75	0,5	1 - 2	2	1 - 3	NP	Z	3

Závěr a vlastní návrh

Na první pohled jistě park zaujme svou velikostí. Při bližším prozkoumání živých plotů zjistíme, že nejsou v tak perfektním stavu, jak by mohly být. Svým způsobem je to pochopitelné, při tak velké ploše není možné mít vše do posledního detailu perfektní. I přesto, že hodnocení jednotlivých plotů není nejlepší, dalo by se říci, že park je v dobrém stavu. Ke cti Rakušanů musím zmínit fakt, že park je z velké části volně přístupný pro veřejnost a ta ho také hojně využívá, přesto na parku nejsou výrazně viditelné stopy vandalismu.

Vraťme se však k živým plotům. *Taxus baccata* použitý podél cesty ke gloriету by potřeboval radikální zmlazení a vytvoření zcela nové, kompaktní plochy plotu. Popřípadě by mohl být ponechán jako volně rostoucí živý plot. Velice kladně hodnotím umístění živého plotu z *Taxus baccata* za světlou fontánou, kde tvoří kontrastní pozadí. Vysoká stěna z *Aesculus*

hippocastanum působila spíše jako abstraktní dílo, než-li živá stěna. Podobným stylem jako tato stěna jsou stříhány stěny z *Platanus x acerifolia*. Ty však povětšinou mají povrchovou plochu olistěnou. Myslím, že záměna za tento druh by byla efektivnější. Co se týče nízkého smíšeného plotu lemujícího cesty pod vysokými stěnami z *Tilia platyphylla*, byla by potřeba obměna. Nejlépe za jednotný druh, alespoň v rámci jedné sekce, který by byl řádně veden. Chápu ale, že takováto obměna by byla velice časově a hlavně finančně náročná. Musíme také přihlédnout k převažujícímu zastínění. Proto vybrat vhodný rostlinný materiál snášející zastínění a vzhledově se hodící do rázu parku by bylo obtížné. Proto bych volila rostliny, které tvoří plot nyní. Byly by to *Carpinus betulus*, *Acer campestre* a *Fagus sylvatica*. Na živých plotech z *Carpinus betulus* bylo patrné zaprášení od okolních cest pokrytých štěrkem.

Obr. 141 *Aesculus hippocastanum*

Obr. 142 *Jasminum nudiflorum*

Obr. 143 *Taxus baccata*

Obr. 144 *Taxus baccata*

5.3.4 Závěrečné hodnocení živých plotů Rakouska

Vzhledem k velice malému vzorku pro hodnocení, nelze stanovovat závěry. Přesto podle vlastního pozorování by se dalo říci, že sortiment na živé ploty je podobný jako v České republice. Tento odhad se týká především druhů, které jsou u nás nejčastěji využívány, a to *Buxus sempervirens*, *Carpinus betulus* a *Taxus baccata*. Vzhledem k podobným klimatickým podmínkám, jako má Česká republika, je tento odhad pravděpodobný.

5.4 Stáří plotů a celkový vzhled

Je pochopitelné, že hodnocené živé ploty mají různé stáří. Celkový vzhled je tímto faktem jistě ovlivněn. Do každého hodnoceného místa byl odeslán dopis s žádostí o doplňující informace o dané zahradě a živých plotech. Jednou z informací byla i otázka na stáří živých plotů. Bohužel byly odpovědi získány od necelé poloviny dotazovaných a v mnoha případech odpovědi neobsahovaly všechny potřebné informace. Přesto je pro porovnání vytvořena orientační tabulka se získanými hodnotami. Tyto informace jsou tedy získány od lidí spolupracujících s daným místem. Musím však upozornit na živé ploty z Dobříše. Dle informací místního zdroje pochází všechny živé ploty z roku 1911, z doby přestavby místní zahrady. Myslím, že tomu tak u všech živých plotů v zahradě není, že jsou zde i mnohem mladší živé ploty. V tabulce jsou (však) uvedeny podle informací tamního zdroje.

Tabulka 27 Porovnání stáří plotů a celkového vzhledu

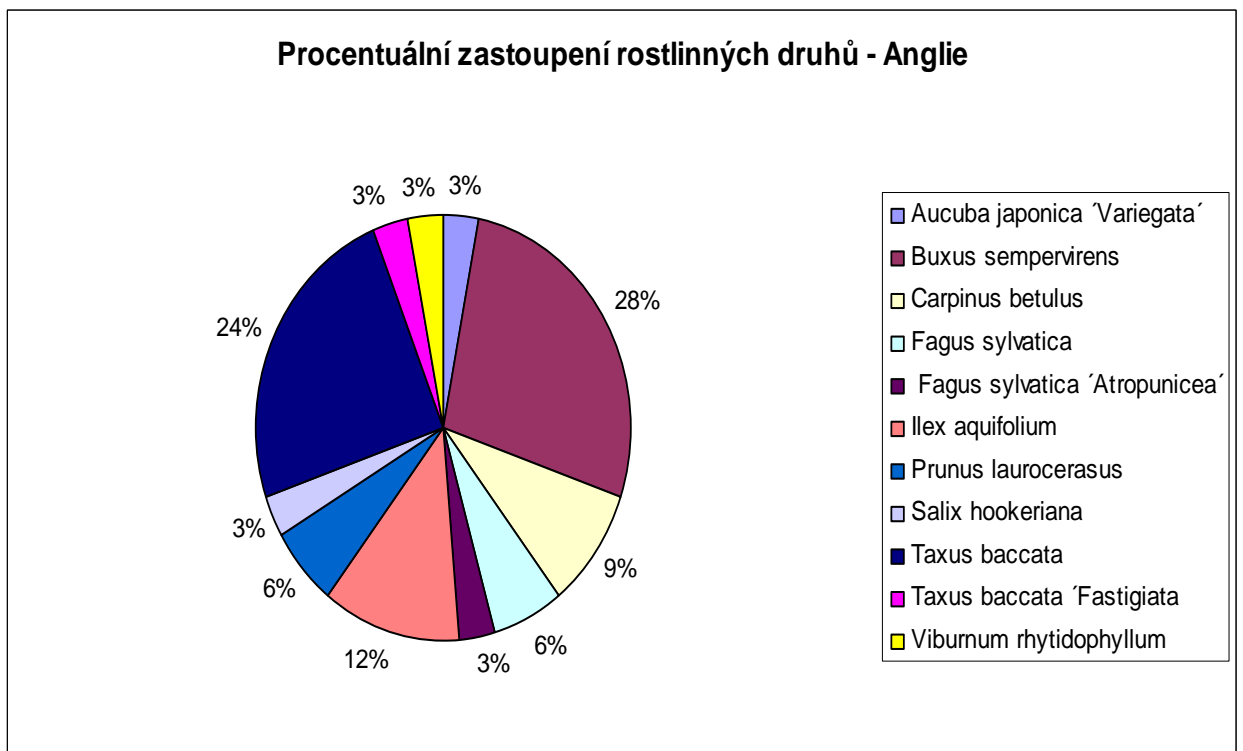
Rostlinný druh	Místo výskytu	Uváděný rok výsadby	Celkový dojem
<i>Aesculus hippocastanum</i>	Dobříš	1911	3
<i>Buxus sempervirens</i>	Česká lípa	2004	2
<i>Buxus sempervirens</i>	Česká lípa	2004	1 - 2
<i>Buxus sempervirens</i>	Česká lípa	2004	1 - 2
<i>Buxus sempervirens</i>	Valdštejnská zahrada	1960	3
<i>Buxus sempervirens</i>	Valdštejnská zahrada	2002	1
<i>Buxus sempervirens</i>	Bučovice	1961 - 1965	1
<i>Buxus sempervirens</i>	Dobříš	1911	1 - 2
<i>Buxus sempervirens</i>	Dobříš	1911	1
<i>Buxus sempervirens</i>	Libochovice	1910	1 - 2
<i>Buxus sempervirens</i>	Libochovice	1960 - 1970	2
<i>Carpinus betulus</i>	Česká lípa	2004	2
<i>Carpinus betulus</i>	Česká lípa	2004	1 - 2
<i>Carpinus betulus</i>	Česká lípa	2004	1 - 2
<i>Carpinus betulus</i>	Valdštejnská zahrada	2002	1
<i>Carpinus betulus</i>	Bučovice	1961 - 1965	1 - 2
<i>Carpinus betulus</i>	Dobříš	1911	3
<i>Carpinus betulus</i>	Dobříš	1911	2
<i>Carpinus betulus</i>	Dobříš	1911	2
<i>Carpinus betulus</i>	Dobříš	1911	2 - 3
<i>Cornus mas</i>	Dobříš	1911	2
<i>Fagus sylvatica</i>	Nové Město n. Metují	2002	2
<i>Ribes alpinum</i>	Bučovice	1961 - 1965	2
<i>Taxus baccata</i>	Kunratice	1985	2
<i>Taxus baccata</i>	Kunratice	1985	3

Rostlinný druh	Místo výskytu	Uváděný rok výsadby	Celkový dojem
<i>Taxus baccata</i>	Chotoviny	1985 - 1987	3
<i>Taxus baccata</i>	Konopiště	2000	1
<i>Thuja occidentalis</i>	Konopiště	1997	2 - 3
<i>Tilia cordata</i>	Dobříš	1911	3
<i>Tilia cordata</i>	Dobříš	1911	2 - 3

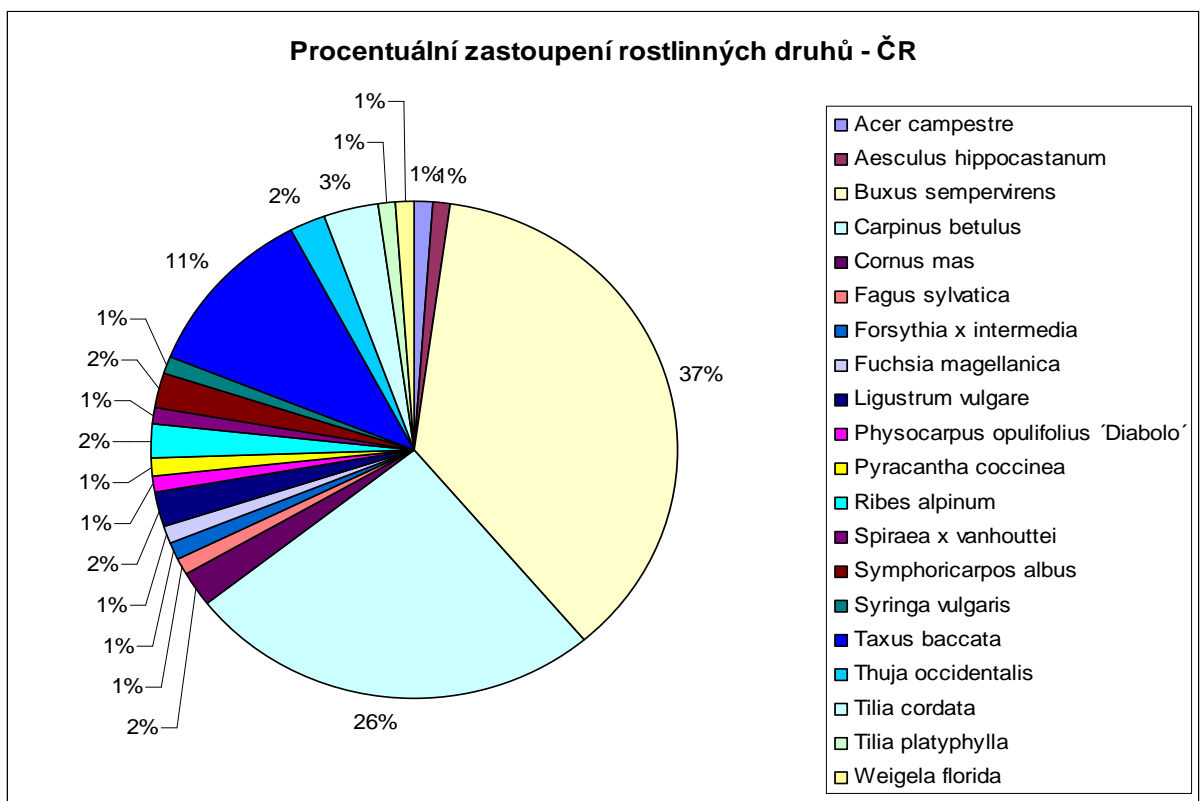
Z uvedené tabulky je dobře patrné, že nově vysázené živé ploty mají celkový vzhled vyhovující. Poměrně nově vysázený plot z *Thuja occidentalis* na Konopišti má celkový dojem špatný. Myslím, že v tomto případě je to způsobeno špatně zvoleným rostlinným druhem. Při bližším prozkoumání hodnocení *Buxus sempervirens* zjistíme, že nově vysázené ploty mají všechny uspokojivé hodnocení. U plotů se starším datem výsadby se celkový dojem liší. Například živý plot z *Buxus sempervirens* ve Valdštejnské zahradě založený v roce 1960 má celkový dojem 3 - nevzhledný. Plot je velice proschlý. Zatímco živé ploty z *Buxus sempervirens* v Bučovicích z let 1961 – 1965 s celkovým dojmem 1 – velice pěkný a v Libochovicích z let 1960 – 1970 s celkovým dojmem 2 - pěkný, jsou v podstatě ze stejné doby jako živý plot ve Valdštejnské zahradě, ale celkové dojmy jsou naprosto rozdílné. Otázkou zůstává, proč tomu tak je. Zda jsou rozdílné výsledky hodnocení způsobené péčí o porosty, polohou Valdštejnské zahrady v centru rušné Prahy či špatně uvedenými roky výsadeb. Živé ploty z *Buxus sempervirens* s mnohem staršími daty výsadeb z počátku 20. století mají také uspokojivé celkové hodnocení. Mladé ploty z *Carpinus betulus* mají pěkný celkový dojem. Se starším datem výsadby se jejich celkový dojem zhoršuje.

5.5 Grafy

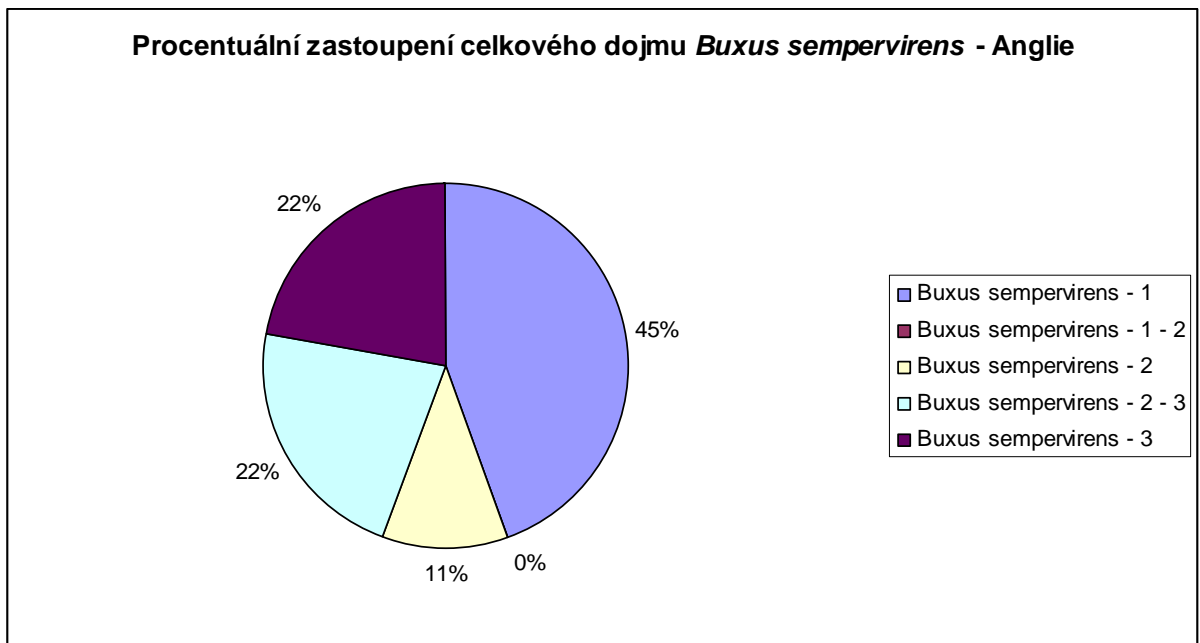
Graf 1

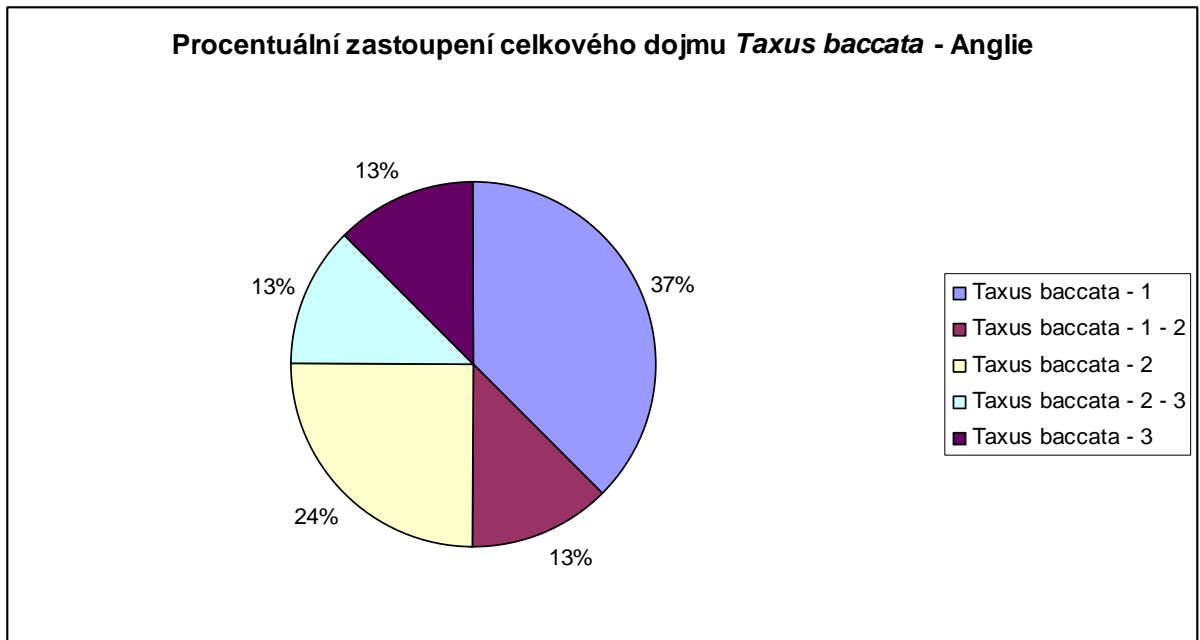
Graf 2

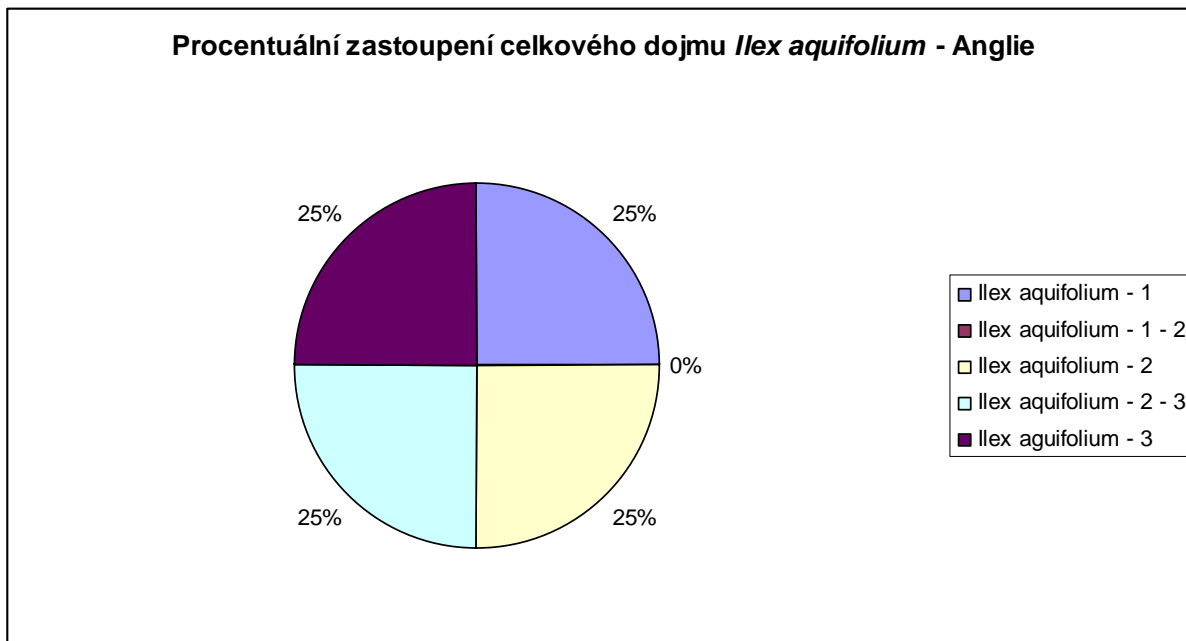
Graf 3

Graf 4

Graf 5

Závěr

Procentuální zhodnocení celkového dojmu je provedeno u prvních třech nejčastěji se vyskytujících druhů použitých na živé ploty v Anglii.

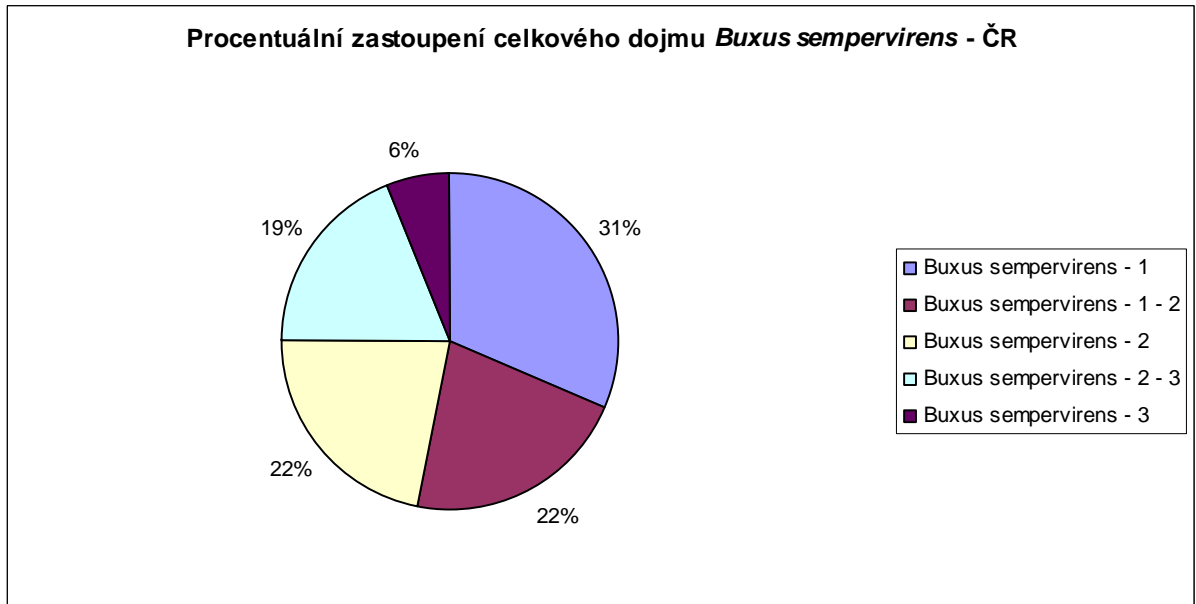
Na prvním místě se umístil *Buxus sempervirens*. Jeho celkový vzhled v kategorii 1 dosáhl vysokého procenta (45%), což je velice pěkný výsledek. Kategorie 2 dosáhlo pouze 11%. Zbylá procenta připadají na celkové dojmy nepříliš lichotivých kategorií. Tyto nepříznivé výsledky byly povětšinou způsobeny nenahrazenými odumřelými jedinci v plotu nebo celkově řídkým porostem.

Druhým nejčastěji se vyskytujícím rostlinným druhem na živé ploty je *Taxus baccata*. Kategorii 1 tohoto druhu připadá 37%. Tentokrát i kategorie 1 – 2 a 2 dosáhly poměrně dobrých procent. Na nepříznivé kategorie zbývá 26 %. Je to poměrně vysoké procento, ale vzhledem k tomu, že *Taxus baccata* dobře snáší hluboký řez a je schopen vytvořit nový plášť plotu, je vysoká pravděpodobnost zlepšení celkového dojmu z plotů.

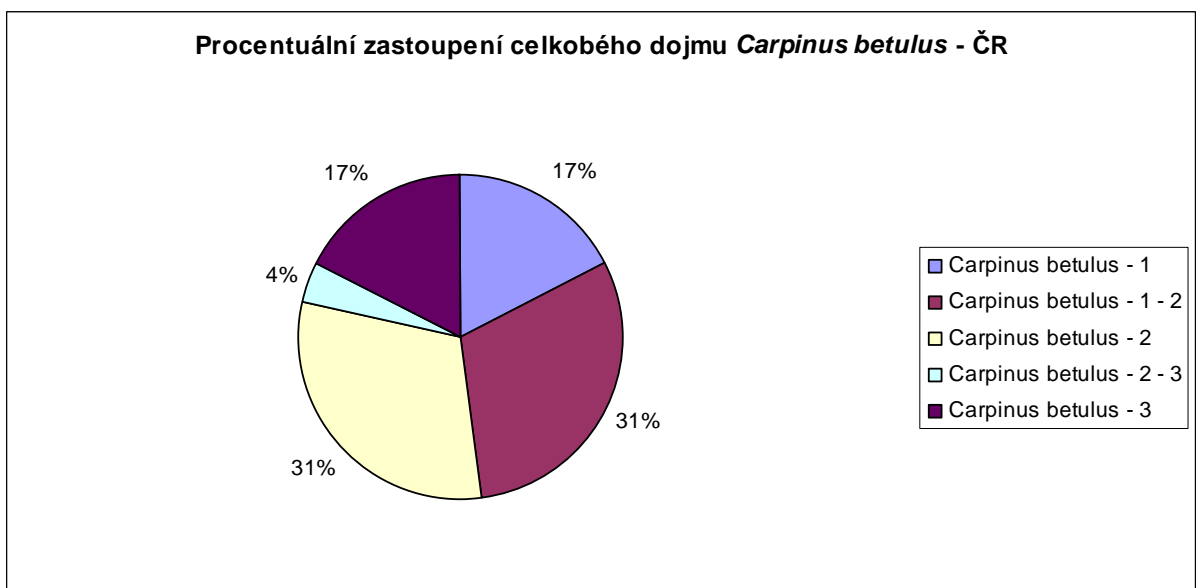
Poslední hodnocený druh je *Ilex aquifolium*. Tento druh v České republice není vůbec zastoupen. Procentuální zastoupení jednotlivých kategorií je vyrovnané. Kategorie 1, 2, 2 – 3 a 3 dosáhly shodně 25%. Nelze tedy určit vhodnost či nevhodnost tohoto druhu na živé ploty v Anglii. Pokud byl plot tvořen pouze *Ilex aquifolium* a byla mu věnována dostatečná péče, jeho celkový dojem byl velice pěkný. Pokud však byl v kombinaci s jiným rostlinným druhem nebo péče o něj byla nižší, jeho celkový vzhled klesal.

U většiny anglických zahrad a parků je vidět, že tamní lidé mají k těmto místům úctu a jsou pro ně místem relaxace, setkání s přáteli nebo kulturního vyžití. Kež bychom se od nich trochu přiučili.

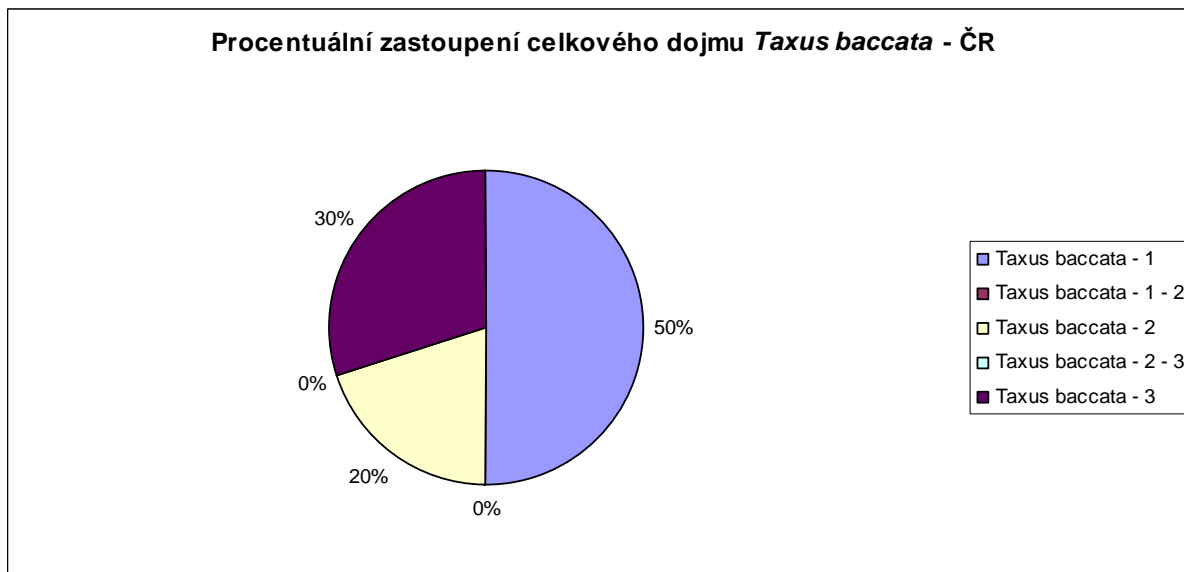
Graf 6

Graf 7

Graf 8

Závěr

Procentuální zhodnocení celkového dojmu je provedeno u prvních třech nejčastěji se vyskytujících druhů použitých na živé ploty v České republice.

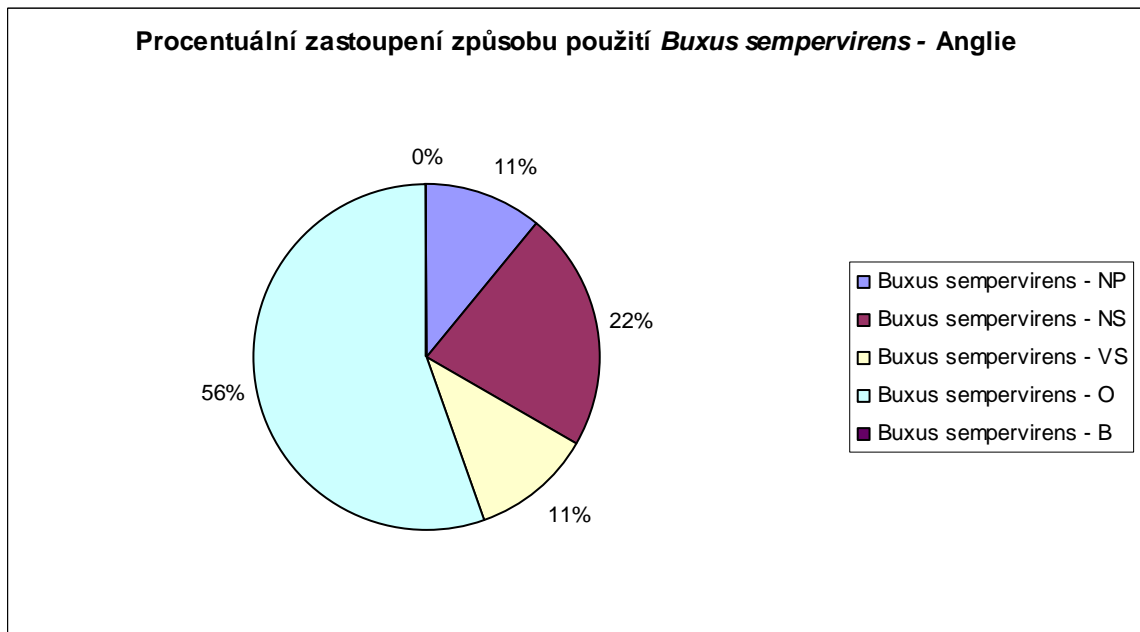
První místo, stejně jako v Anglii, obsadil *Buxus sempervirens*. Procentuální zastoupení jednotlivých kategorií 1 – 2, 2, 2 – 3 jsou poměrně vyrovnané. Největší zastoupení má kategorie 1, ale rozdíl není markantní. Špatný celkový dojem je povětšinou způsoben proschlými místy v živém plotě.

Druhé místo patří *Carpinus beulus*. Kategorie 1 má pouhých 17%. Oproti tomu prvenství drží kategorie 1 – 2 a 2, každá s 31%. Živé ploty z *Carpinus betulus* většinou na celkovém dojmu ztrácí nedostatečným větvením především u vysokých stěn. Ke konci sezóny se na některých živých plotech vyskytovaly houbové choroby na listech.

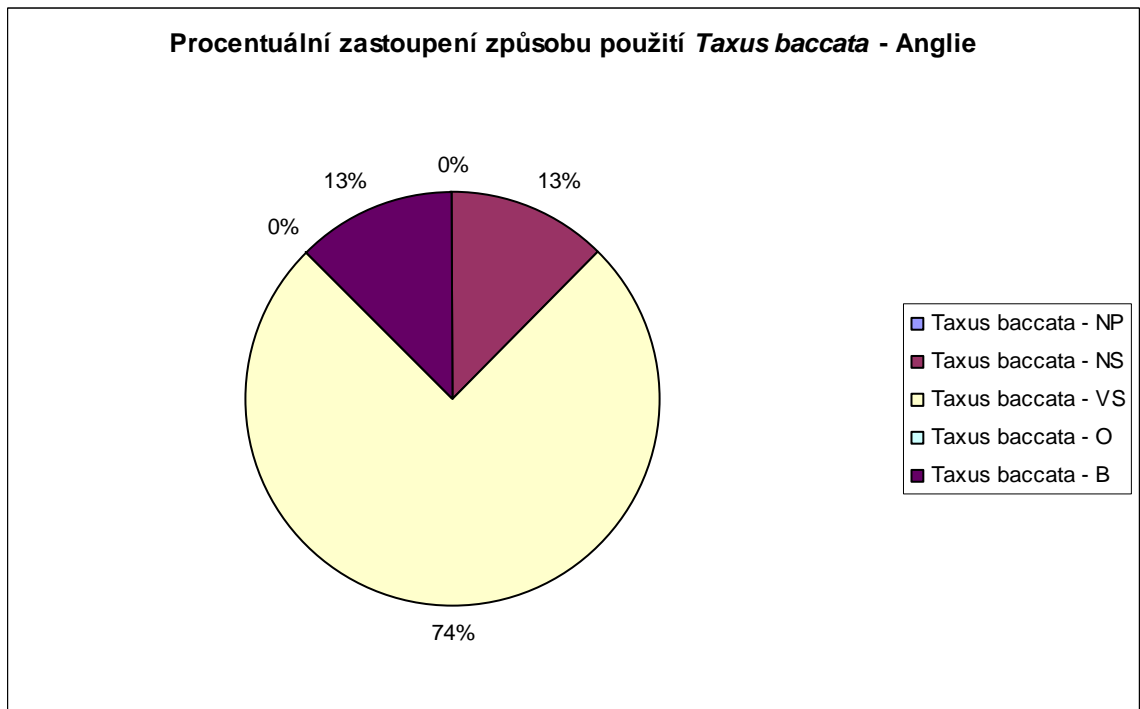
I v České republice se často používá *Taxus baccata*. Největší zastoupení má kategorie 1 a to z 50%. Bohužel i nejhorší kategorie 3 má vysoké zastoupení a to 30%.

Na mnoha výsadbách je bohužel vidět, že na jejich údržbu není dostatek pracovních sil a hlavně financí. Bohužel v České republice stále nemá tento druh kultury dostatečnou podporu, a proto některé ploty čekají na svou péči či obnovu mnohem déle než by zasluhovaly.

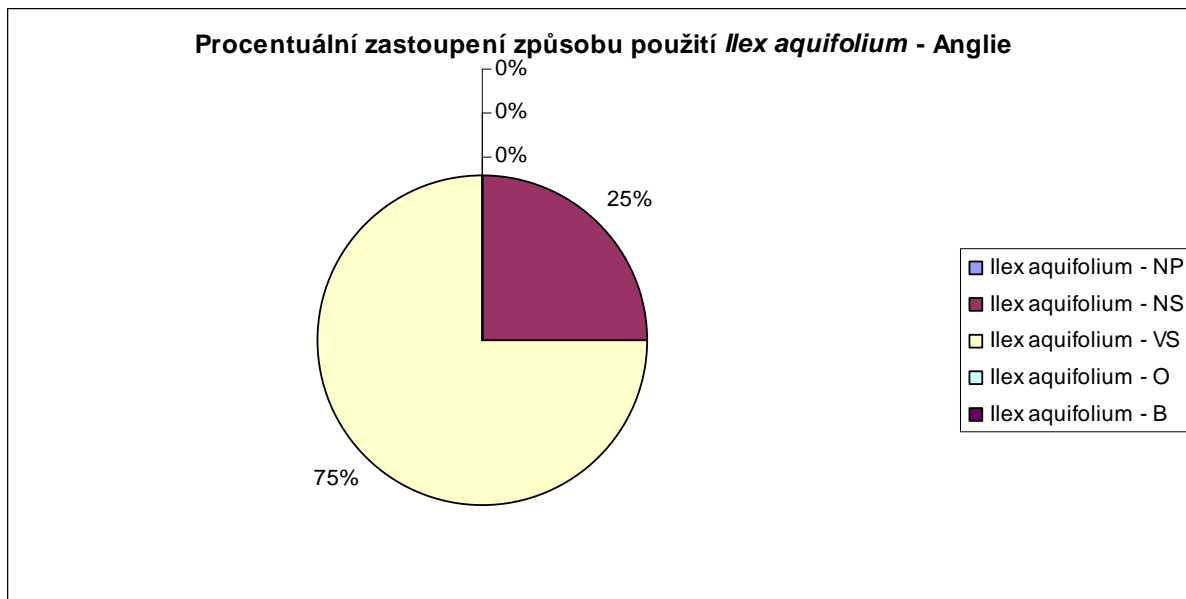
Graf 9

Graf 10

Graf 11

Závěr

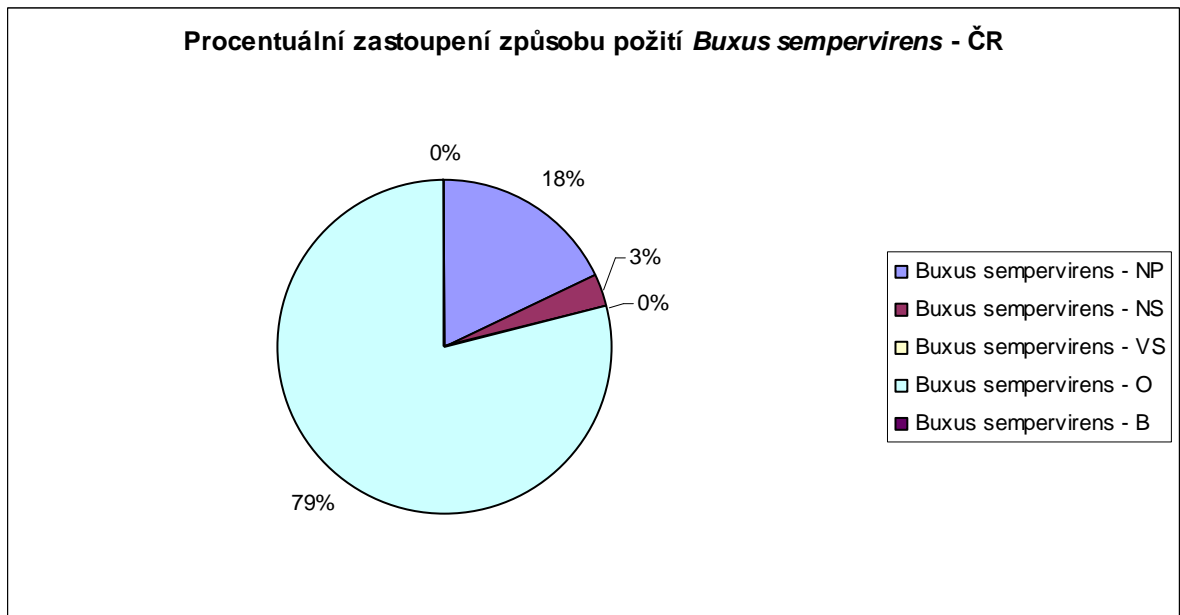
Procentuální zhodnocení zapojení živých plotů je provedeno u prvních třech nejčastěji se vyskytujících druhů použitých na živé ploty v Anglii.

Buxus sempervirens je z 56% použit na ornamentální výsadby. Zajímavostí je, že *Buxus sempervirens* je použit i na vysokou stěnu, jejíž celkový vzhled je velice pěkný.

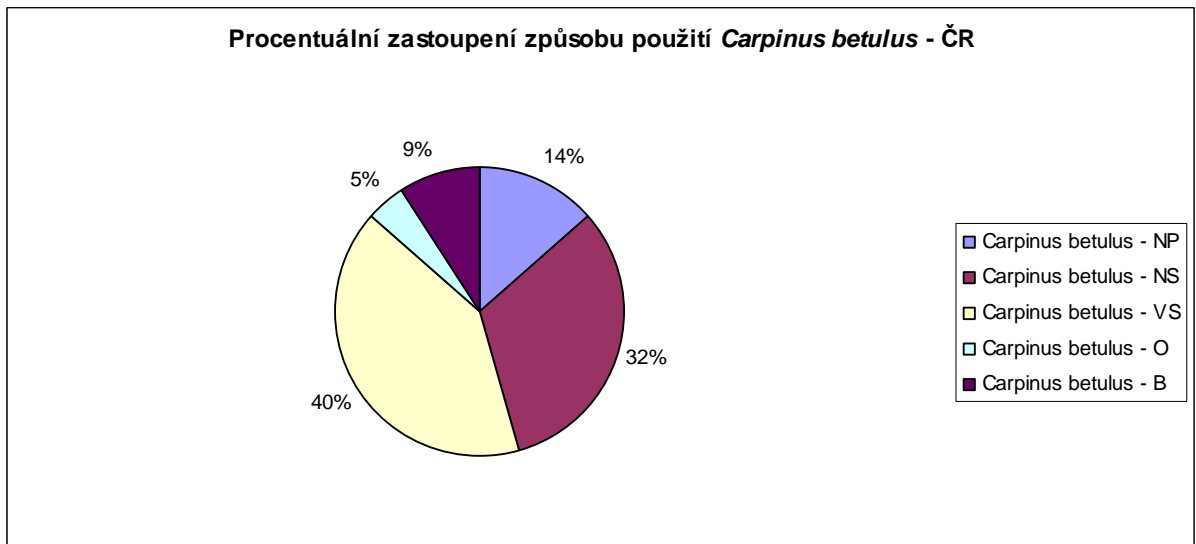
Taxus baccata má v anglických zahradách nepřehlédnutelnou převahu v použití na vysoké stěny. Jeho využití je však i na nižší stěny a bludiště. Díky dobré regeneraci si myslím, že je *Taxus baccata* vhodný druh na tvorbu bludišť. Přeci jen vždy se nějaký vandal nedodržující trasu najde.

Ilex aquifolium je použit pouze na dva typy plotů, a to s velkou převahou vysoká stěna a dále nižší stěna. Jako vhodnější se mi jeví využití na nižší stěnu.

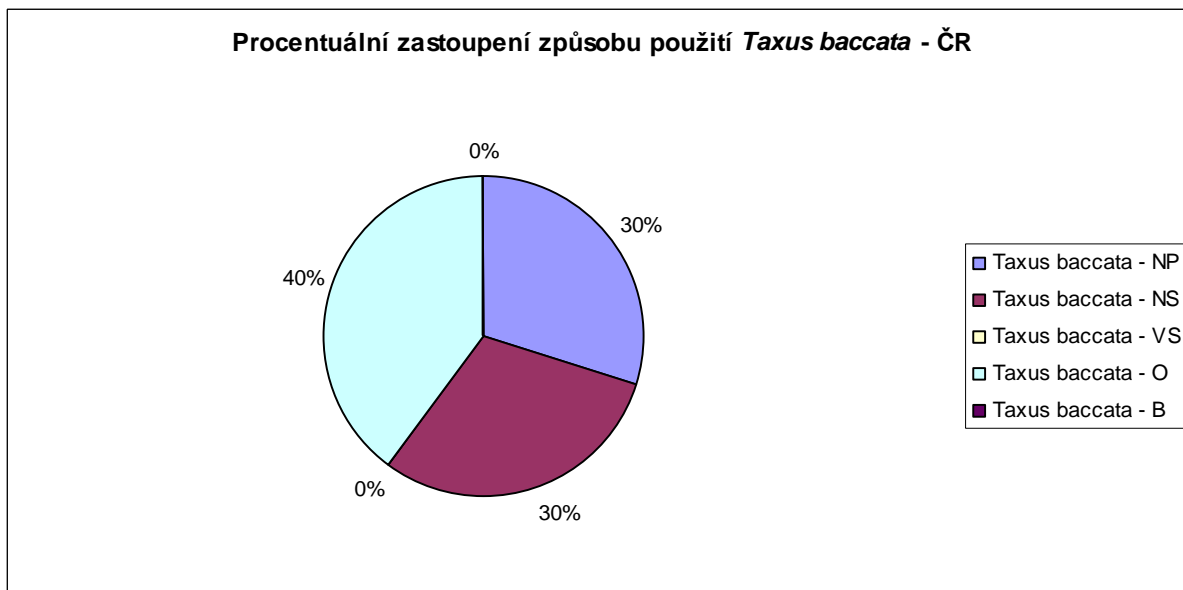
Graf 12

Graf 13

Graf 14

Závěr

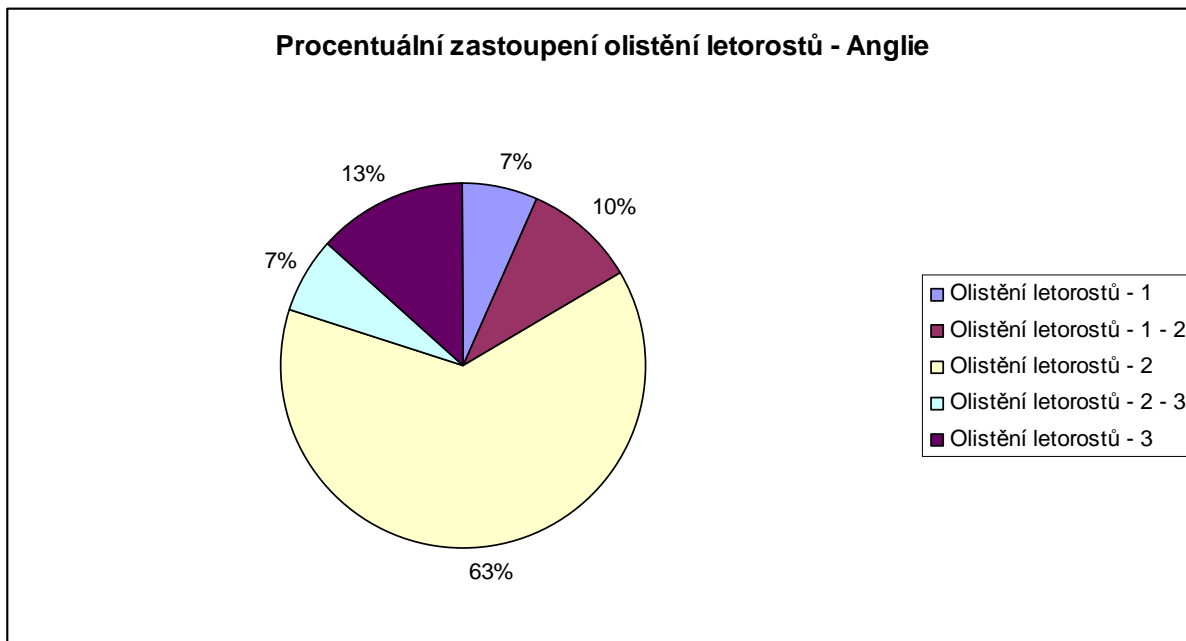
Procentuální zhodnocení způsobu použití živých plotů je provedeno u prvních třech nejčastěji se vyskytujících druhů použitých na živé ploty v České republice.

Buxus sempervirens je ze 79% použit na ornamentální výsadbu. Z 18% je použit na nízký plot. Pokud je o ploty dobře postaráno a nejsou porosty přestárlé a proschlé, je *Buxus sempervirens* vhodným druhem na tento typ výsadby. Je zřejmé, že *Buxus sempervirens* je z převážné části v České republice použit na nízce střižené ploty. Myslím, že je škoda, že se *Buxus sempervirens* v historických objektech nepoužívá i na vyšší ploty.

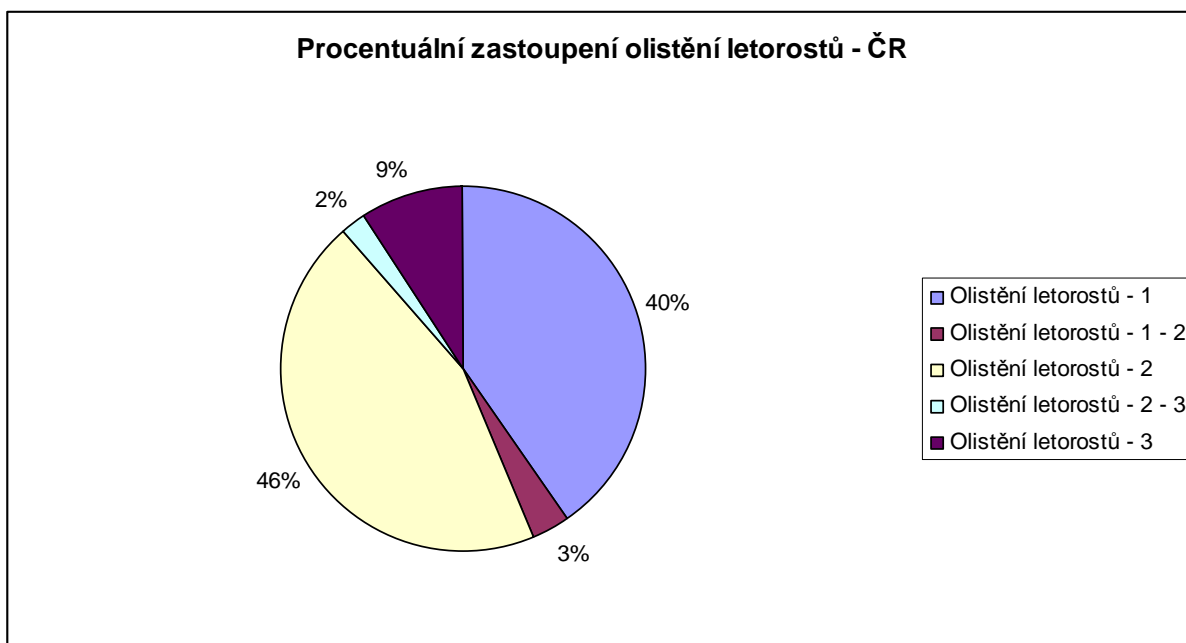
Živé ploty z *Carpinus betulus* jsou v České republice použité nejčastěji na vysoké stěny. Jeho využití je však všestranné, přičemž vhodnější je použití na ploty vyšší jak 1 m. U starších vysokých stěn se občas vyskytuje problém s nedostatečným větvením plotu.

Taxus baccata je v České republice využíván především na nízké plůtky, nižší stěny a ornamenty. Oproti Anglii se *Taxus baccata* nevyskytl v použití na vysokou stěnu, i když si myslím, že využití na tento typ plotů je dobré.

Graf 15

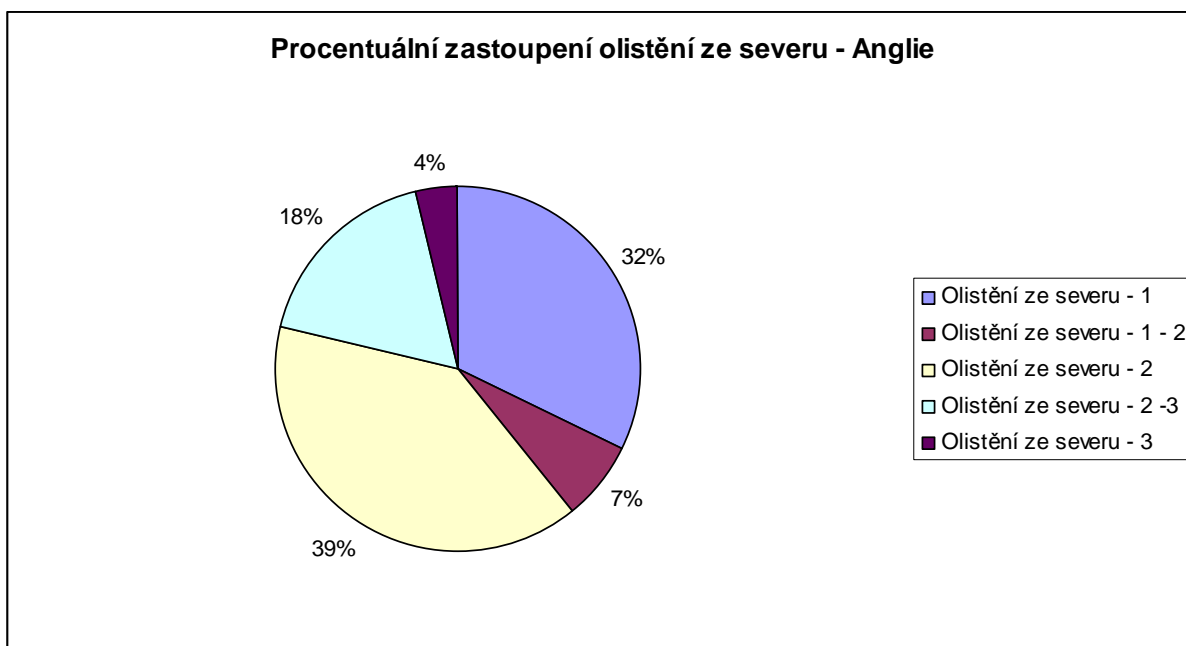
Graf 16

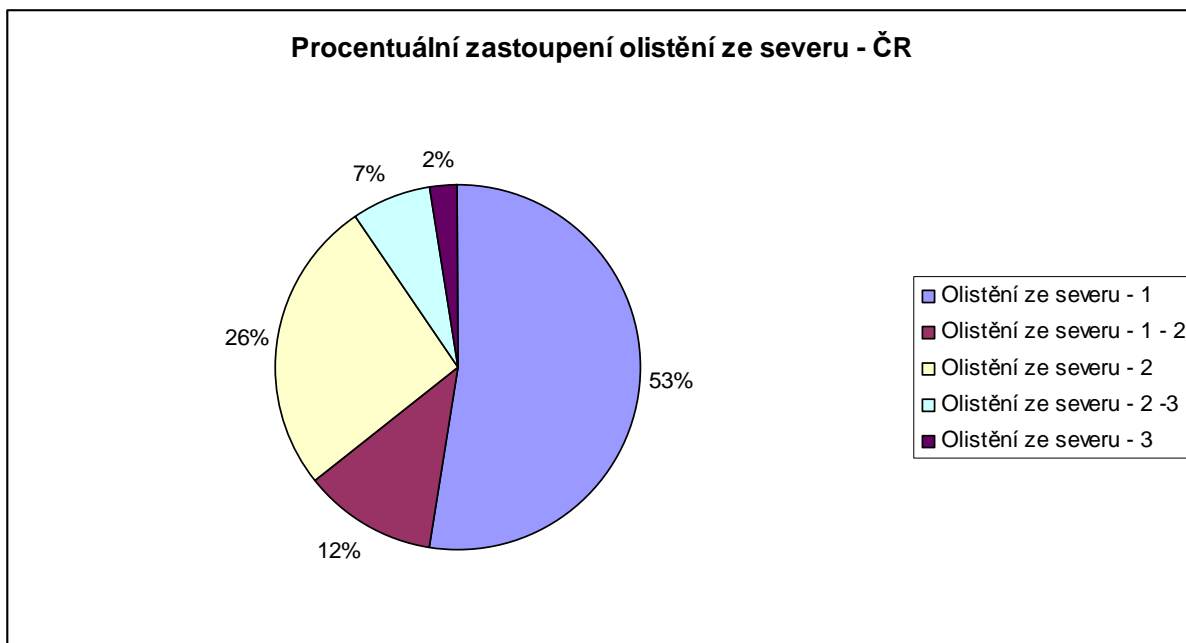
Závěr

V tomto hodnocení se dá říci, že ani kategorie 3 není špatná. Pokud je olistění kategorie 3 (olistění na povrchu) po celém povrchu pláště plotu, nemusí pro běžného pozorovatele plot ztrácet na celkovém dojmu. Problém však nastává, pokud plášť plotu není plně olistěný a neolistěné letorosty vně plotu opticky nedotvoří jeho plochu a uškodí tak jeho celkovému dojmu. Drtivá většina plotů však má olistění letorostů nejhůře kategorie 2, což je velice příznivé.

Graf 17

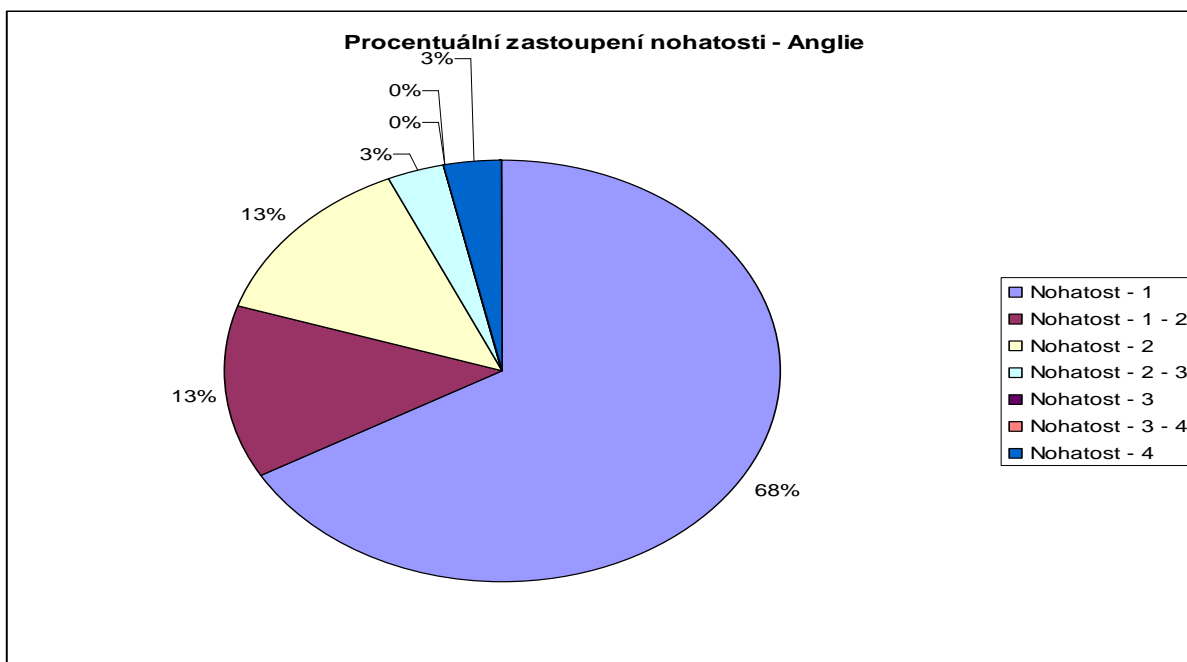
Graf 18

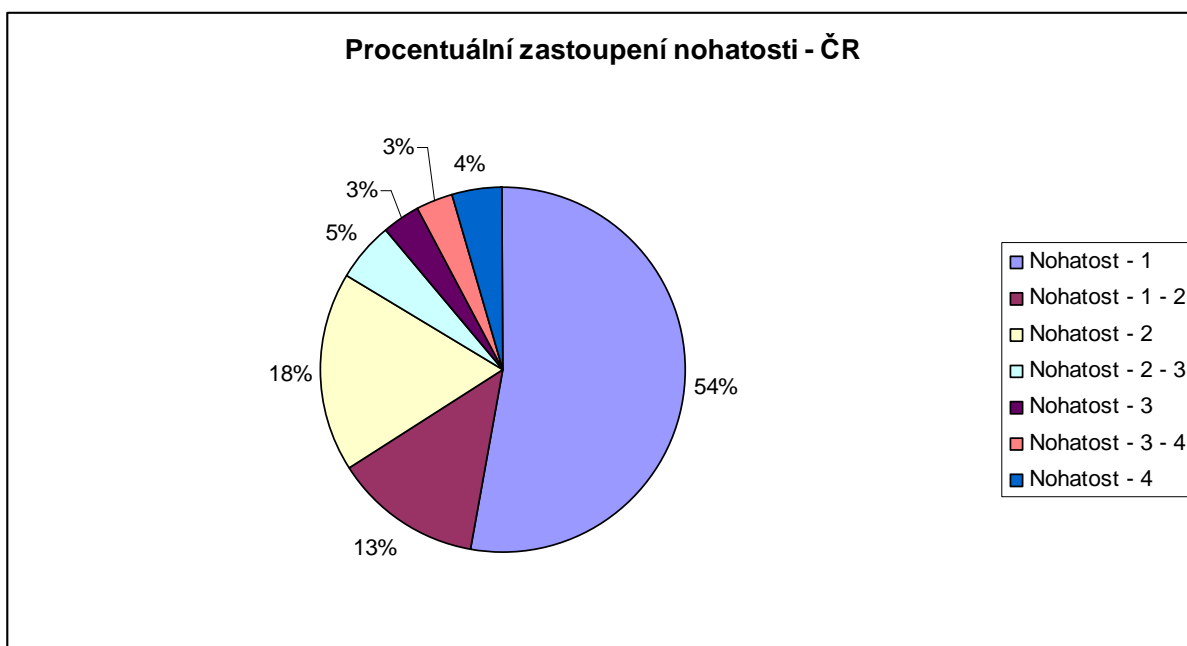
Závěr

Hodnocení olistění ze severní strany dopadlo hůře pro Anglii. Je však nutné připomenout skutečnost, že hodnocení anglických živých plotů probíhalo na počátku měsíce května a proto je možné, že jejich olistění ze severní strany nebylo ještě zcela vyvinuté. V České republice je olistění ze severní strany v nadpoloviční většině pěkné, což je příznivý stav. Kategorie 1 – 2 a 2 jsou většinou pro běžného pozorovatele přijatelné a proto by se dalo říci, že živé ploty v České republice jsou ze severní strany v dobrém stavu.

Graf 19

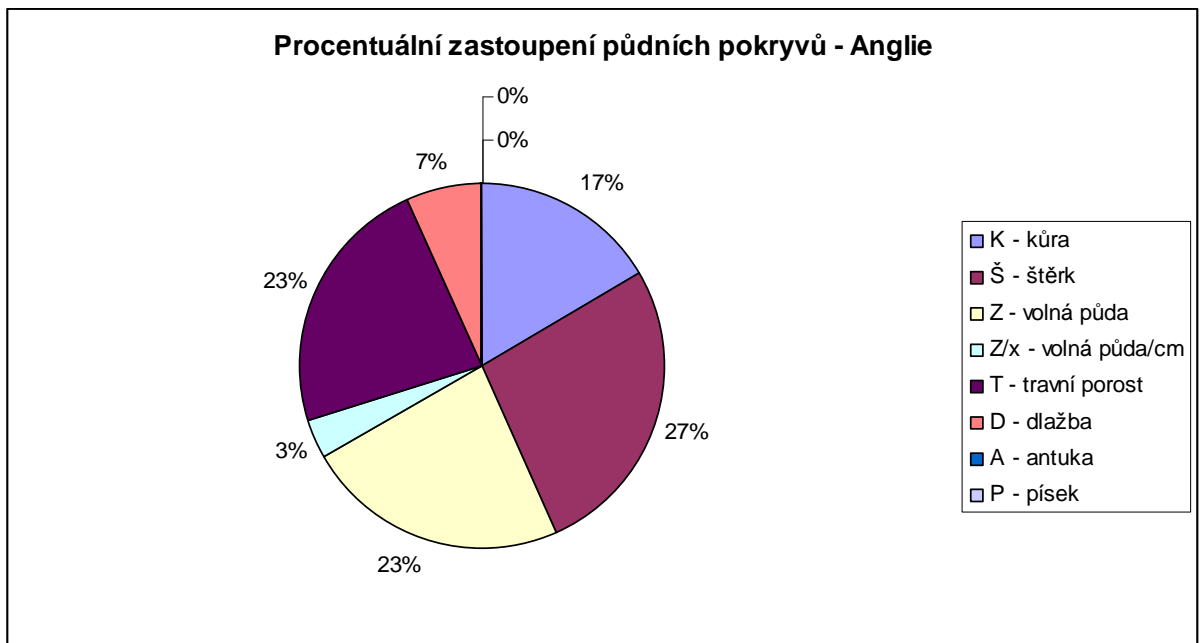
Graf 20

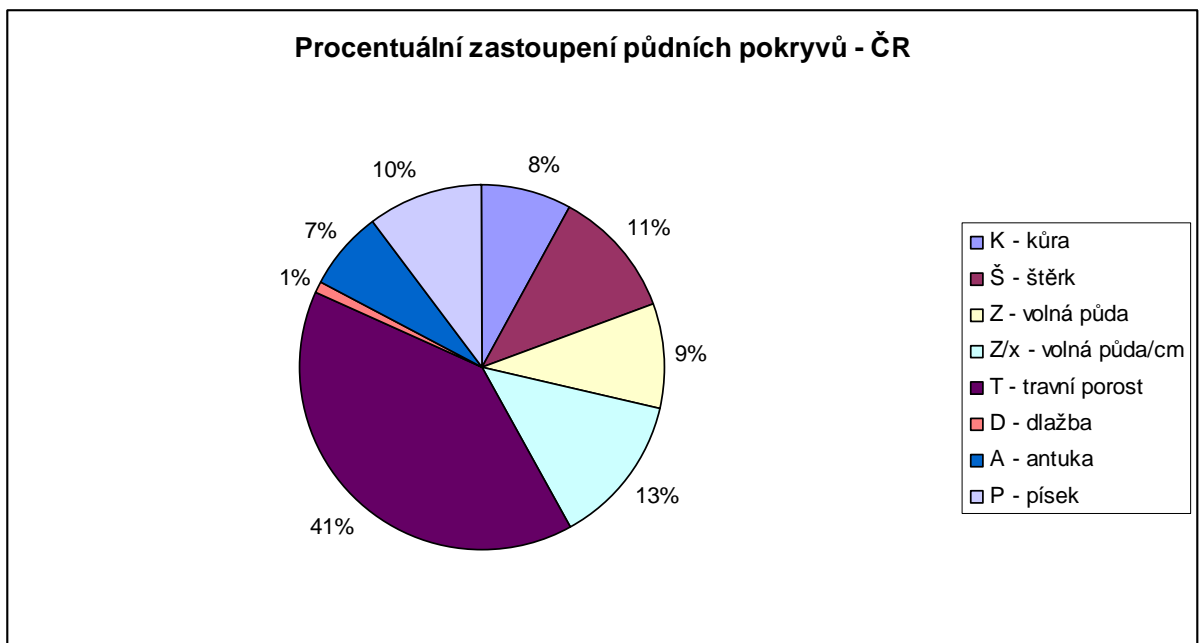
Závěr

V Anglii i v České republice je nohatost plotů na dobré úrovni. Převážná většina hodnocených plotů spadá do kategorie 1. Ani kategorie 2 není pro ploty nepříznivá. U této kategorie však záleží na celkové výšce plotu. Je rozdíl, zda nohatost kategorie 2 má plot o celkové výšce 0,35 m či plot o výšce 1,8 m. Je jasné, že u vyššího plotu nebude tato nohatost výrazně rušit celkový dojem.

Graf 21

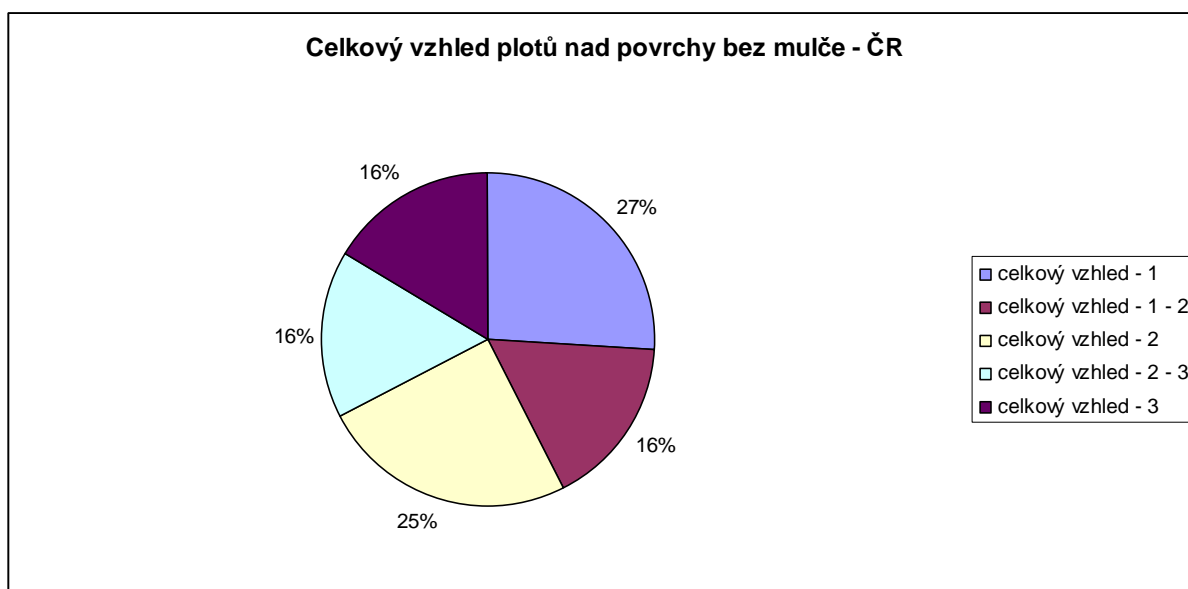
Graf 22

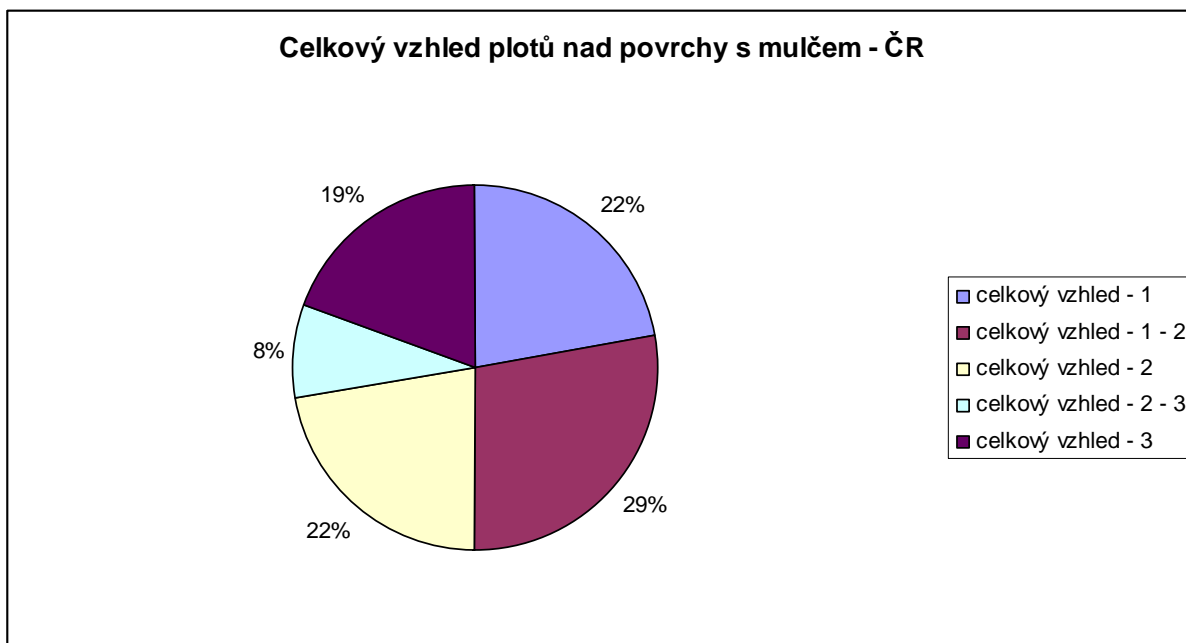
Závěr

Půdní pokryv pod živými ploty v Anglii, tvoří především tři typy pokryvů a to šterk, zemina a travní porost. Využití kůry v porovnání s Českou republikou je mnohem vyšší. Další typy půdních pokryvů jsou použity velice omezeně a některé nejsou použity vůbec. Při porovnání půdních pokryvů u živých plotů v České republice a Anglii dojdeme v některých bodech k zajímavým rozdílům. Například již zmiňovaná kůra je v Anglii využita ze 17% a v České republice pouze z 8%. V České republice je kůra využita kolem nových výsadeb, kdežto v Anglii je použita i okolo starších výsadeb. Využití volné půdy kolem plotů je také rozdílné. V Anglii je volná půda využívána z 23%, ale v České republice pouze z 9%. U nás se mnohem více využívá kombinace volné půdy použité pouze na několik centimetrů od živého plotu a dále pokračuje travní porost. Tento model je u nás využitý z 13 % , ale v Anglii pouze ze 3 %. Největší zastoupení má v České republice travní porost. U živých plotů s půdním pokryvem tvořeným šterkem, pískem či antukou se velmi často vyskytovalo znečištění listů prachovými částicemi z těchto pokryvů. Ve velmi frekventovaných místech v důsledku tohoto znečištění se ve spodních částech plotu vyskytují proschlá místa.

Graf 23

Graf 24

Závěr

Problematika celkový vzhled x půdní pokryv je hodnocena pouze u plotů v České republice. Důvodem je širší základna pro vyhodnocení výsledků. Grafy jsou uvedeny pouze dva, a to pro celkový vzhled plotů nad povrchy bez mulče a s mulčem. V metodice je kromě těchto dvou kritérií uvedeno ještě jedno a to dlažba. Ta však nebyla graficky vyjádřena, jelikož se v rámci hodnocení vyskytla pouze jednou a takovýto výsledek by byl irelevantní. Z uvedených grafů týkajících se celkového dojmu plotů nad mulčovanou a nemulčovanou plochou nelze jednoznačně označit vhodnější typ půdního pokryvu. Poměrně vysoké procento kritéria 3 – nevzhledný u povrchu s mulčem je především dáno špatným vzhledem živých plotů nad šterkovým povrchem.

6. Diskuse

V této části jsou porovnávány hodnoty živých plotů z pokusu v Dendrologické zahradě v Průhonicích, které byly hodnoceny v bakalářské práci (Kateřina Šimková, 2008) a hodnoty živých plotů vyhodnocených pro diplomovou práci. Hodnoty z bakalářské práce byly k porovnání zvoleny z důvodu použití stejné metodiky, hodnoty byly naměřeny v nedávné době (rok 2007) a také z důvodu, že tato problematika je minimálně řešena v jiných literárních pramenech. Pro srovnání byly z diplomové práce použity pouze živé ploty z České republiky. Jedná se zde o to, zda jsou hodnoty z pokusu srovnatelné s hodnotami z praxe nebo jsou naprosto rozdílné. Stáří porostů v pokusu dendrologické zahrady bylo v době hodnocení jednotné a to zhruba 20 let. U živých plotů zpracovaných pro diplomovou práci není možno přesně určit stáří plotů. Podle vlastních odhadů je stáří plotů rozdílné až v řádu několika desítek let. U hojněji zastoupených druhů bude porovnávána nejčastěji se vyskytující hodnota v daném hodnotícím znaku. Porovnány budou některé druhy i přes to, že mají rozdílné kultivary. Kultivar bude samozřejmě uveden. Bohužel v pokusu v Dendrologické zahradě nebyly k dispozici všechny druhy vyskytující se v diplomové práci, a proto zde nemohou být zahrnuty. Je to i případ *Buxus sempervirens*, který nebyl do pokusu zahrnut, přitom je nejčastěji se vyskytujícím rostlinným druhem použitým na živé ploty v historických objektech. Z bakalářské práce byly pro toto hodnocení vyřazeny dva hodnotící znaky a to okrasný plod a okrasný květ. Z diplomové práce byly vyřazeny také dva hodnotící znaky a to zapojení a půdní pokryv. Pro snadnější orientaci v tabulkových hodnotách je pod kolonkou „Hodnoceno v“ uváděno B nebo D. B znamená, že tyto hodnoty byly naměřeny v bakalářské práci a D platí pro diplomovou práci.

Acer campestre

Tabulka 28 Porovnání *Acer campestre*

Druh	Výška	Šířka	Olistění letorostů	Olistění ze severu	Nohatost	Celkový dojem	Hodnoceno v
<i>Acer campestre</i>	3	3	2	1	3	2	B
<i>Acer campestre</i>	5	2	2	2 - 3	3 - 4	3	D

V obou případech je *Acer campestre* použit na vysokou stěnu. V hodnocení diplomové práce však dopadl hůře. Dle mého odhadu byla tato stěna starší než stěna z pokusu. Je tedy možné, že zhoršený stav je způsoben vyšším stářím plotu. Největší problém byl v nedostatečném

větvení plotu. Uvedený nedostatek je u vysokých stěn častý, ale pokud by tento problém správnou péčí nevznikal, byl by tento druh uspokojivým na tvorbu vysokých stěn.

Carpinus betulus

Tabulka 29 Porovnání *Carpinus betulus*

Druh	Výška	Šířka	Olistění letorostů	Olistění ze severu	Nohatost	Celkový dojem	Hodnoceno v
<i>Carpinus betulus</i>	3	3,4	1	1	2	1	B
<i>Carpinus betulus</i>	3	3,2	1	1 - 2	1	1	B
<i>Carpinus betulus</i>	1,5 -2,5	0,5-1,5	2	1,2	1	2	D

Carpinus betulus je jedním z nejpoužívanějších rostlinných druhů na živé ploty v našich historických objektech. Hodnotící kritéria u diplomové práce jsou tedy pouze nejčastěji se vyskytující hodnoty. Výška i šířka jsou uvedeny v rozmezí nejčastěji se vyskytujících hodnot. Najdou se tedy i vysoké stěny dosahující výšky plotů z dendrologického pokusu. Dalo by se říci, že hodnoty plotů jsou vyrovnané. *Carpinus betulus* je velice vhodný na tvorbu živých plotů.

Cornus mas

Tabulka 30 Porovnání *Cornus mas*

Druh	Výška	Šířka	Olistění letorostů	Olistění ze severu	Nohatost	Celkový dojem	Hodnoceno v
<i>Cornus mas</i>	2	3,2	2	2 - 3	1	3	B
<i>Cornus mas</i>	1,1	1,3	2	2	2 - 3	2	D

Cornus mas je v hodnocení diplomové práce mnohem nižšího vzrůstu než v dendrologickém pokusu. Hodnotící kritéria jsou poměrně vyrovnaná, přesto lépe dopadl plot z diplomové práce. Jeho použitelnost v historických objektech je možné, ale spíše v okrajových částech zahrady například na přechod mezi okrasnou částí zahrady a zázemím zaměstnanců.

Fagus sylvatica

Tabulka 31 Porovnání *Fagus sylvatica*

Druh	Výška	Šířka	Olistění letorostů	Olistění ze severu	Nohatost	Celkový dojem	Hodnoceno v
<i>Fagus sylvatica</i>	3	3	2	1 - 2	3	1 - 2	B
<i>Fagus sylvatica</i>	1,7	1,5	2	1	1	2	D

Fagus sylvatica má rozdílnou výšku a šířku a to o polovinu. Přesto v ostatních hodnotících znacích je výsledek velmi podobný. Na živé ploty v historických objektech bych tento druh doporučila.

Forsythia x intermedia

Tabulka 32 Porovnání *Forsythia x intermedia*

Druh	Výška	Šířka	Olistění letorostů	Olistění ze severu	Nohatost	Celkový dojem	Hodnoceno v
<i>Forsythia x intermedia</i>	1,5	1,5	2	1	2	1	B
<i>Forsythia x intermedia</i>	1,4	1,2	2		1	3	D

Forsythia x intermedia má v obou případech velice podobné hodnocení, přesto se velice liší v celkovém dojmu. Tento druh nepovažuji za vhodný na tvorbu živých plotů v historických objektech. Po řezu zůstávají dlouho znatelné nevzhledné pahýly.

Ligustrum vulgare

Tabulka 33 Porovnání *Ligustrum vulgare*

Druh	Výška	Šířka	Olistění letorostů	Olistění ze severu	Nohatost	Celkový dojem	Hodnoceno v
<i>Ligustrum vulgare</i> 'Atravirens'	1,8	1,3	2	2	1	2	B
<i>Ligustrum vulgare</i>	1,1	1	1	2 - 3	1	1	D
<i>Ligustrum vulgare</i>	0,6	0,4	2		1	1	D

Živý plot z *Ligustrum vulgare* je v hodnocení bakalářské práce vyšší než u diplomové práce. Ostatní kritéria jsou však velice podobná. Tento druh by mohl být více využíván u historických objektů a to především k zakrytí nižších nevzhledných stěn v okrajových částech zahrady.

Physocarpus opulifolius

Tabulka 34 Porovnání *Physocarpus opulifolius*

Druh	Výška	Šířka	Olistění letorostů	Olistění ze severu	Nohatost	Celkový dojem	Hodnoceno v
<i>Physocarpus opulifolius</i>	1,85	1,3	3	3	4	3	B
<i>Physocarpus opulifolius</i> 'Diabolo'	0,8	0,4	1	2	1	2	D

Výsadba *Physocarpus opulifolia* 'Diabolo' v diplomové práci nebyla ještě zcela zapojená a proto porovnání je zkreslující. Nelze určit, zda je tato volba správná. Pokud by i zde zůstávaly

po řezu nevzhledné pahýly, bylo by hodnocení velice podobné výsledkům z bakalářské práce a tento druh by se potvrdil jako nevhodný na tvarované živé ploty.

Ribes alpinum

Tabulka 35 Porovnání *Ribes alpinum*

Druh	Výška	Šířka	Olistění letorostů	Olistění ze severu	Nohatost	Celkový dojem	Hodnoceno v
<i>Ribes alpinum</i>	1,3	1	2	1 - 2	2	2	B
<i>Ribes alpinum</i>	0,8	0,5	1 - 2	1 - 2	2	2	D
<i>Ribes alpinum</i>	0,6	0,2	3	2	1	3	D

Ribes alpinum je v hodnocení prvních dvou uvedených živých plotů téměř shodné. Třetí hodnocení je poněkud rozdílné. Pravděpodobně je to způsobené vyšší frekvencí pohybu lidí i automobilů kolem tohoto plotu. Přesto je možné tento druh doporučit na živé ploty především do okrajových zastíněných částí zahrady.

Spiraea x vanhouttei

Tabulka 36 Porovnání *Spiraea x vanhouttei*

Druh	Výška	Šířka	Olistění letorostů	Olistění ze severu	Nohatost	Celkový dojem	Hodnoceno v
<i>Spiraea x vanhouttei</i>	1,7	1,7	1 - 2	1	2	2	B
<i>Spiraea x vanhouttei</i>	1,2	1,4	2	2	2 - 3	1 - 2	D

Spiraea x vanhouttei dosáhla podobného hodnocení v diplomové i bakalářské práci. Tento druh lze doporučit spíše podél přístupových cest, kde krajina dále pokračuje ve volně rostoucí park.

*Symphoricarpos albus*Tabulka 37 Porovnání *Symphoricarpos albus*

Druh	Výška	Šířka	Olistění letorostů	Olistění ze severu	Nohatost	Celkový dojem	Hodnoceno v
<i>Symphoricarpos albus</i>	1,7	2	2	1	1	1	B
<i>Symphoricarpos albus</i>	1,4	0,4	3	3	3	3	D
<i>Symphoricarpos albus</i>	0,6	0,15	3	2	3	3	D

Přesto, že v hodnocení dendrologického pokusu dopadl *Symphoricarpos albus* dobře, tak právě naopak dopadl velice špatně v hodnocení diplomové práce. Jeho použití v historických objektech na tvarované živé ploty nedoporučuji.

*Syringa vulgaris*Tabulka 38 Porovnání *Syringa vulgaris*

Druh	Výška	Šířka	Olistění letorostů	Olistění ze severu	Nohatost	Celkový dojem	Hodnoceno v
<i>Syringa vulgaris</i>	1,9	2,5	2	2 - 3	3	2 - 3	B
<i>Syringa vulgaris</i>	1,1	1,5	3		2	3	D

Syringa vulgaris nedopadla v dendrologickém pokusu ani v diplomové práci dobře. Příčinou jsou nevzhledné pahýly po řezu. Nedoporučuji tento druh používat na tvarované živé ploty v historických objektech.

*Taxus baccata*Tabulka 39 Porovnání *Taxus baccata*

Druh	Výška	Šířka	Olistění letorostů	Olistění ze severu	Nohatost	Celkový dojem	Hodnoceno v
<i>Taxus baccata</i>	1,5	1,5	1	1	1	1	B
<i>Taxus baccata</i>	1,5	2	2	2	1	2 - 3	B
<i>Taxus baccata</i>	0,5 -1,5	1	1	1	1, 2	1, 3	D

Taxus baccata je jedním z druhů hojně používaných na živé ploty v našich historických objektech. Proto jsou zde uvedeny nejčastěji se vyskytující hodnoty. Rozpětí hodnot je velice široké. Stejně tomu bylo i v hodnocení dendrologického pokusu, a proto naměřené hodnoty tomuto pokusu odpovídají. Tento druh je velice vhodný na tvorbu živých plotů v historických objektech.

*Thuja occidentalis*Tabulka 40 Porovnání *Thuja occidentalis*

Druh	Výška	Šířka	Olistění letorostů	Olistění ze severu	Nohatost	Celkový dojem	Hodnoceno v
<i>Thuja occidentalis</i>	3	2	1	1	1	2	B
<i>Thuja occidentalis</i>	2	1,6	2	1	1 - 4	2 - 3	D
<i>Thuja occidentalis</i>	6	2	2	1	1	1	D

Přesto, že *Thuja occidentalis* dopadla v dendrologickém pokusu i v diplomové práci poměrně dobře, nedoporučovala bych tento druh k používání ve větší míře v historických objektech. Přeci jen není to náš původní druh a je náchylnější na vymrzání. Následné doplňování adekvátně vzrostlým materiálem může tvořit problémy.

*Tilia platyphylla*Tabulka 41 Porovnání *Tilia platyphylla*

Druh	Výška	Šířka	Olistění letorostů	Olistění ze severu	Nohatost	Celkový dojem	Hodnoceno v
<i>Tilia platyphylla</i>	3	3	2 - 3	1 - 2	3	2	B
<i>Tilia platyphylla</i>	5	2	2	2 - 3	3 - 4	3	D

Tilia platyphylla je používána na vysoké stěny. Hodnocení v diplomové práci dopadlo hůře než v dendrologickém pokusu. Největší problém tvoří nedostatečné větvení plotu. Přesto tento druh lze doporučit na tvorbu vysokých stěn v historických objektech.

*Weigela florida*Tabulka 42 Porovnání *Weigela florida*

Druh	Výška	Šířka	Olistění letorostů	Olistění ze severu	Nohatost	Celkový dojem	Hodnoceno v
<i>Weigela florida</i> 'Purpurea'	1	1,5	2	1 - 2	2	2 - 3	B
<i>Weigela florida</i> 'Variegata'	1	1,5	2	2	2	2 - 3	B
<i>Weigela florida</i>	0,4	0,35	1	2	1	2	D

Weigela florida je jedním z mála živých plotů, které mají okrasný květ. V dendrologickém pokusu nedopadly tyto ploty nejlépe. V hodnocení diplomové práce byl plot z *Weigela florida* nově vysázený a jeho zapojení nebylo úplné. Teprve časem se ukáže, zda tato volba byla správná nebo se celkový vzhled přiblíží hodnocení z dendrologického pokusu.

7. Závěr

V České republice byla zhodnocená celá řada živých plotů z různých rostlinných druhů. Nejčastěji se však používají *Buxus sempervirens*, *Carpinus betulus* a *Taxus baccata*. *Buxus sempervirens* je nejčastěji používán na nízké plůtky, které lemují záhony či cesty nebo tvoří ornamentální výsadby. *Carpinus betulus* je nejčastěji používán na nižší a vysoké stěny. *Taxus baccata* se nejčastěji vyskytuje v podobě nižší stěny. Jmenované druhy jsou vhodné k tvorbě živých plotů v našich klimatických podmínkách. Dobře snášejí řez a tvoří celistvý povrch plotu. Sebelepší výběr rostlinného druhu nezaručí dobrý celkový vzhled, pokud u něj bude zanedbána péče. V rámci dokumentace pro diplomovou práci bylo k vidění velice málo nově vysázených živých plotů. Je patrné, že není dostatek financí na obnovu zahrad a parků. Mnohé živé ploty obnovu potřebují a přesto se žádná v nejbližší době neplánuje. Na výsadbu nových živých plotů byly použity nejčastěji zastoupené rostlinné druhy ze sledovaného vzorku čili *Buxus sempervirens*, *Carpinus betulus* a *Taxus baccata*.

Opomíjeným druhem na tvorbu živých plotů je *Fagus sylvatica*. Ten se vyskytl v rámci hodnocení pouze jednou. Tento druh vykazuje dobré hodnocení a lze ho doporučit na tvorbu živých plotů v historických objektech, a to především na nižší a vysoké stěny.

Pokud jsou především v smíšených živých plotech přítomné *Aesculus hippocastanum*, je nutné tyto jedince odstranit a nahradit. Důvodem je silné napadení celoplošně rozšířenou klíněnkou, proti které se špatně bojuje a která způsobuje předčasné znehodnocení olistění. Živý plot po takovémto napadení působí jako proschlý.

Jako naprosto nevhodné na tvorbu stříhaných živých plotů v historických objektech se ukázaly *Forsythia x intermedia*, *Syringa vulgaris* a *Symphoricarpos albus*. Netvořily celistvý povrch plotu a zůstávaly patrné pahýly po řezu. *Syringa vulgaris* se již v hodnocení dendrologického pokusu z bakalářské práce jevila jako nevhodný druh na stříhané živé ploty, ale zbylé dva uvedené druhy se naopak jevily jako vhodné.

8. Seznam literatury

8.1 Seznam použité literatury

Caroline Holmesová: Umění zahrad Nejkrásnější zahrady světa. Praha 2002, vydavatelství Euromedia Group – Knižní klub, 176 s., první vydání, ISBN: 80-242-0872-5
(Z německého originálu Garten Kunst!, Prestel 2001)

Petr Horáček: Encyklopedie listnatých stromů a keřů. Brno 2007, vydavatelství Computer Press, a. s., 747 s., první vydání, ISBN: 80-251-1708-8

Ing. Jaroslav Koblížek, CSc.: Jehličnaté a listnaté dřeviny našich zahrad a parků. Tišnov 2000 nakladatelství SURSUM, 445s., první vydání, ISBN: 80-85799-86-3,
ISBN: 80-85799-87-1

Ing. Jiří Mareček, CSc., a KOLEKTIV: ZAHRADA a její uspořádání. Praha 1975, státní zemědělské nakladatelství, 287 s., první vydání, 07-071-75-04/44-Kčs 40,-

prof. Ing. Ivar Otruba, CSc.: ZAHRADNÍ ARCHITEKTURA TVORBA ZAHRAD A PARKŮ. Brno 2002, vydavatelství ERA, 357 s., první vydání, ISBN: 80-86517-13-6

Ing. Ivar Otruba, CSc.: KRÁSY ANGLICKÝCH ZAHRAD. Brno 2005, vydavatelství ERA, 159 s., první vydání, ISBN: 80-7366-030-X

Ing. Ivar Otruba, CSc., Josef Ptáček, Luděk Švorc: 101 našich nejkrásnějších zahrad a parků. Praha 2007, nakladatelství Pavel Dobrovský - Beta, 207 s., první vydání, , ISBN: 978-80-7306-320-7

Ing. Božena Pacáková-Hošťálková, PhDr. Jaroslav Petrů, Ing. arch. Dušan Riedl, CSc., Ing. Antonín Marián Svoboda, CSc.: ZAHRADY A PARKY V ČECHÁCH, NA MORAVĚ A VE SLEZKU. Praha 2004, nakladatelství Libri, 526 s., druhé vydání, ISBN: 80-7277-279-1

Kateřina Šimková, Bakalářská práce – Živé ploty, 2008, Česká zemědělská univerzita v Praze

Ing. Drahoslav Šonský, CSc.: Živé ploty a tvarované dřeviny v zahradě. Praha 1999, vydavatelství Grada Publishing, spol. s r. o., 92 s., první vydání, ISBN: 80-7169-823-7

8.2 Seznam internetových zdrojů

<<http://databaze.dendrologie.cz/index.php?menu=5&id=7723>> [cit. 2010 -02- 02] [online]

<<http://www.turistika.cz/turisticke-cile/detail/viden-burggarten-hradni-zahrada> >
[cit. 2009 -11- 29] [online]

<<http://www.zamek-ceskykrumlov.eu/historie-hradu-a-zamku/>> [cit. 2009 -11 -01] [online]

<<http://www.mestasveta.cz/viden/pamatky/karlskirche>> [cit. 2009 -11 - 28] [online]

<<http://www.rhs.org.uk/Gardens/Wisley/About-Wisley/History> > [cit. 2009 -11 -31] [online]

<http://www.senat.cz/zajimavosti/pro_verejnost/valdstejska_zahrada/index.php?ke_dni=29.09.2009&O=7> [cit. 2009 -09 -29] [online]

<<http://www.bucovice-zamek.cz/01ozamku.htm>> [cit. 2009 -09 - 15] [online]

<<http://www.zamek-buchlovice.cz/historie-zameckeho-parku>> [cit.2009 -11 -30] [online]

<<http://www.zamekdobris.cz/cz>> [cit. 2009 -09 -24] [online]

<<http://www.atlasceska.cz/jihocesky-kraj/zamek-chotoviny/>>
[cit. 2009 -09 -25] [online]

<<http://www.zamek-libochovice.cz/historie/> > [cit. 2009 -10 -01] [online]

<<http://www.zamek-zakupy.cz/historie/>> [cit. 2009 -10 -02] [online]

Použité fotografie

Publikované fotografie jsou použity z vlastních zdrojů autorky